

ΜΑΡΙΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ-ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΡΟΥΤΑ

Περάσαμε επιτυχώς το τέστ της κρίσης

«Με ψυχραιμία, ομαδική δουλειά και φέρνοντας λύσεις στο τραπέζι, καταφέραμε να περάσουμε με πολύ καλό βαθμό το τέστ της πανδημίας», τονίζουν στο 10 στα 10 οι Μάριος Ιωάννου και Αναστασία Γρούτα Gnomi / Hub & Spoke. Αναφέρονται στις επιδοτήσεις του κράτους, τις αξίες που αναπτύχθηκαν στη διάρκεια της κρίσης, στο «Netflix» και άλλα. **Σελ. 24**

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΔΑΝΤ ΠΡΟΣ FED

Προσοχή στην ανάκληση των μέτρων

Ιδιαίτερη προσοχή συνιστά το ΔΑΝΤ στην ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ για το χρονικό διάστημα που θα ανακαλέσει τα έκτακτα μέτρα στήριξης της αμερικανικής οικονομίας και ειδικότερα για τον τρόπο με τον οποίο θα επικοινωνήσει την απόφασή της στις αγορές. Το Ταμείο επικροτεί τη δέσμευση της Fed να ανεχθεί βραχυπρόθεσμα πληθωρισμό άνω του 2%. **Σελ. 12**

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Στόχος η αυτάρκεια σε μικροτσιπ - cloud

Την αυτάρκεια της στις προηγμένες τεχνολογίες αιχμής δρομολογεί η Ε.Ε. με δύο νέες βιομηχανικές συμμαχίες: μία για επεξεργαστές και ημιαγωγούς και μία για την τεχνολογία νέφους (cloud) στο Ιντερνέτ και την τεχνολογία edge computing. Η στήριξη σε αυτούς τους τομείς είναι ζωτικής σημασίας», δήλωσε η αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Μ. Βεσπάγκερ. **Σελ. 11**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

Όγκος συναλλαγών (χιλιάδες €) 223,8

ΠΡΟΣ ΝΕΟ ΡΕΚΟΡ

Βλέπουν εκτόξευση των online αγορών

Προς νέα ιστορικά ρεκόρ βαδίζει το 2021 η παγκόσμια βιομηχανία ηλεκτρονικού εμπορίου, έπειτα από την εκτόξευση των online αγορών κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Το 2021 η παγκόσμια βιομηχανία ηλεκτρονικού εμπορίου θα αυξηθεί κατά 14,3%, ενώ το 2020 οι διαδικτυακές λιανικές πωλήσεις ανήλθαν σε 4,28 τρις. δολάρια (3,35 τρις. δολάρια το 2019). **Σελ. 8**

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Αύξηση κατά 2% του κατώτατου μισθού

Αυξάνεται κατά 2% από την 1η Ιανουαρίου 2022 ο κατώτατος μισθός στην Ελλάδα, από τα 650 στα 663 ευρώ. Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι βρήκε τη χρυσή τομή μεταξύ της ενίσχυσης των χαμηλότερα αμειβόμενων και της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων. Η αναπροσαρμογή αφορά 700.000 εργαζόμενους, τους νέους και τις μικρές επιχειρήσεις. **Σελ. 15**

ΔΙΣΤΑΚΤΙΚΟΙ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Στη δίνη νέας κρίσης τα ψηφιακά νομίσματα

Μεγάλη κρίση φαίνεται να διέρχεται τα κρυπτονομίσματα, ενώ οι επενδυτές κάνουν την εμπιστοσύνη τους. Τους τελευταίους δύο μήνες ένα είδος διεθνούς συναγερμού φαίνεται να έχει κινητοποιήσει κεντρικές τράπεζες και εποπτικές αρχές. Δεν είναι η πρώτη φορά που οι τιμές παρουσιάζουν εξαιρετική αστάθεια και ανακρίβειες. **Σελ. 10**

5 291296 000378

Το 50% του 2019 έπιασε ο φετινός Ιούλιος

Πέραν των 700 χιλιάδων επιβατών μέχρι το τέλος του μηνός - Ενθαρρυντικά κινείται και ο Αύγουστος

Συγκρατημένη αισιοδοξία εκφράζεται από φορείς του τουρισμού για τις αφίξεις το δίμηνο Ιούλιος-Αύγουστος. Ο Ιούλιος είναι ο πρώτος μήνας που κλείνει σημαντικά την ψαλίδα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Εκτιμάται μά-

λιστα ότι μέχρι τέλος Ιουλίου το σύνολο της επιβατικής κίνησης θα ξεπεράσει τους 700 χιλιάδες επιβάτες. Μεταφράζοντας αυτούς τους αριθμούς σε δεδομένα του 2019, η Ανώτερη Διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης, Μάρκετινγκ και Ε-

πικοινωνίας Hermes Airports Μαρία Κουρούπη, ανέφερε ότι η επιβατική κίνηση θα κλείσει στο 50% του Ιουλίου του 2019 - περίοδος κατά την οποία από τα δύο αεροδρόμια είχαν περάσει 1,43 εκατ. επιβάτες (αφικνούμενοι και αναχωρούντες).

«Το ψηλό ποσοστό εμβολιασμού στην Ευρώπη και στην Βρετανία θα δώσει την ώθηση, την συνέχεια και την σταθερότητα που χρειάζεται για να ξεκινήσει η ανάκαμψη του τουρισμού», δήλωσε επίσης στην «Κ» ο υφυπουργός Τουρισμού

Σάββας Παρδός, ο οποίος σχολίασε θετικά τα δεδομένα των αεροδρομίων για την επιβατική κίνηση Ιουλίου και τον προγραμματισμό Αυγούστου. Τόνισε, ωστόσο, ότι η κατάσταση ακόμα είναι ρευστή και απρόβλεπτη. **Σελ. 3**

Κίνητρα για συγχωνεύσεις επιχειρήσεων στην Ελλάδα

Στο μισό η φορολογία

Πλέγμα ισχυρών κινήτρων προκειμένου να αυξηθεί το μέγεθος των ελληνικών επιχειρήσεων σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης. Στο κέντρο αυτού του πλέγματος βρίσκεται η μείωση στο μισό της φορολογίας, για πέντε χρόνια, των επιχειρήσεων που θα προκύψουν από συγχώνευση. Θα τεθεί, ωστόσο, μια σειρά από όρους και προϋποθέσεις. **Σελ.16**

«Βόμβα» 4 δις. οι «παγωμένες» επιταγές

Ανησυχίες στην Ελλάδα

Μέχρι τέλη Οκτωβρίου παρατείνεται αναστολή πληρωμής των επιταγών ύψους 4 δις. ευρώ που έχουν εκδοθεί από πληγείσες επιχειρήσεις στην Ελλάδα και έχουν «παγώσει» από τον Μάρτιο του 2020. Οι αλληπάλληλες παρατάσεις διογκώνουν το πρόβλημα ρευστότητας για τους κομιστές, αλλά και την ανησυχία για το τι θα γίνει όταν αρθεί το «πάγωμα» και προστεθούν στις άλλες υποχρεώσεις που έχουν συσσωρευτεί. **Σελ.19**

Κίνδυνος «φούσκας» στην αγορά ακινήτων

Τον κώδωνα του κινδύνου για «φούσκα» στην αγορά ακινήτων κρούει σχετικά έρευνα της Oxford Economics, καθώς διαπιστώνει πως οι τιμές έχουν εκτοξευθεί σε μη βιώσιμα επίπεδα μετά την παρατεταμένη άνοδο των τελευταίων ετών. Η μελέτη εκτιμά ότι οι αγορές που εγκυμονούν τους μεγαλύτερους κινδύνους κατάρρευσης είναι εκείνες της Ολλανδίας, του Καναδά, της Σουηδίας, της Γερμανίας και της Γαλλίας. **Σελ. 9**

Σε σωστή πορεία η ανάκαμψη της οικονομίας

Ανδρέας Ασιώτης: Κλειδί θα αποτελέσουν η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση

Τη θέση ότι η πράσινη μετάβαση και η ψηφιακή θα αποτελέσουν τους δύο πυλώνες που θα βασιστεί το αναπτυξιακό μοντέλο, εκφράζει στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος της Ελληνικής Τράπεζας, μέλος του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας Κύπρου (ΣΟΑΚ) και πρόεδρος της καθοδηγητικής επιτροπής του Συμβουλίου, Δρ. Ανδρέας

Ασιώτης. Εκτιμά πως, μετά την πτώση 5,1% του ΑΕΠ το 2020, θα υπάρξει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 4% το 2021, ακολουθούμενο από 4% το 2022. Αναφέρει επίσης ότι παρά την αύξηση των καταγεγραμμένων κρουσμάτων και την συνεπακόλουθη αβεβαιότητα, η πορεία της οικονομίας βρίσκεται σε καλό δρόμο προς την ανάκαμψη. **Σελ. 4**

Στήριξη χρειάζεται ο HORECA

Συνέντευξη Μάρλο Ευριπίδου

Ο επισιτιστικός κλάδος θα χρειαστεί στήριξη, διαφορετικά θα υπάρξουν απολύσεις ή ακόμα και λουκέτα, δηλώνει στην «Κ» ο Marketing Manager της KEAN group Μάρλο Ευριπίδου και εξηγεί τους παράγοντες που συνθέτουν ένα ιδιαίτερα ρευστό και απρόβλεπτο περιβάλλον στην αγορά. Βλέπει ανάκαμψη το 2023. **Σελ. 6**

Οι εμβολιασμοί απέτρεψαν τα χειρότερα

Σε επιφυλακή τα νοσοκομεία

Τα υψηλά ποσοστά εμβολιασμού των πολιτών έχουν αποτρέψει τα χειρότερα, εκτιμούν οι ειδικοί που παρακολουθούν τους ημερήσιους επιδημιολογικούς δείκτες με την προσοχή τους να εστιάζεται, κυρίως, στους κραδασμούς του συστήματος υγείας. Σε επιφυλακή οι νοσοκομειακές υποδομές. **Σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ Σελ. 14

Συντονισμός Αθήνας και Λευκωσίας για αντιμετώπιση των τουρκικών αξιώσεων.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το καταστροφικό πρόσωπο της πανδημίας

«Μια πανδημία μεταξύ των ανεμβολιαστών». Έτσι χαρακτήρισε ο Anthony Fauci την κατάσταση όπως εξελίσσεται στις ΗΠΑ, όπου το τελευταίο διάστημα παρουσιάζεται μια οξεία αύξηση των κρουσμάτων και των νοσηλείων. Σύμφωνα με τον πολυπειρο σύμβουλο σειράς Αμερικανών Προέδρων για θέματα πανδημίας, το πρόβλημα εμφανίζεται έντονο στις Πολιτείες όπου το επίπεδο εμβολιασμών παραμένει χαμηλό. Το επίπεδο εμβολιασμών στις ΗΠΑ παραμένει οριακά κάτω του 50% καθώς η παγκόσμια πρωτιά της χώρας που καταγράφηκε τον μήνα Απρίλιο δεν είχε διάρκεια και οι εμβολιασμοί παρουσίασαν ραγδαία ύφεση κατά τους μήνες που ακολούθησαν. Στις βόρειες Πολιτείες, όπου σε αρκετές περιπτώσεις πολίτες δεν έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα και

έμειναν με την πρώτη δόση, το πρόβλημα εμφανίζεται εντονότερο. Η αναζωπύρωση της πανδημίας, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στη μετάλλαξη Δέλτα, έχει προκαλέσει μόνο στις ΗΠΑ 34 εκατομμύρια καταγεγραμμένες μολύνσεις και 610 χιλιάδες θανάτους. Στα μέτρα που προωθούνται αυτήν την περίοδο στο αμερικανικό «επιτελείο» αντιμετωπίζονται η επαναφορά της μάσκας για όλους τόσο σε εσωτερικούς όσο και σε εξωτερικούς χώρους και η παροχή ενισχυτικών δόσεων των εμβολίων (booster) στις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Η Ευρώπη βρίσκεται για ακόμη μια φορά εν μέσω μαζικών κινητοποιήσεων πολιτών που εναντιώνονται στα μέτρα των κυβερνήσεων για περιορισμό της εξάπλωσης. Στη Γαλλία 160 χιλιάδες πο-

λίτες βγήκαν στους δρόμους διαμαρτυρόμενοι κατά της πρόθεσης της κυβέρνησης να καταστήσει τον εμβολιασμό σε συγκεκριμένα επαγγέλματα υποχρεωτικό ενώ, σύμφωνα με έρευνα κοινής γνώμης, το 35% των ερωτηθέντων υποστηρίζει τις κινητοποιήσεις. Η πίεση εν μέσω καλοκαιρινών διακοπών φαίνεται προς το παρόν να πάνει τόπο με αποτέλεσμα η γαλλική κυβέρνηση είτε να χαλαρώνει κάποια από τα υπόλοιπα μέτρα ή να μεταθέτει για αργότερα τις ημερομηνίες εφαρμογής. Στη Γερμανία η πολιτική ηγεσία εμφανίζεται διχασμένη έχοντας το βάρος των επικείμενων πολύ σημαντικών εκλογών. Πάντως, η καγκελάρια Μέρκελ τηρεί προς το παρόν μια πιο ευέλικτη στάση παρόμοια με εκείνη της γαλλικής κυβέρνησης. Καθώς, όμως, τα κρούσματα «καλπάζουν» πιο

σκληροπυρηνικές φωνές κάνουν λόγο για πλήρη διαχωρισμό των δικαιωμάτων και ελευθεριών μεταξύ εμβολιασμένων και ανεμβολιαστών με απώτερο στόχο οι ανεμβολίαστοι να περιορίσουν τις επαφές τους στο ελάχιστο αποκλείοντάς τους από συγκεκριμένες δραστηριότητες ακόμη και με αρνητικό τεστ.

Η Κύπρος βρίσκεται, εν μέσω τουριστικής περιόδου, ενώπιον της σκληρής πραγματικότητας να είναι περισσότερα τα εγχώρια κρούσματα από τα εισαγόμενα. Καθώς, λοιπόν, εισερχόμαστε στον Αύγουστο που είναι ο κατ' εξοχήν μήνας διακοπών, η κυβέρνηση με εμβολιαστικά κέντρα ελεύθερης πρόσβασης και ένταση στην επικοινωνιακή καμπάνια προσπαθεί να αποφύγει ένα νέο «lockdown», το οποίο πάντως ο υφυπουργός Υγείας δεν απέκλεισε αν και

το χαρακτήρισε ως το χειρότερο σενάριο. Η ισχυρή ανάκαμψη των προηγούμενων δύο τριμήνων τίθεται πλέον σε ευθεία αμφισβήτηση λόγω της ραγδαίας αύξησης των κρουσμάτων και της ασυνέχειας που παρουσιάζει η επιχειρηματική δραστηριότητα, λόγω των πολύ μικρών και τοπικών «lockdowns» που επιβάλλονται κάθε φορά που παρουσιάζεται νέα κρούση σε έναν εργασιακό χώρο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση της προσφοράς και την συνεπακόλουθη αύξηση των τιμών με αποτέλεσμα να επιβαρύνεται δυσανάλογα η οικονομία λόγω των συνθηκών ελλείψεως απασχόλησης. Η πανδημία για άλλη μια φορά δείχνει το καταστροφικό της πρόσωπο, απειλώντας εκ νέου την οικονομία με απότομη διακοπή της ανάκαμψης και έναν νέο καθοδικό κύκλο.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Myle Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του **HOLGER SCHMIEDING***

Η «Χρυσή δεκαετία του 2020» προ των πυλών

Ο προηγμένος κόσμος έχει δείξει πως ανακάμπτει τάχιστα από το πρωτόγνωρο σοκ, το οποίο υπέστη σε επίπεδο δημόσιας υγείας το 2020. Αν και ο χειμώνας που πέρασε αποδείχθηκε απροσδόκητα δριμύνης εξαιτίας της πανδημίας στην Ευρώπη και αλλού, η επίδοση της οικονομίας έχει μέχρι σήμερα ξεπεράσει τις αισιόδοξες προβλέψεις μας. Παρά το γεγονός ότι το νέο κύμα μολύνσεων λόγω της μετάλλαξης «Δέλτα» ρίχνει τη σκιά του πάνω σε ορισμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας, όπως ο τουρισμός, οι θεμελιώδεις δείκτες για τις ισχυρές οικονομίες του κόσμου προοιδαίνουν για στέρεη ανάπτυξη το δεύτερο εξάμηνο του 2021 και πέραν αυτού. Βήμα βήμα οι οικονομίες απεξαρτώνται από τις ιατρικές επιταγές και η πανδημία μετασχηματίζεται σε ενδημία. Μήπως, λοιπόν, ζούμε ένα προλούδιο της «Χρυσής δεκαετίας του 2020»; Η ταχεία επανάκαμψη μετά την πανδημία θα μπορούσε να διαμορφώσει το σκηνικό μιας μακράς περιόδου ισχυρών κερδών σε επίπεδο παραγωγικότητας και κατά κεφαλήν ΑΕΠ.

Οι προηγμένες χώρες και πολλές αναδυόμενες οικονομίες οδεύουν προς αυτήν τη χρυσή δεκαετία, εκτός εάν οι κυβερνήτες κάνουν λάθος. Σε πρώτη φάση η πρωτόγνωρη νομισματικά και δημοσιονομικά πολιτικά, η οποία λειτουργήσει υποστηρικτικά προς την οικονομία, καθώς και οι πλεονάζουσες αποταμιεύσεις των νοικοκυριών μπορούν υπό το πρίσμα της ζήτησης να αιμοδοτήσουν την ανάκαμψη πολύ πέραν των προπανδημικών επιπέδων. Προϊόντος του χρόνου, η συνεχιζόμενη ενίσχυση της προσφοράς χάρη στη γρηγορότερη διάχυση των τεχνολογικών επιτευγμάτων και της υψηλότερης επενδύσεις ως απάντηση στις ελλείψεις εργατικών χεριών θα συμβάλει στην τόνωση του ρυθμού ανάπτυξης. Από πλευράς μας αναμένουμε ταχύτερη οικονομική ανάπτυξη και λιγότερο ήπιο πληθωρισμό απ' ό,τι είχαμε εκτιμήσει πριν από έξι μήνες. Αν και ο μέσος όρος των προσδοκιών μας έχει αναθεωρηθεί προς το καλύτερο, εκτιμούμε ότι η αύξηση σε επίπεδο πραγματικού ΑΕΠ θα αποδειχθεί αρκετά υψηλότερη για

τις μεγάλες οικονομίες, όπως της Ευρωζώνης, των ΗΠΑ, της Ιαπωνίας, της Κίνας, καθώς και της Βρετανίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τη δυναμικότερη οικονομική ανάπτυξη και τον πιο έκδηλο πληθωρισμό, οι μεγάλες κεντρικές τράπεζες θα αρχίσουν να αναδιπλώνονται νωρίτερα από όσο είχε προβλεφθεί πριν από έξι μήνες και πιθανώς και νωρίτερα από όσο υποδηλώνουν οι κατευθύνσεις, που οι ίδιες έχουν δώσει. Οι καθарές αγορές περιουσιακών στοιχείων από τις κεντρικές τράπεζες ενδεχομένως να ολοκληρωθούν στα τέλη του 2021 στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ για τις ΗΠΑ αναμένεται πως σταδιακά θα βαίνουν προς τη λήξη τους το 2022. Το αντίστοιχο για την Ευρωζώνη τοποθετείται στα τέλη του 2023, όπου και οι πληθωριστικές πιέσεις είναι συγκρατημένες.

Διακρίνουμε, πάντως, τέσσερις σοβαρές απειλές. Η πρώτη έχει να κάνει με τις νέες μεταλλάξεις του ιού, οι οποίες πιθανολογείται ότι θα καταστήσουν αναποτελεσματικά τα υφιστάμενα εμβόλια και θα διακόψουν την ανάκαμψη, μέχρις ότου η ιατρική καταφέρει να αντεπεξέλθει. Η δεύτερη αφορά την πιο επίμονη και δυναμική αναθέρμανση του πληθωρισμού, η οποία ίσως να υποχρεώσει τις κεντρικές τράπεζες να πατήσουν απότομα φρένο αντί του να αναδιπλωθούν σταδιακά. Η τρίτη έχει να κάνει με την Κίνα, η οποία εάν επτεθεί στην Ταϊβάν, η συνεπαγόμενη γεωπολιτική αταραχία θα πλήξει δραματικά την παγκόσμια οικονομία και τις αγορές. Η τέταρτη και τελευταία σχετίζεται με τις υπερβολικές αυξήσεις φόρων και τα εμπόδια των ρυθμιστικών αρχών, που δυναμικά θα καταστρέψουν τη δυναμική της προσφοράς. Αυτοί οι κίνδυνοι, που προαναφέρθηκαν, είναι σοβαροί, αλλά εξαιρεμένου τον τους πληθωρισμού δεν μας προβληματίζουν πιο πολύ από όσο προ εξάμηνο.

* Ο κ. Holger Schmieding είναι οικονομολόγος της Berenberg Bank.

Ο ΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Γράφει ο **ΟΝΑΣ ΑΓΟΡΑΣ**

Τι πέτυχε ο Χριστοδουλίδης στο Ισραήλ και η εθνική ανάταση

Μπαρούτι μυρίζει η ΕΔΕΚ

Ο προεκλογικός για την προεδρία της ΕΔΕΚ μόλις άρχισε να μυρίζει μπαρούτι. Ο Μαρίνος Σιζόπουλος πολυβολείται ήδη από τον σταθερό του αντίπαλο Γιώργο Βαρνάβα, ο οποίος εζηγγείλε χθες την υποψηφιότητά του. Στο πρώτο πλάνο ο Βαρνάβα επέλεξε να φέρει τη μείωση της εκλογικής δύναμης της ΕΔΕΚ και την απώλεια για πρώτη φορά στην ιστορία της την 4η θέση την οποία αποδίδει σε κακοδιαχείριση του κόμματος και στην ατέρμονη εσωστρέφεια που όπως λέει το οδήγησε ο Σιζό. Μεταξύ των ενεργειών του νυν προέδρου της ΕΔΕΚ, που ήταν αντίπαλός του και στις προηγούμενες εσωκομματικές εκλογές, ο Βαρνάβα επικρίνει και τη διαγραφή του ευρωβουλευτή Παπαδόκη που οδήγησε σε παραιτήσεις πολλών στελεχών. Κατηγόρησε ευθέως τον Σιζό για διαγραφές, αποκλεισμό και περιθωριοποίηση στελεχών, για μονομερείς αποφάσεις τόσο από τον ίδιο όσο και από τους «συνεπικουρούμενους» του, τη λήψη αποφάσεων από αναμεικτό πρόσωπα του κύκλου του Σιζό, την υποβάθμιση των συλλογικών οργάνων σε βαθμό που να συνεδριάζουν σπάνια και να ενημερώνονται απλώς για συμφωνίες που ήδη υπεγράψαν και για ήδη ειλημμένες αποφάσεις και τον εκφοβισμό του έμμεσθου προσωπικού. Αποκορύφωμα των καταγγελιών του είναι η αναφορά σε κατάχρηση κομματικών χρημάτων για ίδιον όφελος από τον οικονομικό διευθυντή του Κινήματος, σκότατο συνεργάτη του Σιζό. Και να σκεφτεί κανείς ότι αυτό είναι μόνο στην αρχή. Στην πρώτη, πρώτη ημέρα της εξαγγελίας της υποψηφιότητάς του Βαρνάβα. Η συνέχεια αναμένεται... συναρπαστική.

Ολα καλύτερα με το Ισραήλ

Μεγάλη επιτυχία θεωρείται η επίσκεψη Χριστοδουλίδη στο Ισραήλ. Οι επαφές που είχε με όλη σχεδόν τη νέα κυβέρνηση της χώρας απέδωσαν πολλά. Αρκετά από αυτά έχουν ήδη γίνει γνωστά. Κάποια, όπως μαθαίνω δεν είναι προς δημοσίευση. Και αναφέρωμι σε πολύ συγκεκριμένες πληροφορίες που έφτασαν στ' αφτιά μου και αφορούν όχι μόνο την πολιτική αλληλενίσχυση αλλά και την αυξημένη εμπρόκτητος συνεργασία τόσο στον οικονομικό τομέα, όσο κυρίως στην ενέργεια και στην άμυνα. Κάποια από τα αποτελέσματα της επιτυχημένης διήμερης επίσκεψης αναμένεται να φανούν πολύ σύντομα και με τη βοήθεια που η Κύπρος θα προσφέρει στο Ισραήλ στην Ε.Ε. αλλά και τη στήριξη του Ισραήλ προς την Κύπρο. Κάποιες άλλες αποφάσεις, σύμφωνα με τις πληροφορίες μου, θα φανούν σταδιακά καθώς θα εφαρμόζονται τα μέτρα που έχουν αποφασιστεί. Σύντομα αναμένεται

Κυριάκο μου, μήπως ήρθε η ώρα για νέο κοινό αμυντικό δόγμα;

να γίνει και κίνηση για ανταλλαγή επίσημων επισκέψεων σε ανώτατο επίπεδο. Η επίσκεψη του ΥΠΕΞ φαίνεται πως έγινε στην πιο κατάλληλη στιγμή. Λίγο πριν προλάβει η νέα ισραηλινή κυβέρνηση να έχει έστω και τυπικές επαφές με την Τουρκία. Άκουσα πως ιδιαίτερο ενδιαφέρον επιδείχθηκε από το Ισραήλ και στην ενημέρωση που έγινε από τον Χριστοδουλίδη για τη βόση των τουρκικών drones που λειτουργεί στα Κατεχόμενα. Και επ' αυτού δεν έγινε μια απλή συζήτηση αλλά πολύ προχωρημένη και εις βάθος μελέτη του θέματος και των παραμέτρων και των επιπτώσεων και για την Κύπρο αλλά και για το Ισραήλ και για την ειρήνη και ασφάλεια στην περιοχή. Και έχουν ληφθεί και αποφάσεις. Η έγκυρη πηγή μου επιμένει πως η αναφορά του ΥΠΕΞ του Ισραήλ ότι εξετάζεται αμοιβαία αντίδραση Κύπρου-

Ισραήλ στις τουρκικές ενέργειες στο Βαρώσι (και όχι μόνον), μόνο τυχαία δεν ήταν.

Εθνική ανάταση

Μια εθνική ανάταση την ένιωσα χθες βράδυ ακούγοντας τον πρωθυπουργό Μπιστόκη να λέει στους Τούρκους να σταματήσουν να παραλογίζονται και ότι «Κάθε σπιθαμή ελληνικού εδάφους πειρωτικού ή νησιωτικού και κάθε Έλληνας πολίτης έχει το ίδιο απαράγραπτο και αναφαίρετο δικαίωμα στην ασφάλεια και την άμυνα και η Ελλάδα ουδέποτε παραιτήθηκε ή θα παραιτηθεί από το υπέρτατο δικαίωμα που της αναγνωρίζεται ο χάρτης των Ηνωμένων Εθνών». Βρήκα επίσης πολύ σωστό, στοχευμένο και ξεκάθαρο τον λόγο του όταν περιέγραφε τον τουρκικό τρόπο

σκέψης. «Προσέξτε, όμως, εδώ τον παραλογισμό: Η Τουρκία που εισέβαλε και κατέχει το 38% της Κυπριακής Δημοκρατίας, η Τουρκία που έχει κηρύξει εις βάρος της Ελλάδας casus belli, ισχυρίζεται ότι κινδυνεύει η ασφάλειά της από τα μέτρα αυτοπροστασίας της χώρας μας. Η χώρα, η οποία διατηρεί απέναντι από τα νησιά μας στην ηπειρωτική Τουρκία, τη Στρατιά του Αιγαίου με αποβατική ταξιαρχία, διατείνεται ότι απειλείται από την Ελλάδα. Επιτέλους χρειάζεται λίγη σοβαρότητα». Μέσω σε δύο φράσεις τα είπε όλα. Αναμένουμε με τώρα τα έργα.

ΚΟΙΝΩ: Ποιος πολιτικός αρχηγός σχολιάζεται στους διαδρόμους του κόμματός του για υποτονικότητα και ότι βρίσκεται σε απόσταση και με το κόμμα του και με την κοινωνία;

Σ Η Μ Ε Ι Ω Μ Α Τ Α Ρ Ι Ο

Επιμέλεια: **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ**

Στη μόνιμή του φωλιά στα Κατύδατα επιστρέφει το Windcraft Music Nest

Το Windcraft επιστρέφει στη μουσική του φωλιά, στα Κατύδατα της Σολιάς, στις 6, 7 και 8 Αυγούστου, μετά από έναν χρόνο αναγκαστικής απουσίας, για ένα καλοκαιρινό τριήμερο με ήχους πνευστών. Ανεταποκρινόμενο στις απαιτήσεις της εποχής, άλλαξε προσωρινά, όπως λέει στο δελτίο τύπου, την ονομασία του φεστιβάλ και τις συνθήκες του. Φυσικά, μία τόσο πετυχημένη μουσική διοργάνωση δεν μπορεί να ξεφύγει πολύ μακριά από όσα την κατέστησαν θεσμό για τα πνευστά και το ανθρώπινο συναπάντημα. Έτσι, η φετινή έβδομη εκδοχή του καθιερωμένου μουσικού φεστιβάλ θα περιλαμβάνει συναυλίες και εργαστήρια για μικρούς και μεγάλους.

Το Windcraft Music Nest θα παρουσιάσει το αυθεντικό έργο Κυπρίων και ξένων καλλιτεχνών που αναμειγνύουν διαφορετικές μουσικές παραδόσεις και θα προβάλει τα πνευστά σε διαφορετικά είδη μουσικής, όπως έθνικ, funk, τζαζ και παραδοσιακή μουσική από διάφορες περιοχές του κόσμου. Ο εκπαιδευτικός και διδασκαλικός χαρακτήρας του φεστιβάλ ενδυναμώνεται μέσα από δύο τριήμερα μουσικά σεμινάρια για πνευστά και φωνή και δύο ξεχωριστά μουσικά εργαστήρια για παιδιά.

Κύρια σκηνή

Η κύρια σκηνή του φεστιβάλ θα στηθεί στο ειδικό χώρο και ευρύχωρο περιβάλλον και θα φιλοξενήσει αξιόλογα σχήματα από την Κύπρο, την Ελλάδα και τη Γερμανία. Το σχήμα Ermmis Michael Electric World θα παρουσιάσει το νέο υλικό του καθαρίστα Ερμή Μιχαήλ, που συνδυάζει παραδοσιακές μελωδίες με μοντέρνα μουσικά στοι-

Η φετινή διοργάνωση θα δώσει ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στα μουσικά εργαστήρια, συμβάλλοντας έτσι στον εκπαιδευτικό στόχο της εκδήλωσης και διατηρώντας τον διαδραστικό και συμμετοχικό της χαρακτήρα.

Χεία, η μπάντα Chunky Funky, με μάστορο τον Γιώργο Μορφίτη, θα ερμηνεύσει πρωτότυπες συνθέσεις σε ύφος φανκ, και το πλέον καταξιωμένο σχήμα Monsieur Doumani που κατάφερε, περάζοντας την κυπριακή παραδοσιακή μουσική, να τη μεταφέρει στη διεθνή μουσική σκηνή, θα παρουσιάσει υλικό από τους προηγούμενους και τον επερχόμενο δίσκο του. Την διεθνή χροιά του φεστιβάλ θα δώσουν το τρίο του Fausto Sierakowski που ερμηνεύει τροπική ανατολική μουσική με πρωταγωνιστή το σαξόφωνο, το γερμανικό ντουέτο Weinberg Streun, που παντρεύει την ευρωπαϊκή με την αφρικανική παράδοση, χρησιμοποιώντας την καλίμπα και το μπόσο κλαρίνο, καθώς και το σχήμα Δυσανατολία, στις συνθέσεις του οποίου η Δύση αναμετράται συνεχώς με την Ανατολή και τα Βαλκάνια. Το άνοιγμα των συναυλιών θα γίνεται κάθε μέρα στη μικρή πλατεία του χωριού, όπου μπάντες πνευστών θα φροντίζουν να ετοιμάζουν τη διάθεση της βραδιάς. Η μπάντα δρόμου

Το φεστιβάλ θα προβάλει τα πνευστά σε διαφορετικά είδη μουσικής, όπως έθνικ, funk, τζαζ και παραδοσιακές μουσικές του κόσμου.

Ακάμωτοι, το Windcraft Band, οι Bierstein Blasmusik και το Mendonis Big Band θα γεμίσουν τα δρομάκια του χωριού με ήχους γκόσπελ και τζαζ, μελωδίες από τα Βαλκάνια, μέχρι και βαυαρζέζικη μουσική.

Μουσικά εργαστήρια

Η φετινή διοργάνωση θα δώσει ακόμη μεγαλύτερη έμφαση στα μουσικά εργαστήρια, συμβάλλοντας έτσι στον εκπαι-

δευτικό στόχο της εκδήλωσης και διατηρώντας τον διαδραστικό και συμμετοχικό της χαρακτήρα. Δύο εξειδικευμένα τριήμερα εργαστήρια για επαγγελματίες και ερασιτέχνες μουσικούς, και δύο μουσικά εργαστήρια για παιδιά θα ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία ανάμεσα στους συμμετέχοντες, με στόχο μια κοινή συναυλία. Ο γαλλικός καταγωγής σαξοφωνίστας Fausto Sierakowski θα συ-

ντονίσει ένα σύνολο πνευστών που θα καταπαστεί με τις μουσικές παραδόσεις των Βαλκανίων, της Ανατολικής Μεσογείου και της Νέας Ορλεάνης. Η Έλενα Συδά θα διευθύνει ένα εργαστήριο για φωνητικό σύνολο, ενορχηστρώνοντας a cappella τραγούδια της μουσικής μας γειτονιάς. Τέλος, η Έλσα Μιχαήλ θα στήσει μια ορχήστρα για παιδιά τα οποία, χρησιμοποιώντας κάποιο όργανο ή τη φωνή τους, θα ενορχη-

στρώσουν και θα ερμηνεύσουν ένα γνωστό παραδοσιακό κομμάτι, ενώ η Αγγή Σακκά θα εισαγάγει παιδιά και εφήβους στους αφρικανικούς ρυθμούς μέσα από ένα εργαστήριο για τζέμπε.

Συνδυάζοντας τις παραδοσιακές με τις μοντέρνες τέχνες και τη ζωή της υπαίθρου με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, το Windcraft Music Nest θα επιχειρήσει για ακόμη μια φορά να αναδείξει τρόπους μέσα από τους οποίους η παράδοση της Κύπρου αλλά και άλλων λαών μετεξελίσσεται, μπολιάζεται με νέες τάσεις, και αποτελεί πηγή έμπνευσης και δημιουργίας για σύγχρονους καλλιτέχνες.

Χρήσιμες πληροφορίες

Ώρα έναρξης: Opening acts στη Μικρή Πλατεία 7 μ.μ. Συναυλίες στο Περβόλι 8:30 μ.μ.
Τιμή εισιτηρίου: €15 / μέρα, €35 / 3ήμερο (Παιδιά κάτω των 12: €10/μέρα). Οι απογευματινές συναυλίες στην πλατεία και όλα τα εργαστήρια είναι δωρεάν.
Διαδικτυακή προώθηση εισιτηρίων: soldoutticketbox.com. Δεν θα λειτουργήσει ταμείο στον χώρο της εκδήλωσης.
Διαμονή: Δωρεάν κατασκηνωτικός χώρος, αγροτουριστικά καταλύματα σε γειτονικά χωριά (όπως Φλάσου, Γαλάτα, Κακοπετριά, Καλοπαναγιώτης).
Πληροφορίες/Δήλωση συμμετοχής στα εργαστήρια: 22 377748, info@windcraftmusic.com, www.windcraftmusicfest.com

*Για την παρακολούθηση των συναυλιών και τη συμμετοχή στα εργαστήρια είναι απαραίτητο η προσκόμιση SafePass από όλα τα άτομα άνω των 12 ετών

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Πιάνει στόχους η επιβατική κίνηση του Ιουλίου

Πέραν των 700.000 επιβατών μέχρι το τέλος του μήνα, σε ανάλογα επίπεδα ο Αύγουστος

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

ΜΟΛΗΣ την περασμένη εβδομάδα, το Ισραήλ κατέταξε την Κύπρο ως χώρα υψηλού κινδύνου, απαγορεύοντας στην ουσία, τα ταξίδια των Ισραηλιτών στο νησί. Στο μεταξύ, παραμένει τις τελευταίες εβδομάδες στον κόκκινο χάρτη του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, ενώ ως χώρα υψηλού κινδύνου κατηγοριοποιείται και από την Γερμανία και την Ολλανδία. Είναι γεγονός ότι αυτά τα δεδομένα ως απόρροια φυσικά, της κακής επιδημιολογικής εικόνας της χώρας, δεν δικαιολογούν ιδιαίτερη αισιοδοξία στον τουριστικό τομέα. Ωστόσο, η εικόνα στα αεροδρόμια δεν είναι αποκαρδιωτική, με τον Ιούλιο να είναι ο πρώτος μήνας που κλείνει σημαντικά την ψαλίδα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019. Εκτιμάται μάλιστα ότι μέχρι τέλος Ιουλίου το σύνολο της επιβατικής κίνησης θα ξεπεράσει τους 700 χιλιάδες επιβάτες. Μεταφράζοντας αυτούς τους αριθμούς σε δεδομένα του 2019, η Ανώτερη Διευθύντρια Αεροπορικής Ανάπτυξης, Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας Hermes Airports Μαρία Κουρούπη, ανέφερε ότι η επιβατική κίνηση θα κλείσει στο 50% του Ιουλίου του 2019 - περιόδου κατά την οποία από τα δύο αεροδρόμια είχαν περάσει 1,43 εκατ. επιβάτες (αφικνούμενοι και αναχωρούντες). Η δε πληρότητα των πτήσεων κυμαίνεται γύρω στο 70%. Σχολιάζοντας στην «Κ» την εικόνα όπως διαμορφώνεται, η και Κουρούπη ανέφερε ότι από την στιγμή που η επιδημιολογική εικόνα της Κύπρου είναι ρευστή και υπάρχει κλίμα α-νασφάλειας, τα δεδομένα είναι ικανοποιητικά, με τον κόσμο να δείχνει έτοιμος να ταξιδέψει μετά από μία μεγάλη περίοδο αδράνειας. Αισιόδοξες, πάντοτε υπό τις περιστάσεις, είναι και οι εκτιμήσεις για τον Αύγουστο, ο οποίος με βάση τον μέχρι στιγμής προγραμματισμό, αναμένεται ότι θα κινηθεί σε παρόμοια επίπεδα με αυτά του Ιουλίου. Ως εκ τούτου, κατά μέσο όρο οι εβδομαδιαίες πτήσεις (αφίξεις) αναμένεται να ανέλθουν στις 720 και για τα δύο αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου. Φυσικά, όπως διευκρινίζεται, κάτι τέτοιο θα ισχύσει νοουμένου ότι δε θα υπάρξουν

σοβαρές διαφοροποιήσεις στα επιδημιολογικά δεδομένα της Κύπρου, που να επηρεάσουν το πτητικό πρόγραμμα των αεροπορικών εταιρειών.

Θετική εξέλιξη

«Το ψηλό ποσοστό εμβολιασμού στην Ευρώπη και στην Βρετανία θα δώσει την ώθηση, την συνέχεια και την σταθερότητα που χρειάζεται για να ξεκινήσει η ανάκαμψη του τουρισμού», δήλωσε επίσης στην «Κ» ο Υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίος ο οποίος σχολίασε θετικά τα δεδομένα των αεροδρομίων για την επιβατική κίνηση Ιουλίου και τον προγραμματισμό Αυγούστου. Τόνισε, ωστόσο, ότι η κατάσταση ακόμα είναι ρευστή και απρόβλεπτη. Φυσικά, σε περίπτωση βελτίωσης της επιδημιολογικής κατάστασης της Κύπρου, υπάρχει περιθώριο αισιοδοξίας στο Υπουργείο και τους εμπλεκόμενους του τουρισμού, για αφίξεις και το φθινόπωρο και επέκταση της τουριστικής περιόδου μέχρι και τον Νοέμβριο ή ακόμα και Δεκέμβριο. Όλα φυσικά, υπό την αίρεση της κατάστασης της πανδημίας τόσο εντός όσο και εκτός Κύπρου.

Πού αποδίδεται

«Υπό τις περιστάσεις, αν πιάσουμε αυτούς τους αριθμούς είναι μια θετική εξέλιξη», σχολίασε ο Υπουργός Τουρισμού, υποδεικνύοντας ότι τα δεδομένα της επιβατικής κίνησης ιώς δεν συνάδουν με την κακή μας επιδημιολογική εικόνα. Απέδωσε τα επίπεδα αφίξεων στα ψηλά επίπεδα εμβολιασμού ενός μεγάλου μέρους του πληθυσμού στην ΕΕ και την Βρετανία. Επιχειρώντας μια σύντομη ανάλυση της κατάστασης, εξήγησε ότι έχει αλλάξει η διαχείριση της πανδημίας από τις κυβερνήσεις των χωρών και αυτό αποτυπώνεται στα επίπεδα της επιβατικής κίνησης. Από την μία, δεν υπάρχει πλέον η πρόθεση για λοκικά lockdown που να αποτρέπουν τα ταξίδια. Από την άλλη, η απαγόρευση των πτήσεων ή οι αυστηρές ρήτρες που εφαρμόζονται αφορούν όσους ταξιδιώτες δεν έχουν εμβολιαστεί. Όπως στην περίπτωση της βρετανικής κυβέρνησης η οποία δεν

Τον Αύγουστο οι εβδομαδιαίες πτήσεις (αφίξεις) αναμένεται να ανέλθουν κατά μέσο όρο στις 720 και για τα δύο αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου.

Το ψηλό ποσοστό εμβολιασμού στην Ευρώπη και στην Βρετανία θα δώσει την ώθηση, την συνέχεια και την σταθερότητα που χρειάζεται για να ξεκινήσει η ανάκαμψη του τουρισμού.

έχει επιβάλει ουσιαστικό περιορισμό για ταξίδια σε πορτοκαλί προορισμούς για τους εμβολιασμένους.

Καλύτερος και ο Ιούνιος

Καλύτερες ήταν και οι επιδόσεις Ιουνίου, σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες του έτους και φυσικά την αντίστοιχη περίοδο του 2020, αφού ο αριθμός των αφίξεων ήταν αμελητέος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δημοσίευσε η Στατιστική Υπηρεσία τον Ιούνιο του 2021 κα-

ταγράφηκαν 184 χιλιάδες αφίξεις τουριστών. Τον Ιούνιο του 2020 οι αφίξεις ήταν στις 9 χιλιάδες, ενώ τον Ιούνιο του 2019 ήταν 509 χιλιάδες. Βάσει αυτών των δεδομένων, ο φετινός Ιούνιος κυμάνθηκε γύρω στο 30% του 2019, κάτι που γίνεται για πρώτη φορά από την έναρξη της πανδημίας, όπως σημείωσε ο υφυπουργός Τουρισμού Σάββας Περδίος.

Στην Αθήνα σήμερα

Τα θέματα τουρισμού θα τεθούν και στο πλαίσιο της τριμερούς συνάντησης Ελλάδας, Κύπρου και Ιορδανίας σήμερα στην Αθήνα. Αναμένεται ότι θα συζητηθεί εκ νέου το θέμα των κοινών τουριστικών πακέτων τα οποία μπήκαν στον πάγο λόγω πανδημίας και οι πιθανότητες επαναφοράς τους, τον ερχόμενο χρόνο. Όπως επισημαίνεται, αυτό συνεπάγεται ότι οι χώρες που θα συμμετέχουν, θα εφαρμόζουν ίδια πρωτόκολλα εισόδου. Επιπλέον, στο πλαίσιο της συνάντησης, θα γίνει ενημέρωση προς την Ελλάδα και την Ιορδανία και ανταλλαγή διαφορετικών πρακτικών αντιμετώπισης της πανδημίας.

Το όχι του Ισραήλ

Πρόκειται καθαρά για επιδημιολογική και όχι πολιτική απόφαση η κατάταξη της Κύπρου στην μαύρη λίστα λόγω της αύξησης των κρουσμάτων της τελευταίας εβδομάδας, όπως τόνισε ο Σάββας Περδίο, δίνοντας την εκτίμηση ότι παρά τις όποιες επαφές σε πολιτικό επίπεδο, η επιδημιολογική εικόνα της Κύπρου, δεν επιτρέπει ακόμα διαφορετική προσέγγιση από το Ισραήλ. Η πρόσφατη απόφαση του Ισραήλ ήρθε να επιβεβαιώσει τις ανησυχίες των προηγούμενων ημερών. Προκύπτει μάλιστα ότι οι κυπριακές αρχές βρίσκονταν σε επαφή με το Ισραήλ τις τελευταίες εβδομάδες, προσπαθώντας να αποτρέψουν μια τέτοια εξέλιξη, ωστόσο, όπως τόνισε ο Υφυπουργός Τουρισμού, έρχεται ένα σημείο που η αύξηση των κρουσμάτων δεν επδέχεται άλλων διαβουλεύσεων. Πονοκέφαλο προκαλούν και ανάλογες ανησυχίες οι οποίες έχουν

εκφραστεί και από άλλες χώρες από την στιγμή που η Κύπρος κατηγοριοποιήθηκε ως κόκκινη όπως η Γερμανία και η Ολλανδία. «Εφόσον η κατάσταση με τα κρούσματα συνεχίζεται όπως είναι σήμερα δύσκολα θα επιστρέψει. Θα πρέπει να βελτιωθεί η επιδημιολογική μας κατάσταση για να αλλάξει απόφαση το Ισραήλ». Φυσικά είναι ένα θέμα που έχει τεθεί τόσο από το Υπουργείο Εξωτερικών στις πρόσφατες επαφές του Νίκου Χριστοδουλίδη στο Ισραήλ, όσο και από το Υπουργείο. Κλειδί για αλλαγή στάσης από το Ισραήλ είναι η μείωση των κρουσμάτων και γενικότερα η καλύτερη εικόνα της Κύπρου σε σχέση με την πανδημία. Θετική η μείωση των τελευταίων ημερών και εκφράζεται η ελπίδα ότι αν μέχρι τα μέσα Αυγούστου θα είναι καλύτερη η κατάσταση τότε το φθινόπωρο θα είναι τουριστικό.

Με εκατέρωθεν βολές απερρίφθη αναπομπή του νόμου για εκποιήσεις

ΔΗΣΥ: Η συστημική αντιπολίτευση απειλεί το τραπεζικό σύστημα – ΑΚΕΛ : Μνημειώδης η κοινωνική αναληγσία της κυβέρνησης

Η Βουλή απέρριψε την αναπομπή του νόμου, ο οποίος παρατείνει την αναστολή εκποιήσεων ακινήτων από την 31η Ιουλίου μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2021. Υπέρ της αποδοχής της αναπομπής ψήφισαν 11 Βουλευτές, εναντίον της αποδοχής της αναπομπής 23 και 6 Βουλευτές τήρσαν αποχή. Της συνεδρίας προήδρευσε ο πρεσβύτερος των Βουλευτών Ζαχαρίας Κουλιός, ο οποίος ενώ συνεδρίαζε η Ολομέλεια και μετά από συνεχείς αναφορές Βουλευτών σε επιστολή της ΕΚΤ σχετικά με την αναστολή των εκποιήσεων, ζήτησε από τον Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας να καταθέσει την υπό αναφορά επιστολή στη Βουλή. Πριν από τη λήξη της συνεδρίας, η επιστολή διαβιβράστηκε στη Βουλή και διανεμήθηκε στους Βουλευτές. Τα περισσότερα κόμματα διατύπωσαν τη θέση ότι σκοπίμως η επιστολή δεν διαβιβάστηκε στη Βουλή, καθώς η ημερομηνία παραλαβής από την ΕΚΤ ήταν η 20η Ιουλίου, ενώ η αναπομπή του νόμου έγινε την 23η Ιουλίου. Η ΔΗΠΑ κάλεσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να υπογράψει και δημοσιεύσει τον νόμο, ενώ το ΑΚΕΛ εξέφρασε την άποψη ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα τον αναφέρει.

Ο Βουλευτής του ΔΗΣΥ Ονούφριος Κουλλά είπε ότι κουραστήκαμε να προσπαθούμε να προστατεύσουμε το τραπεζικό σύστημα από τη συστημική αντιπολίτευση. Εξέφρασε την άποψη ότι έγινε παρανόηση στην επιστολή της ΕΚΤ και στη θέση ότι πρέπει να προστατευθούν οι βίωσιμοι δανειολήπτες. «Αυτοί που χρωστούσαν και οδηγούνται προς εκποίηση είναι αυτοί που δεν πλήρωναν πριν από το 2019, συνέχισε διατυπώνοντας τη θέση πως αν δεν ήταν βίωσιμοι το 2019 δεν είναι βίωσιμοι τώρα. Συνεχίζοντας ανέφερε ότι ο στόχος της Κυβέρνησης είναι κανέναν καταθέτη να χάσει έστω και 1 σεντ και πρόσθεσε πως οι συνεπείς δανειολήπτες έχουν επιπλέον κόστος λόγω των ΜΕΧ. Πρόσθεσε πως απώτερος στόχος είναι να διατηρηθεί η

Υπέρ της αποδοχής της αναπομπής ψήφισαν 11 Βουλευτές, εναντίον της αποδοχής της αναπομπής 23 και 6 Βουλευτές τήρσαν αποχή.

χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η Βουλευτής του ΔΗΣΥ Σάβια Ορφανίδου είπε πως το μέτρο της αναστολής των εκποιήσεων ήταν προσωρινό, λόγω πανδημίας και ανέφερε ότι το 95% που πήραν αναστολή πληρώνουν κανονικά τα δάνεια τους και άλλο 2,5% έκανε αναδιαρθρώσεις. Πρέπει να προστατευθεί το τραπεζικό σύστημα, συμπλήρωσε.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΑΚΕΛ Γιώργος Λουκαΐδης ανέφερε πως είναι «μνημειώδης η κοινωνική αναστολή της Κυβέρνησης». Ανέφερε πως ο νόμος που ανατέθηκε συστά ελάσθητη προστασία εν μέσω πανδημίας πολιτών, που υποφέρουν και για να μην βρεθούν χωρίς κατοικία ή επαγγελματική στέγη όσοι πληττονται από την πανδημία. Αναφέρθηκε στα δισεκατομμύρια, που πλήρωσαν οι φορολογούμενοι πέρα από

αυτά που πλήρωσαν οι κουρεμένοι στο πλαίσιο της τραπεζικής ληστείας, όπως είπε, και ανέφερε πως η κυπριακή οικονομία στροβιλίζεται γύρω από την τραπεζική ληστεία. Είπε, επίσης, ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα αναφέρει τον νόμο για να αφήσει τον κόσμο απροστάτευτο.

Ο Βουλευτής του ΑΚΕΛ Άριστος Δαμιανού ανέφερε πως ο νόμος που ανατέθηκε προσεγγίζει ένα άκρως κοινωνικό θέμα. Πρόσθεσε πως ζητήθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών και την Κεντρική Τράπεζα απάντηση για τα επενδυτικά ταμεία και τα δια. που περνούν σε χέρια ξένων. Πρόσθεσε πως υπάρχει «έντονη οσμή για ξένα συμφέροντα, που ανακάλυψαν αίφνης την Κύπρο για να επενδύσουν». Είπε επίσης πως η αναπομπή του νόμου συνιστά «πράξη ετοιθε-

λισμού και κοινωνικής αναληγσίας». Συμπλήρωσε ότι το ΑΚΕΛ απορρίπτει την αναπομπή.

Η Πρόεδρος της Επιτροπής Οικονομικών και Βουλευτής του ΔΗΚΟ Χριστιάνα Ερωτοκρίτου είπε πως ο στόχος του ΔΗΚΟ είναι η προστασία των ευάλωτων ομάδων και η πολιτική της Κυβέρνησης να μην υποστηρίζει τους λίγους που επιχειρήσαν να προστατεύσουν οι εισηγητές του νόμου. Δήλωσε πως το ΔΗΚΟ δεν αποδέχεται την αναπομπή.

Ο Ζαχαρίας Κουλιός, του ΔΗΚΟ, είπε πως η Κυβέρνηση «έχει μετατραπεί σε ατζέντη των τραπεζών» και κάλεσε τον Διοικητή της ΚΤ να εξετάσει τι γίνεται με τις τράπεζες και τα επενδυτικά ταμεία. Αν χαθεί η πρωτογενής παραγωγή δεν θα μπορέσει να διατηρηθεί οικονομική σταθερότητα, πρόσθεσε.

Ο Παύλος Μυλωνάς του ΔΗΚΟ είπε πως πρέπει να διερευνηθεί ποιοι είναι πίσω από τις κουρτίνες των επενδυτικών ταμείων και σε ποιες τιμές αγοράζονται τα ακίνητα.

Ο Βουλευτής του ΕΛΑΜ Ανδρέας Θεμιστοκλέους, αφού ανέφερε ότι οι τράπεζες διαφέμιζαν την ακατάσχετη δανειοπαροχή, αποφάσιζαν το ύψος του δανείου, το επιτόκιο και το ύψος της εξασφάλισης. Πρόσθεσε ότι για τις ΜΕΧ ευθύνονται οι εποπτικές αρχές, οι τράπεζες και οι δανειολήπτες, αλλά επιχειρείται να μετακυλιστούν οι ευθύνες του κράτους και των τραπεζών στους δανειολήπτες. Ο κ. Θεμιστοκλέους είπε ακόμα πως οι τράπεζες «μετατράπηκαν σε θηρία που κατασπαράζουν τις σάρκες της κυπριακής κοινωνίας».

Ο Βουλευτής του ΕΛΑΜ Σωτήρης Ιω-

άννου ανέφερε πως πρέπει να γίνει κατηγοριοποίηση των δανειοληπτών σε κακοπληρωτές και σε δανειολήπτες που πραγματικά αδυνατούν να αποπληρώσουν τα δάνεια τους.

Παραθέτοντας τη θέση της ΕΔΕΚ ο Πρόεδρος της Μαρίνος Σιζόπουλος είπε ότι δόθηκαν υπερ-όπλα στις τράπεζες αφώντας τους δανειολήπτες απροστάτευτους. Ανέφερε ακόμα πως οι δανειολήπτες που είχαν σημαντική αξία ακίνητη περιουσία, αλλά δεν είχαν τη δυνατότητα επαρκούς νομικής στήριξης, είδαν την περιουσία τους να εκποιείται.

Επίσης ο Βουλευτής της ΕΔΕΚ Κωστής Ευσταθίου είπε πως οι νόμοι είναι κομμένοι και ραμμένοι στα μέτρα των τραπεζών και δεν αλλάζουν με τον νόμο που αναπέμφθηκε καθώς αυτός αφορά αναστολή των εκποιήσεων.

Ο Βουλευτής της ΔΗΠΑ Αλέκος Τρυφωνίδης, είπε ότι οι Βουλευτές έγιναν μάρτυρες ανακολουθίας της Νομικής Υπηρεσίας και της Κεντρικής Τράπεζας, καθώς πριν 3 μήνες ο νόμος ήταν συνταγματικός με πιο ψηλά όρια αξιών των προς εκποίηση ακινήτων, ενώ στον παρόντα νόμο βρέθηκαν σωρεία λόγων αντισυνταγματικότητας παρά τη μείωση των ορίων. Είπε ακόμα ότι η ΔΗΠΑ απορρίπτει τους λόγους αναπομπής, δεν την κάνει αποδεκτή και κάλεσε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να υπογράψει τον νόμο.

Ο Βουλευτής του Κινήματος Οικολόγων – Συνεργασία Πολιτών Σταύρος Παπαδόπουλος είπε ότι η ΕΚΤ αφήνει τον χειρισμό του θέματος της αναστολής των εκποιήσεων στην κρίση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Είπε ότι προφανώς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας γνωρίζει το περιεχόμενο της όταν ανέμειψε τον νόμο. Εξέφρασε επίσης την άποψη ότι πρέπει να γεφυρωθεί ο χρόνος αναστολής των εκποιήσεων για να μην κινδυνεύσει μέχρι τις αρχές του 2022, που θα δημιουργηθεί η κακή τράπεζα, κανένα εύλογο νοικοκυριό να χάσει την κύρια κατοικία του.

Κλειδί για οικονομία η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση

Α. Ασιώτης: Ο σκοπός των μέτρων στήριξης ήταν η συγκράτηση των επιπτώσεων της κρίσης, όχι η μετατόπιση της χρονικής διάρκειάς της

Συνέντευξη στον **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Τη θέση ότι η πράσινη μετάβαση και η ψηφιακή θα αποτελέσουν τους δύο πυλώνες που θα βασιστεί το αναπτυξιακό μοντέλο, δίχως να αφήνει περιθώριο για υπαρκτό ενόσ πλάνου Β', εκφράζει στην «Κ» ο επικεφαλής οικονομολόγος της Ελληνικής Τράπεζας, μέλος του Συμβουλίου Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας κύπρου (ΣΟΑΚ) και πρόεδρος της καθοδηγητικής επιτροπής του Συμβουλίου, Δρ. Ανδρέας Ασιώτης.

Στη συνέντευξη του ο κ. Ασιώτης εκτιμά πως, μετά την πτώση 5,1% του ΑΕΠ το 2020, θα υπάρξει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 4% το 2021, ακολουθούμενο από 4% το 2022.

Την ίδια ώρα υπογραμμίζει πως το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κινείται στην πραγματικότητα στο πλαίσιο και τις κατευθύνσεις που προδιαγράφει το έργο διαμόρφωσης της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανά-

«Μετά την πτώση 5,1% του ΑΕΠ το 2020, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ για το 2021 αναμένεται στο 4%, ακολουθούμενο από άλλο 4% το 2022».

πτυξη της Κυπριακής Οικονομίας, φιλτραρισμένο από τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

- Ποια ήταν η συμβολή του ΣΟΑΚ για να δούμε το τελικό προϊόν του Σχεδίου Ανάκαμψης; Έχει σχέση με το πώς οραματίζεστε την οικονομία της Κύπρου για τα επόμενα χρόνια;

- Το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Κύπρου αποτελείται από πέντε άξονες πολιτικής, συνυφασμένους με τον στόχο της Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Στρατηγικής, δηλαδή την «ενίσχυση της ανθεκτικότητας της οικονομίας και του δυναμικού της χώρας για οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντικά βιώσιμη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και ευημερία». Μέσω των μέτρων του Σχεδίου, επιδιώκεται η ανάδειξη της Κύπρου ως εξής: Πρώτο, μια χώρα με υψηλά επίπεδα ανθεκτικότητας, παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας μέσω ενός βιώσιμου μοντέλου μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Δεύτερο, μια χώρα όπου το εκπαιδευτικό σύστημα και η ανάπτυξη του εργατικού δυναμικού ευθυγραμμίζονται με τις δεξιότητες που απαιτούνται για το μέλλον. Τρίτο, μια χώρα με υψηλές επιδόσεις στην Πράσινη και Ψηφιακή μετάβαση. Τέταρτο, μια χώρα με ανθεκτικό σύστημα υγείας που ακολουθεί βέλτιστες πρακτικές από κορυφαία συστήματα υγείας σε όλο τον κόσμο. Πέμπτο, να γίνει ένα κράτος πρόνοιας που θα ενισχύσει το δικτυο προστασίας των όσων έχουν ανάγκη τη συνδρομή του κράτους. Έκτο, να γίνει ένα

κράτος δικαίου, διαφάνειας και λογοδοσίας, με ισχυρούς μηχανισμούς πάταξης της διαφθοράς. Για να απαντήσω στην ερώτησή σας, το ΣΟΑΚ έχει συνεισφέρει σε πολλούς τομείς στην βελτίωση του Εθνικού Σχεδίου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας (ΕΣΑΑ). Δώσαμε διάφορες ιδέες, συνεργαστήκαμε και συμμετείχαμε σε διάφορες δράσεις και συζητήσεις και διαβουλεύσεις περιλαμβανομένης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η έμφαση των προτάσεών μας ήταν κυρίως στο να επιλεχθούν έργα που να δώσουν μακροπρόθεσμη και συνεχή ανάπτυξη στην οικονομία, με έμφαση στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας και ανταγωνιστικότητας όπως καταγράφεται στο Πυλώνα 3 του Σχεδίου.

- Κινούνται στους ίδιους άξονες το Σχέδιο Ανθεκτικότητας και η μακροπρόθεσμη στρατηγική;

- Το Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας κινείται στην πραγματικότητα στο πλαίσιο και τις κατευθύνσεις που προδιαγράφει το έργο διαμόρφωσης της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας, φιλτραρισμένο από τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το όραμα 2035 Μακροπρόθεσμης Οικονομικής Στρατηγικής είναι φιλόδοξο και συνάμα ρεαλιστικό: «Η Κύπρος μας να είναι ένα από τα καλύτερα μέρη του κόσμου για να ζει κάποιος, να εργάζεται και να δραστηριοποιείται». Η Μακροπρόθεσμη Οικονομική Στρατηγική στοχεύει στο να καταστεί η χώρα μας ένα διεθνές πρότυπο στη βάση μιας ακμάζουσας και ανθεκτικής οικονομίας, με υψηλό επίπεδο ανταγωνιστικότητας, αυξημένη παραγωγικότητα και εξαγωγικό προσανατολισμό, σε συνδυασμό με μία δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία. Συγκεκριμένα, το έργο προνοεί την μετατροπή της Κύπρου στο «Αειφόρο Επιχειρηματικό και Εμπορικό Κέντρο της Ευρώπης», με ταυτόχρονη διεύρυνση της παραγωγικής βάσης (και εννοώ την ενίσχυση και της πρωτογενούς αλλά και της δευτερογενούς παραγωγής), με τρόπο που να διασφαλίζει μακροχρόνια βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη. Η ανάπτυξη και αξιοποίηση τεχνολογίας αιχμής καθώς και η προώθηση της περιβαλλοντικής αειφορίας αποτελούν βασικές υποστηρικτικές παραμέτρους σε όλες τις επιμέρους πτυχές του οράματος, αναδεικνύοντας το επίπεδο φιλοδοξίας σε ό,τι αφορά τη συμβολή και μελλοντικές επιδόσεις της χώρας μας ως προς την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Όπως έχω επαναλάβει αρκετές φορές, το εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και η Μακροπρόθεσμη Οικονομική Στρατηγική αποτελούν συγκοινωνούντα δοχεία και ευθυγραμμίζονται πλήρως.

Είναι ακριβώς εδώ που τα πράγματα αρχίζουν και γίνονται ενδιαφέροντα, εφόσον για πρώτη φορά, η εκπόνηση μιας Οικονομικής Στρατηγικής συνοδεύεται από έναν προϋπολογισμό. Εκπονήθηκαν και παλαιότερα στρατηγικές μελέτες, που όμως έμειναν στα συρτάρια. Αυτή τη φορά

Η Κύπρος να βελτιστοποιήσει το τουριστικό προϊόν

- Εκτιμάτε πως θα υπάρχουν από εδώ και πέρα μόνιμες αλλαγές στην τουριστική βιομηχανία (μαζικό τουρισμό), άρα και αλλαγές στο οικονομικό αποτύπωμα αυτής;

- Η τουριστική βιομηχανία θα συνεχίσει να αποτελεί στρατηγικό κλάδο για την κυπριακή οικονομία. Κατά πόσο θα υπάρξουν αλλαγές ή όχι, μπορώ να πω ότι ήδη υπήρχαν και προ της πανδημίας. Βάσει ερωτηματολογίων και άλλων ερευνών, οι τουρίστες ως επί το πλείστον δεν επισκέπτονται ξενοδοχεία για παράδειγμα που δεν είναι οικολογικά (eco-friendly). Αυτό καταδεικνύει πως και η Κύπρος θα πρέπει να συνεχίσει να κινείται στη βάση των διεθνών τάσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις καταναλωτικές προτιμήσεις και να συνεχίσει τη βελτίωση του τουριστικού της προϊόντος. Εκείνο που εκτιμώ είναι ότι, με την άρση των ταξιδιωτικών περιορισμών, θα υπάρξει μία μεγάλη ζήτηση (booming period) και όλος ο κόσμος θα θέλει να ταξιδέψει. Το κλειδί σε αυτό είναι οι διάφοροι προορισμοί να είναι ενήμεροί, να ποικιλοτρόπως (up-to-date) έτσι ώστε να μπορούν να ικανοποιήσουν τις νέες καταναλωτικές προτιμήσεις καθώς εξελίσσονται. Η Κύπρος χρειάζεται να βελτιστοποιήσει περαιτέρω το τουριστικό της προϊόν και ήδη βλέπουμε μεγάλους διεθνείς «παίκτες» και ντόπιες ξενοδοχειακές μονάδες που ακολουθούν βέλτιστες πρακτικές, να δραστηριοποιούνται στο νησί συμβάλλοντας στην δημιουργία θετικών προοπτικών στον τομέα.

όμως είναι διαφορετική. Οι πρακτικές και εφαρμοσμένες εισηγήσεις μας συνοδεύονται από έναν αναπτυξιακό προϋπολογισμό (που αποτελεί μέρος του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας), προσφέροντας μια μοναδική ευκαιρία για την υλοποίηση της Στρατηγικής.

Ανευ προηγούμενου κρίση - Η οικονομία της Κύπρου εκτιμάτε πως θα παραμείνει ανθεκτική μετά το «χαστούκι» του κορωνοϊού; Αν ναι, πώς το υποστηρίζετε;

- Ναι, εκτιμώ ότι η κυπριακή οικονομία θα παραμείνει ανθεκτική παρόλο που η μείωση του ΑΕΠ κατά 5% είναι πολύ μεγάλη, είναι όμως μικρότερη από την συρρίκνωση της ευρωζώνης που έφτασε στο -6,6%. Είναι σημαντικό να υπενθυμίσουμε ότι η πανδημία βρήκε την Κύπρο σε ένα σχετικά πολύ καλό σημείο στον οικονομικό της κύκλο. Είχαμε από τους ψηλό-

Παρά την αύξηση των καταγεγραμμένων κρουσμάτων και την συνεπακόλουθη αβεβαιότητα, η πορεία της οικονομίας βρίσκεται σε καλό δρόμο προς την ανάκαμψη.

τερους ρυθμούς ανάπτυξης στην ευρωζώνη, το επίπεδο ανεργίας ήταν χαμηλότερο από το μέσο όρο της Ευρώπης (7,1%) και είχαμε και δημοσιονομικά πλεονάσματα που επέτρεψαν την ταχεία λήψη δημοσιονομικών μέτρων στήριξης. Φυσικά, η πανδημία προκάλεσε στην Κύπρο, όπως και σε όλα τα κράτη, μία άνευ προηγούμενου οικονομική κρίση, η οποία όμως συνοδεύθηκε από μία άμεση και ισχυρή υποστηρικτική δημοσιονομική στήριξη, που είχε ως στόχο τη διατήρηση της απασχόλησης και κατ' επέκταση του διαθεσίμου εισοδήματος. Από τη στιγμή που διατηρήθηκε η απασχόληση και το διαθέσιμο εισόδημα, μπορούσε να διατηρηθεί και σε σημαντικό βαθμό η ζήτηση. Με την άρση των περιορισμών (κάθε φορά μετά από lockdown, εφόσον είχαμε περισσότερα από ένα), η ζήτηση που είχε εγκλωβιστεί λόγω των περιοριστικών μέτρων εκδηλώνονταν με εκκω-

φαντικό τρόπο (pend-up-demand = η συσσωρευμένη ζήτηση για προϊόντα και υπηρεσίες έπεται από μια ύφεση), υποδηλώνοντας την σχετικά καλή κατάσταση των νοικοκυριών. Την ίδια ώρα είχαμε και την υποστηρικτική νομισματική πολιτική με τα επιτόκια να βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα ρεκόρ, ενώ ο εγχώριος τραπεζικός τομέας ήταν και παραμένει σε θέση να στηρίζει την ανάκαμψη της οικονομίας, σε αντίθεση με το 2013 όπου η χαμηλή κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών δεν επέτρεπε την ουσιαστική χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας. Ενδεικτικά, αναφέρω ότι το 2020, ο νέος δανεισμός έφτασε τα 2,5 δισ. ευρώ, υποβοηθούμενος φυσικά από τα υποστηρικτικά μέτρα της κυβέρνησης, όπως για παράδειγμα οι επιδοτήσεις των επιτοκίων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά. Παράλληλα, η αναστολή των δόσεων συνέβαλε στην δημιουργία αποθεμάτων, τα οποία

αναμένεται να ενισχύσουν την κατανάλωση σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα.

Όλα αυτά που έχω περιγράψει είχαν ως στόχο την συγκράτηση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης και όχι την μετατόπιση της χρονικής διάρκειάς της. Σκοπός ήταν να αντιμετωπίσουμε το βάθος της κρίσης και όχι να την μετατοπίσουμε. Χωρίς να υποβαθμίζω τις αρνητικές επιπτώσεις της κρίσης που επέφερε η πανδημία, είναι σημαντικό να κατανοήσουμε ότι αυτή η κρίση διαφέρει σημαντικά από την ύφεση του 2013 (για παράδειγμα είχαμε περικοπές συντάξεων και επίσης μισθών για υπαλλήλους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα). Οι τρέχουσες συνθήκες είναι πολύ διαφορετικές και υποστηρίζουν μια ισχυρότερη ανάκαμψη. Στο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, η κυπριακή οικονομία αναμένεται να δει συνεχή ανάπτυξη, που ενισχύεται σε σημαντικό βαθμό από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Ποι ισορροπημένοι από πριν οι κίνδυνοι για την ανάκαμψη

- Σας ανησυχούν ως συμβούλιο οι μεταλλάξεις του ιού και ποιες οι επιπτώσεις στην οικονομία;

- Στην Κύπρο, οι καταγεγραμμένες λοιμώξεις έχουν αυξηθεί από τα μέσα Ιουνίου. Αλλά, η συνεχιζόμενη άνοδος οφείλεται κυρίως σε αυξημένες λοιμώξεις μεταξύ εκείνων που δεν έχουν ακόμη εμβολιαστεί, δηλαδή των νέων. Χάρη στην ταχεία πρόοδο του εμβολιασμού (περίπου το 70% του πληθυσμού έλαβε τουλάχιστον μία δόση την 1η Ιουλίου), θεωρώ μακρινό το σενάριο όπου το ιατρικό σύστημα στην Κύπρο θα επιβαρυνθεί τόσο ώστε να χρειαστεί να μπουν νέοι σοβαροί περιορισμοί στην οικονομική δραστηριότητα. Αντ' αυτού, αναμένουμε η οικονομική δραστηριότητα να αποσυρθεί περαιτέρω από την τάση των λοιμώξεων. Παρά την αύξηση των καταγεγραμμένων λοιμώξεων, η Κύπρος παραμένει σε καλό δρόμο για ανάκαμψη από το σοκ του COVID-19. Με βάση τις πρόσφατες τάσεις των διάφορων οικονομικών στοιχείων που αναλύουμε, συνεχίζω να περιμένω σταθερή ανάκαμψη μέσω του δευτέρου εξαμήνου του 2021 ανεβάζοντας το πραγματικό ΑΕγχΠ σε προ-πανδημικά επίπεδα το πρώτο εξάμηνο του 2022. Μετά την πτώση 5,1% του ΑΕΠ το 2020, η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ για το 2021 αναμένεται στο 4%, ακολουθούμενο από άλλο 4% το 2022. Οι κίνδυνοι για την ανάκαμψη φαίνονται πιο ισορροπημένοι από πριν,

αλλά εξακολουθούν να υφίστανται. Οι προοπτικές για το 2021 θα καθοριστούν σε μεγάλο βαθμό από την εξάλειψη του ιού. Η διαθεσιμότητα του προγράμματος εμβολιασμού δεν αλλάζει αυτές τις προοπτικές, αλλά μειώνει τον ακραίο κίνδυνο. Παράλληλα, ο ρυθμός ανάπτυξης θα εξαρτηθεί σημαντικά από τον βαθμό στήριξης των οικονομικών πολιτικών. Αν και η πρόσφατη ιατρική πρόοδος δημιουργεί ελπίδες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές αβεβαιότητες.

- Ποιο το επίπεδο ετοιμότητας της κυπριακής οικονομίας για προκλήσεις ψηφιακής και πράσινης οικονομίας;

- Στην καρδιά του Σχεδίου Ανάκαμψης αλλά και της μακροπρόθεσμης οικονομικής στρατηγικής, βρίσκεται η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση. Σε γενικές γραμμές βρισκόμαστε πίσω ως χώρα σε αυτά τα θέματα, εντούτοις έχει γίνει ένας πολύ καλός σχεδιασμός. Πιστεύουμε ότι η πράσινη μετάβαση και η ψηφιακή θα αποτελέσουν τους δύο πυλώνες, που θα βασιστεί το αναπτυξιακό μοντέλο, δίχως να υπάρχει πλάνο Β' για το αν θα πάμε ή όχι και είναι μονόδρομος. Υπάρχουν συγκεκριμένες πρακτικές εισηγήσεις και ήδη έχουν ξεκινήσει να δρομολογούνται. Αναμένουμε σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα να αρχίσουμε να βλέπουμε τα οφέλη από αυτές τις δράσεις.

«Οι προοπτικές» για το 2021 θα καθοριστούν σε μεγάλο βαθμό από την εξάλειψη του ιού».

Εταιρικός φόρος και επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων

- Θα ήθελα να μου αναπτύξετε για τη σύγκλιση των φορολογικών συντελεστών παγκοσμίως και προκλήσεις στην ανταγωνιστικότητα χωρών με ιστορικά χαμηλές φορολογίες (π.χ. Κύπρος).

- Η πρόσφατη πρόταση των G7 προκρίνει ένα ελάχιστο εταιρικό φόρο στις τάξεις του 15% για εταιρείες που έχουν κύκλο εργασιών πάνω των 750 εκατ. ευρώ. Υπάρχει δε η παράλληλη συζήτηση υιοθέτησης ενός παγκόσμιου ελάχιστου φορολογικού συντελεστή της τάξης του 15% που αυτόματα σηματοδοτεί την έναρξη συζητήσεων προσαρμογής του κυπριακού εταιρικού συντελεστή στα νέα δεδομένα. Δεν εκτιμώ πως αυτό είναι καταστροφικό, παρόλο που θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε χώρας όσον αφορά το φορολογικό συντελεστή και επίσης θα πρέπει να συζητηθεί σε επίπεδο G20. Παρόλο που δεν συντρέχει λόγος άμεσων ανησυχίας από την εξέλιξη αυτή, πρέπει αυτήν την εξέλιξη να τη δούμε ως ευκαιρία. Από το 2002 που είχαμε την τελευταία φορολογική μεταρρύθμιση θα χρειαστεί να σκεφτούμε ξανά μανίκια και να αρχίσει ο επανασχεδιασμός του φορολογικού μας συστήματος, που να δρα και να ευνοεί την ανάκαμψη κινητοποιώντας ιδιωτικά κεφάλαια. Γυρνώντας ξανά στα του εταιρικού φόρου, μια τέτοια εξέλιξη, εάν προχωρήσει, θα πρέπει να αποτελέσει

ακόμη ένα λόγο για την επιτάχυνση των μεταρρυθμίσεων που εκκρεμούν, έτσι ώστε το επιχειρηματικό περιβάλλον της Κύπρου να γίνει πιο ελκυστικό προς τη διεθνή κοινότητα και η δραστηριοποίηση ή όχι διεθνών οργανισμών να μην εξαρτάται μόνο από το φορολογικό συντελεστή αλλά από την αυξημένη ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχουμε.

- Ποιοι εκτιμάτε πως θα είναι οι τρόποι προσέλκυσης ξένων επενδύσεων μετά την διακοπή του σχετικού προγράμματος; Υπάρχουν και άλλοι σχεδιασμοί εκτός του ICT Headquartering;

- Έχουν ξεκινήσει ήδη παράλληλες προσπάθειες τόσο από τον Invest Cyprus, όσο και από τον μηχανισμό ταχείας αδειοδότησης του Υπουργείου Ενέργειας όπου επικεντρώνονται με επιτυχία στην φυσική προσέλκυση εταιρειών από τον τομέα αυτό. Ουσιαστικά, με το σωστό μάρκετινγκ και την σωστή τοποθέτηση των προοπτικών που παρέχει η κυπριακή οικονομία, βλέπουμε ήδη μεγάλους οργανισμούς που είτε ενδιαφέρονται, είτε άρχισαν τη δραστηριοποίησή τους στην κυπριακή αγορά. Εδώ θα ήθελα να τονίσω πως δεν επικεντρωνόμαστε μόνο στον τομέα του ICT, αλλά υπάρχουν σημαντικές προοπτικές και σε άλλους τομείς όπως είναι ο τομέας της ναυτιλίας, της υγείας, της εκπαίδευσης, της ελαφριάς μεταποίησης και της ενέργειας.

Το ποσοστά εμβολιασμού ασιπίδα για τις νοσηλείες

Σε επιφυλακή τα νοσηλευτήρια από τα περιστατικά COVID που χρήζουν ενδονοσοκομειακής φροντίδας

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η τάση σταθεροποίησης των νοσηλειών σε υψηλά επίπεδα, το τελευταίο δεκαήμερο, εκ των πραγμάτων διατρεί σε επιφυλακή τις νοσοκομειακές υποδομές παροχής υπηρεσιών σε ασθενείς COVID-19. Ωστόσο, μέσα στο αρνητικό κλίμα που έχει δημιουργηθεί από τη νέα έξαρση της πανδημίας, υπάρχει και η θετική πλευρά, αυτή της εξαγωγής χρήσιμων συμπερασμάτων για την αξία του εμβολιαστικού προγράμματος, όχι θεωρητικά αλλά στην πράξη. Τα υψηλά ποσοστά εμβολιασμού των πολιτών, στην ουσία, έχουν αποτρέψει τα χειρότερα, εκτιμούν οι ειδικοί που παρακολουθούν τους ημερήσιους επιδημιολογικούς δείκτες με την προσοχή τους να εστιάζεται, κυρίως, στους κραδασμούς του συστήματος υγείας. Με τα περιστατικά που χρήζουν νοσηλείας να κινούνται σταθερά πάνω από τα 250 την ημέρα και τα νέα κρούσματα να αγγίζουν τα 800, το σκηνικό στο σύστημα υγείας θα ήταν τελείως διαφορετικό εάν

Ενθαρρυντικά για την δημιουργία ισχυρής ασιπίδας ανοσίας είναι τα επίσημα στοιχεία για τους πολίτες, που έχουν εμβολιαστεί με την πρώτη δόση ή έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα.

τα ποσοστά εμβολιασμού δεν είχαν ξεπεράσει το 70%. Ακόμα και τις ημέρες που τα νέα κρούσματα ξεπέρασαν το φράγμα των χιλίων, οι νοσηλείες δεν κινήθηκαν αναλογικά όπως είχε συμβεί στο παρελθόν και στις αρχές του εμβολιαστικού προγράμματος. Επί του προκειμένου ενδεικτικές είναι οι αντιδράσεις του ιατρικού προσωπικού, που βιώνει από πρώτο χέρι τις αντοχές του συστήματος υγείας. Παραμονές του τρίτου lockdown, στο παρασκάνιο, η κατάσταση περιγραφόταν με τα πιο μελανά χρώματα. Με σχεδόν τα ίδια ή και κάποιες μέρες λιγότερα κρούσματα, οι νοσηλείες είχαν φέρει τις νοσοκομειακές υποδομές COVID σε τραγική κατάσταση.

Οι δείκτες

Μια απλή σύγκριση των επιδημιολογικών δεδομένων του περασμένου Απριλίου με αυτά του Ιουλίου, αποκαλύπτουν το τείκος ανοσίας που έχουν δημιουργήσει τα εμβόλια. Στις 25 Απριλίου 2021, ημέρα Κυριακή που ανακοινώθηκε το τρίτο lockdown, οι νοσηλείες είχαν ανέλθει στις 301. Την ημέρα εκείνη είχαν εντοπιστεί 773 νέα κρούσματα. Ακόμα πιο χαρακτηριστικά είναι τα δεδομένα της επόμενης μέρας. Στις 26 Απριλίου 2021 παρά το γεγονός ότι τα νέα κρούσματα υποχώρησαν στα 611, οι νοσηλείες παρέμειναν στις 300. Σε περιβάλλον με υψηλά ποσοστά εμβολιασμού, στις 26 Ιουλίου 2021 με 851 νέα περιστατικά, οι νοσηλείες ανήλθαν στις 270. Αν σε αυτές συμπεριληφθούν και οι Μονάδες Εντατικής Θεραπείας, σε αυτή την περίπτωση ο αριθμός των διαθεσίμων κλινών αυξάνεται, δίνοντας έστω και οριακά πολύτιμη ανάσα στο σύστημα υγείας, όπως μας εξήγησαν πρόσωπα που βιώνουν καθημερινά τα όρια των μονάδων COVID.

Συνεκρίθηκε και την Τρίτη η τάση των επιδη-

μιολογικών δεικτών των τελευταίων ημερών τα νέα κρούσματα να δείχνουν υποχώρηση ενώ οι νοσηλείες να παραμένουν στο κόκκινο. Στην τελευταία καταγραφή αναφέρονται και 6 θάνατοι. Τα νέα κρούσματα που εντοπίστηκαν από τα μοριακά τεστ (PCR) και τα τεστ ταχείας ανίχνευσης αντιγόνου (antigen rapid test), ανήλθαν στα 791 (ποσοστό θετικότητας: 1,22%), ενώ 292 ασθενείς COVID-19 νοσηλεύονται, εκ των οποίων οι 80 σε σοβαρή κατάσταση. Ποσοστό 88% των νοσηλευόμενων δεν έχουν ιστορικό εμβολιασμού.

Ενθαρρυντικά για την δημιουργία ισχυρής ασιπίδας ανοσίας είναι τα επίσημα στοιχεία για τους

Με τα περιστατικά που χρήζουν νοσηλείας να κινούνται σταθερά πάνω από τα 250 την ημέρα και τα νέα κρούσματα να αγγίζουν τα 800, το σκηνικό στο σύστημα υγείας θα ήταν τελείως διαφορετικό εάν τα ποσοστά εμβολιασμού δεν είχαν ξεπεράσει το 70%.

πολίτες που έχουν εμβολιαστεί με την πρώτη δόση ή έχουν ολοκληρώσει το εμβολιαστικό τους σχήμα. Μέχρι και την περασμένη Δευτέρα οι άνω των 18 ετών που εμβολιάσθηκαν με την πρώτη δόση κάποιου εμβολίου ανήλθαν στο 72,2% ενώ ικανοποιητικό είναι και το ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού που εμβολιάσθηκε και με τις δυο δόσεις (63,5%). Από τα στοιχεία προκύπτει πως οι ανεμβολίαστοι

αγγίζουν τις 200 χιλιάδες, αριθμός μεγάλος αν ληφθούν μάλιστα υπόψη οι τελευταίες αναθεωρημένες επιστημονικές εκτιμήσεις που ανεβάζουν το ποσοστό των εμβολιασμένων, προκειμένου να επιτευχθεί ανοσία κοντά στο 90%. Αξία έχουν και τα στοιχεία των εμβολιασμένων ανά επαρχία. Η Πάφος συνεχίζει να κατέχει την πρωτιά με ποσοστό 81,4% του πληθυσμού της να έχει λάβει τουλάχιστον την 1η δόση.

Ακολουθούν οι Επαρχίες Αμμοχώστου και Λευκωσίας με 78,4% και 72,7% αντίστοιχα και η Επαρχία Λεμεσού με 70,3%. Το πιο χαμηλό ποσοστό παραμένει στην Επαρχία Λάρνακας με 66,4%. Ικανοποιητικά αποτελέσματα αποδίδει η προσπάθεια εμβολιασμού στα κέντρα ελεύθερης προσέλευσης. Από τις 15 Ιουλίου μέχρι τις 26 Ιουλίου συνολικά πραγματοποιήθηκαν 6.894 εμβολιασμοί.

Στα 280 ανήλθαν τα κρούσματα στα κατεχόμενα

Κλίμα έντονου προβληματισμού επικρατεί στα κατεχόμενα μετά την ραβδαία αύξηση των κρουσμάτων τα τελευταία είκοσιτετράωρα. Την περασμένη Δευτέρα στα κατεχόμενα ανακοινώθηκε ο μεγαλύτερος αριθμός κρουσμάτων από την έναρξη της πανδημίας. Η τ/κ ηγεσία καλεί τους Τ/κ να επιδείξουν ιδιαίτερη σημασία στα μέτρα προστασίας. Την ίδια ώρα, ο «Υπουργός Υγείας» δεν αποκλείει το ενδεχόμενο ενός νέου «γενικού κλεισίματος». Ο προτελευταίος απολογισμός στα κατεχόμενα ανέβασε τον συνολικό αριθμό των κρουσμάτων στα 180. Λίγες ώρες μετά, στη λίστα προστέθηκαν άλλα 100. Με αυτόν τον τρόπο, μέσα σε 24 ώρες στα κατεχόμενα καταγράφηκε αριθμός-ρεκόρ κρουσμάτων, ο οποίος έφτασε τα 280. Τα τ/κ μέσα ενημέρωσης αναφέρουν ότι αυξάνεται και ο αριθμός των ασθενών στις μονάδες εντατικής θεραπείας και Covid. Τις τελευταίες ημέρες, τουλάχιστον τέσσερις ασθενείς χρειάστηκαν διασωλήνωση. Οι ειδικοί προειδοποιούν ότι ο συγκεκριμένος αριθμός ενδέχεται να αυξηθεί κατά τις επόμενες ημέρες. Στην σκιά των προαναφερόμενων εξελίξεων, μιλώντας στην «Κίμπρις Ποσάσις», ο «Υπουργός Υγείας», Ουνάλ Ουστέλ παραδέχεται ότι πλέον η «κυβέρνηση» αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και προσκλήσεις ως προς την τήρηση και επιτήρηση των βασικών μέτρων προστασίας. Ο κ. Ουστέλ δήλωσε ότι οι επαφές των κρουσμάτων και τα θετικά κρούσματα που δεν παρουσιάζουν σοβαρά συμπτώματα οδηγούνται στις οικίες τους με ειδικό «βραχιόλι», το οποίο διευκολύνει την διαδικασία της επιτήρησης των κρουσμάτων και των επαφών τους. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι κ. Ουστέλ για πρώτη φορά, δημοσίως και εν μέσω τουριστικής σεζόν δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο του γενικού κλεισίματος. Σύμφωνα με τον ίδιο, το κλείσιμο θα εξαρτηθεί κυρίως από την ευθυγράμμιση των Τ/κ με τους βασικούς κανόνες προστασίας. Ο κ. Ουστέλ ανακοίνωσε, επίσης, ότι στα κατεχόμενα δρομολογείται η χορήγηση τρίτης δόσης εμβολίων του κορωνοϊού, ξεκινώντας από ειδικές κατηγορίες πολιτών.

ΝΙΚΟΣ ΣΤΕΛΓΙΑΣ

Apple Pay με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου

Ασφαλείς και γρήγορες πληρωμές.

Απολαύστε τα οφέλη όλων των καρτών της Τράπεζας Κύπρου εύκολα και γρήγορα, χρησιμοποιώντας iPhone, Apple Watch, iPad και Mac.* Το Apple Pay είναι απλό στη χρήση και συμβατό με τις συσκευές που χρησιμοποιείτε καθημερινά. Τα στοιχεία της κάρτας σας προστατεύονται, αφού δεν αποθηκεύονται στη συσκευή σας ούτε και κοινοποιούνται όταν πληρώνετε.

* Για τη λίστα με τις συμβατές συσκευές με Apple Pay δείτε: support.apple.com/km207105

Τράπεζα Κύπρου

Apple Pay

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Ως τότε παλικάρια...

Είμαστε όλοι θύματα του χαμηλότερου κοινού παρονομαστή των περιοριστικών μας πεποιθήσεων. Όχι, δεν κάνω μετάβαση στην φιλοσοφία, αλλά as το σκεφτούμε λίγο.

Πολλοί από εμάς θα θέλαμε ένα αμάξι το οποίο έχει υποδόνηση 500 bhp με 900 Nm ροπή, που μπορεί να «σπριντάρει» από στάση στα 100 χλμ/ώρα σε χρόνο κάτω από 3,2 δευτερόλεπτα και είναι ικανό να αγγίζει μέγιστη ταχύτητα τα 350χλμ/ώρα. Τι γίνεται όμως. Και να το έχω, δεν μπορώ να το απολαύσω αφού πρώτον, υπάρχει κόφτης στα 250χλμ/ώρα και δεύτερον υπάρχουν τα όρια ταχύτητας που με περιορίζουν. Άρα δεν έχει σημασία η θεωρητική ικανότητα του αυτοκινήτου, αλλά το πόσο πραγματικά μπορεί να λειτουργήσει μέσα στα πλαίσια που του τίθενται.

Κάπως έτσι λειτουργεί και η έννοια της «περιοριστικής πεποίθησης»: σε αποτρέπει από το να προχωρήσεις μπροστά όταν πρέπει και σε κρατά πίσω όταν δεν πρέπει.

Όσοι πιστεύετε ότι το κόνεψι της «περιοριστικής πεποίθησης» δεν σας αφορά, μόλις αποδείξατε ότι σας αφορά. Όλους μας αφορά και όπως είπα πιο πάνω αρχίζοντας, είμαστε όλοι θύματα της. Πάρτε για παράδειγμα το επίκαιρο

Είμαστε το μόνο κράτος παγκοσμίως το οποίο βλέπει και βάζει το ατομικό καλό μιας μειοψηφίας πάνω από του συνόλου.

θέμα της πανδημίας. Μήπως το γεγονός ότι μια μερίδα του πληθυσμού δεν θέλει να εμβολιαστεί δεν είναι ο λόγος που όλος ο πληθυσμός υποφέρει. Να λοιπόν ένα παράδειγμα «περιοριστικής πεποίθησης». Ενόσω υπάρχουν εκ πεποιθήσεως ανεμβολίαστοι, θα υπάρχουν μεταλλάξεις, θα είμαστε όλοι σε κίνδυνο – εμβολιασμένοι και μη – και η χώρα και η οικονομία έχει έναν μόνιμο κόπη που της στερεί την ανάπτυξη· μια ανανάπτυξη που την χρειαζόμαστε όσο ποτέ άλλοτε. Λόγω αυτού του κόφτη έχουμε επιδείνωση της επιδημιολογικής μας εικόνας, μια – μια χώρα μας βάζει σε κόκκινες λίστες, χάνεται και φέτος ο τουρισμός, χάνονται οι ξένες επενδύσεις, επιδεινώνουμε την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων, δεν έχουμε περιθώρια νέων λοκντάουν και δημοσιονομικής στήριξης και φέρνουμε μα-

Ενόσω υπάρχουν εκ πεποιθήσεως ανεμβολίαστοι, θα υπάρχουν μεταλλάξεις, θα είμαστε όλοι σε κίνδυνο – εμβολιασμένοι και μη – και η χώρα και η οικονομία έχει έναν μόνιμο κόπη που της στερεί την ανάπτυξη· μια ανανάπτυξη που την χρειαζόμαστε όσο ποτέ άλλοτε.

ζικά τον κόσμο προ του χείλους της ανεργίας και της οικονομικής καταστροφής. Και η έννοια κάποιων είναι αν θα

πληρώνουν τα rapid tests και αν θα δίνουν safe pass, τη στιγμή που οι ίδιοι κατηγορούν το κράτος εδώ και είκοσι

μήνες ότι έκανε αβέρτα δωρεάν rapid tests για να γίνουν κάποιοι πολυεκατομμυριοχιοι.

Πάρτε ένα άλλο παράδειγμα το οποίο εσοχάως προκύπτει, με τη (νέα) επέκταση της αναστολής των εκποιήσεων. Κάθε τρεις και λίγο θα βρεθεί μια πρόφαση για να επιβάλουμε αναστολή ή/και περιορισμό ή/και ακύρωση των εκποιήσεων. Αναγνωρίζοντας απόλυτα ότι μπορεί να υπάρχουν μεμονωμένες ειδικές περιστάσεις που να χρήζουν και ειδικής μεταχείρισης, είμαστε το μόνο κράτος παγκοσμίως το οποίο βλέπει και βάζει το ατομικό καλό μιας μειοψηφίας πάνω από του συνόλου. Δεν εννοούμε να καταλάβουμε ότι τα δάνεια πρέπει να αποπληρώνονται και ότι να παραμένουν απλήρωτα με σκοπό να διαγραφούν. Και για αυτές τις κακές αντιλήψεις των λίγων, θυσιάζουμε το ευρύτερο καλό που είναι μια αλυσιδωτή κατάσταση που ξεκινά από το να έχουμε ένα υγιές και αποτελεσματικό χρηματοπιστωτικό σύστημα, το οποίο προστατεύει καταθέτες, δανειστές και δανειζόμενους, το κράτος, την επενδυτική βαθμίδα της οικονομίας, την προσέλευση νέων επενδύσεων – για να αναφέρω επιγραμματικά κάποια στοιχεία – και που καταλήγει σε σταθερή ορθολογική οικονομική ανάπτυξη και σε ευμάρεια και ευημερία των

κόσμο. Να λοιπόν ένας άλλος κόφτης που μας κρατά πίσω όταν δεν πρέπει.

Τα παραδείγματα δεν σταματούν εδώ. Αντίθετα αν σκεφτούμε λίγο μπορούμε να βρούμε εφαρμογές σε όλο το φάσμα του είναι μας και σε κάθε χρονική στιγμή της ύπαρξής μας. Να αναφερθώ στην παράτυπη/παράνομη εκμετάλλευση κάποιων, του επενδυτικού προγράμματος που μας έκανε ρεζίλι διεθνώς και έκλεισε έναν πνεύμονα οικονομικής δραστηριότητας. Να αναφερθώ στο άλλο ρεζίλιμα που εισπράξαμε από τα πλυντήρια ξεπλύματος χρημάτων που έστεισαν κάποιοι μεμονωμένοι. Να αναφερθώ στους λίγους που εκμεταλλεύτηκαν τον χρηματιστηριακό θεσμό για να κάνουν το κόλπο γκρόσο. Να πούμε για τις ραδιουργίες των λίγων που αρκούν για να εκλέξουν μέχρι και Πρόεδρο. Ή μήπως να πούμε την κόστα των πολιτικών που διαγωνίζουν το Κυπριακό.

Σκεφτείτε το λίγο και θα το διαπιστώσετε: είμαστε θύματα του χαμηλότερου κοινού παρονομαστή των περιορισμών μας. Για να έχουμε μέλλον πρέπει να τον ξεριζώσουμε.

Ο Ανδρέας Α. Ανδρέου, MRICS είναι CEO, APS Andreou Property Strategy - Chartered Surveyors.

Μονόδρομος η στήριξη των επιχειρήσεων HORECA

Στριμωγμένος ο επισιτιστικός κλάδος, ανάκαμψη το 2023 βλέπει ο Μάρλο Ευριπίδου, Marketing Manager της KEAN Group

Συνέντευξη στη **MARIA ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

«**Σύντομα** θα χρειαστεί να δούμε θέμα τιμών για τον τόπο αλλά και τις εξαγωγές παρόλο που το λιανεμπόριο τροφίμων ευνοήθηκε από την πανδημία τον τελευταίο χρόνο», δηλώνει ο Marketing Manager της KEAN group Μάρλο Ευριπίδου και εξηγεί τους παράγοντες που συνθέτουν ένα ιδιαίτερα ρευστό και απρόβλεπτο, όπως επισημαίνει, περιβάλλον στην αγορά. Τονίζει ότι ο κλάδος του HORECA, ο οποίος είναι άμεσα συνυφασμένος με τον τουρισμό, θα χρειαστεί στήριξη το επόμενο διάστημα, διαφορετικά θα υπάρξουν απολύσεις ή ακόμα και λουκέτα. Περιγράφει επίσης τα επόμενα βήματα της KEAN, τις προκλήσεις που έχουν δημιουργηθεί και τις καινούργιες τακτικές που εφαρμόζονται ώστε να ενισχυθεί η κερδοφορία του ομίλου.

«**Έχει περάσει περίπου ένας χρόνος από την τελευταία μας συνέντευξη. Τότε είχαμε μιλήσει για ανάκαμψη του λιανικού εμπορίου και του food service περί τα μέσα του 2021. Έχετε αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις σας;**

«Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου KEAN στο λιανικό εμπόριο από πέρσι το Μάρτιο και μέχρι τους πρώτους 6 μήνες του 2021 ήταν θετικός. Από την άλλη πλευρά, ο κλάδος του Horeca, επηρεάστηκε στο έπακρο και εξακολουθεί να επηρεάζεται αρνητικά με σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών μας μέχρι στιγμής, παρόλο που από τα μέσα Μαΐου και μέχρι τον Ιούνιο 2021 είχε αρχίσει να βελτιώνεται η κατάσταση. Αρχικά η εκτίμησή μας για το 2021, ήταν ότι η απόδοση στον κλάδο του Horeca θα ήταν

«**Συνεχίζουμε την εισαγωγή νέων προϊόντων και αναπτύσσουμε την τεχνογνωσία αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες».**

στο περίπου το 60% του 2019. Δυστυχώς, όπως φαίνονται τα πράγματα σήμερα, η τουριστική σεζόν έχει χαθεί και ο τομέας αυτός (HORECA) θα χρειαστεί στήριξη για το επόμενο χρονικό διάστημα, αλλιώς κάποιες επιχειρήσεις θα αναγκασθούν να κλείσουν ή να απολύσουν κόσμο.

- Αυτή η εκτίμηση αφορά και την εταιρεία σας;

«Όχι, δεν αφορά την KEAN, αναφέρομαι για περιπτώσεις που θα υπάρξουν γενικότερα στον τομέα του HORECA.

- Πόσο εύκολα θεωρείτε ότι θα ανακάμψει η εστίαση και ο τουρισμός και κατά' επέκταση ο κλάδος του Horeca;

«Σίγουρα με τα δεδομένα της πανδημίας ήταν και είναι μια πολύ δύσκολη χρονιά για τον τουρισμό και την εστίαση. Ο κόσμος διψά για ταξίδια και καινούργιες εμπειρίες,

«**Όταν σταματάς τις επενδύσεις και την καινοτομία, μπαίνεις σε φαύλο κύκλο. Εμείς επιλέξαμε τον ενάρετο κύκλο»,** αναφέρει χαρακτηριστικά ο Μάρλο Ευριπίδου.

γί' αυτό με τα πρώτα σημάδια βελτίωσης της πανδημίας, πιστεύω ο τουρισμός θα επανέλθει γρήγορα σε κανονικούς ρυθμούς το 2023 και κατ' επέκταση και ο κλάδος του HORECA. Επίσης, πολύ σημαντικός παράγοντας είναι και η εσωτερική αγορά. Οι Κύπριοι έχουν δείξει επανειλημμένα το πόσο πολύ αγαπούν τον εσωτερικό τουρισμό, ακόμη και στις καλές εποχές που μπορούσαν να ταξιδεύουν στο εξωτερικό ελεύθερα.

Συνεχίζουν οι επενδύσεις

-Πώς επηρεάζει λοιπόν η πανδημία τα επόμενα βήματα της εταιρείας και σε ποιο βαθμό έχει επηρεαστεί ο κύκλος εργασιών σας;

«Προσπαθούμε να είμαστε έτοιμοι για να ανταποκριθούμε με βάση τις εξελίξεις

που τρέχουν με γοργούς ρυθμούς και γί' αυτό η ομάδα μας αναθεωρεί και διαμορφώνει στρατηγικά τα πλάνα μας σε τακτική βάση με προβλέψεις και πιθανά σενάρια. Με όλες τις αλλαγές που βιώνουμε, ο συνδυασμός του Brexit, η αύξηση των τιμών στην πρώτη ύλη, τα ναύλα των μεταφορικών κ.λπ. συμπεριλαμβανομένου και του καινούργιου τρόπου ζωής που μας έχει προκαλέσει η πανδημία, έχουν ως αποτέλεσμα να δημιουργηθεί ένα πολύ ρευστό και απρόβλεπτο περιβάλλον στην αγορά. Ήδη οι εξαγωγές μας έχουν πληγεί και είναι αβέβαιο το πότε θα ανακάμψουν. Σύντομα θα χρειαστεί να δούμε θέμα τιμών για τον τόπο, αλλά και τις εξαγωγές παρόλο που όπως έχω ήδη αναφέρει το λιανεμπόριο τροφίμων ευνοήθηκε από την πανδημία τον τελευταίο χρόνο.

- Αναμένεται να προχωρήσετε σε αλλαγές στο επιχειρηματικό μοντέλο της εταιρείας;

«Για να πετύχουμε ανάπτυξη και κερδοφορία σίγουρα πρέπει να εφαρμόσουμε κάποιες καινούργιες τακτικές, έτσι ώστε να βοηθήσουμε την κερδοφορία του Ομίλου. Για να γίνεις market leader σε μια αγορά πρέπει να μπορείς να προσαρμόζεσαι και να ελίσσεσαι ανεξαρτητως των συνθηκών που επικρατούν. Εξακολουθούμε να επενδύουμε στην οργανική ανάπτυξη, δηλαδή να κτιζουμε βήμα-βήμα την επιτυχία της επιχείρησής σε βάθος χρόνου, αλλά προχωρούμε και στη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών.

- Γίνονται λοιπόν ανοίγματα και επενδύσεις εν μέσω πανδημίας;

«Στην KEAN δεν σταματήσαμε τις ε-

Σαράντα χρόνια KEANITA

- Τι θα δούμε λοιπόν από την KEAN το επόμενο διάστημα και ποια τα πλάνα σας πιο μακροπρόθεσμα;

«Λανσάρουμε νέα προϊόντα, όπως το KEAN chilled juice, το οποίο κυκλοφόρησε στην αγορά πέρσι το Μάιο και φέτος προχωρήσαμε και στην παραγωγή συσκευασίας του ενός λίτρου. Μην ξεχνάμε ότι ο ανταγωνισμός μας από τοπικά και διεθνή brands ανεξάρτητα από τις συνθήκες είναι διαρκής, οπότε πρέπει να είμαστε και εμείς σε εγρήγορση. Να σημειώσω ότι φέτος είναι και τα 40χρονα της KEANITA, οπότε έχουμε προχωρήσει σε παρα-

γωγή της συλλεκτικής συσκευασίας ενός λίτρου KEANITA. Συνάμα συνεχίζουμε την εισαγωγή νέων προϊόντων από το εξωτερικό. Εξακολουθούμε να αναπτύσσουμε την τεχνογνωσία αξιο-

ποιώντας νέες τεχνολογίες. Σίγουρα όμως λόγω της κατάστασης κάποια από τα πλάνα μας παρέμειναν στο συρτάρι για μελλοντική ενεργοποίηση.

-Συλλεκτική έκδοση του χυμού KEANITA ενός λίτρου. Ήρθε για να μείνει;

«Το αγαπημένο brand μικρών και μεγάλων, γίνεται φέτος 40 χρονών και γιορτάζει με πολλές εκπλήξεις. Στο πλαίσιο αυτών των εορτασμών, αποφασίσαμε να λανσάρουμε και τη συλλεκτική συσκευασία KEANITA ενός λίτρου. Να αναφέρω ότι η επιτυχία του ανήκει πρωτίστως στους χιλιάδες πιστούς KEANITO-fans από όλη την Κύπρο αλλά και το εξωτερικό, οι οποίοι επανειλημμένα ζητούσαν τη μεγαλύτερη συσκευασία. Το αν θα μείνει για περισσότερο από το χρονο-διάγραμμα που θέσαμε αρχικά, είναι κάτι που ακόμη δεν το έχουμε αποφασίσει.

Η υγειονομική κρίση έχει επηρεάσει σημαντικά την οικονομία και ανέτρεψε τη διαδικασία λειτουργίας όλων των επιχειρήσεων. Κατ' αρχάς είναι εμφανές πως η τεχνολογία έχει γίνει αναπόσπαστο κομμάτι πλέον στη ζωή των καταναλωτών, με αποτέλεσμα οι επιχειρήσεις να καλούνται να διαμορφώσουν τα στρατηγικά τους πλάνα και να συμπεριλάβουν τεχνολογικά καινοτόμες ιδέες για να παραμείνουν πρωτοπόροι στον τομέα τους. Παράλληλα, στην κορυφή των αλλαγών συμπεριλαμβάνεται και η αυξημένη ενσυνείδηση από εταιρείες προς την κοινωνία και το περιβάλλον, με την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη να γίνεται πλέον αναπόσπαστο και βασικό κομμάτι. Επίσης, έχουν αναπτυχθεί νέα, βελτιωμένα μέτρα για την ασφάλεια και υγεία των εργαζομένων καθώς και των καταναλωτών τα οποία έχουν καταστεί ζωτικής σημασίας κατά τη διάρκεια της πανδημίας και δεν προβλέπεται να αλλάξουν στο εγγύς μέλλον.

- Ποιος ο ρόλος του e-commerce σε αυτή την επόμενη μέρα;

«Αν και σε πολλές εταιρείες το ταξίδι του ψηφιακού μετασχηματισμού είχε ήδη ξεκινήσει πριν από την πανδημία τώρα έχει επιταχυνθεί. Εξελισσομαστε με τις συνθήκες και καλούμαστε να βάλουμε σε ισχύ πλάνα και στρατηγικές, οι οποίες πιθανόν να χρησιμοποιούσαμε σε 2 ή 3 χρόνια. Βέβαια, αυτό εμάς δεν μας φοβίζει, μιας και η ιστορία μάς έχει διδάξει πως όσο μεγαλύτερη είναι η κρίση που πρέπει να αντιμετωπίσει μια εταιρεία, τόσο μεγαλύτερες είναι οι ευ-

«**Εξακολουθούμε να επενδύουμε στην οργανική ανάπτυξη, αλλά προχωρούμε και στη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών».**

καιρίες που δημιουργούνται για όσους είναι έτοιμοι να ανταποκριθούν στις αλλαγές.

-Τους τελευταίους μήνες η πανδημία έχει ευνοήσει την ανάπτυξη της εξ αποστάσεως εργασίας. Τι πιστεύετε, ήρθε για να μείνει;

Το COVID-19 άλλαξε σημαντικά τη λειτουργία των επιχειρήσεων. Από τη μια στιγμή στην άλλη βρεθήκαμε να εργαζόμαστε από το σπίτι και να διεκπεραιώνουμε όλες τις εργασίες μας μέσα από έναν υπολογιστή. Πιστεύω ότι αυτό είναι ένα μοντέλο εργασίας το οποίο οι συνθήκες μας επέβαλαν να προσαρμόσουμε για να επενδύσουμε. Στη δική μας περίπτωση δεν είναι κάτι το οποίο μπορεί να συνεχίσει στο 100% λόγω της φύσης των εργασιών μας.

Ψηφιακά και γρήγορα οι μεταβιβάσεις ακινήτων στην Ελλάδα

Από το φθινόπωρο οι αγοραπωλησίες ακινήτων θα γίνονται μέσα σε λίγα λεπτά μέσω μιας νέας ηλεκτρονικής πλατφόρμας

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Αλλάζει εκ βάθρων η διαδικασία στις μεταβιβάσεις ακινήτων στην Ελλάδα, με τους ιδιοκτήτες αλλά και τους αγοραστές να χρειάζονται μόλις λίγα λεπτά της ώρας για να ολοκληρωθεί η αγοραπωλησία, χωρίς να απαιτείται να αναζητούν σε διάφορες υπηρεσίες δικαιολογητικά, πιστοποιητικά και διάφορα έγγραφα.

Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2019, για να ολοκληρωθούν 142.000 μεταβιβάσεις ακινήτων, απαιτήθηκαν πάνω από 300.000 επισκέψεις στις εφορίες όλης της χώρας. Το νούμερο αυτό αφορά μόνο την εφορία, χωρίς να υπολογίζονται οι χαμένες ώρες σε υποθηκοφυλακεία, κτηματολόγια, δικαστικές υπηρεσίες κ.λπ.

Μετά τις ηλεκτρονικές δηλώσεις φόρου μεταβίβασης έρχεται και ο «Ηλεκτρονικός Φάκελος Ακινήτου», ο οποίος θα απαλλάξει από το φθινόπωρο τους φορολογούμενους από τη συλλογή των 17 δικαιολογητικών

Οι φορολογούμενοι θα απαλλαγούν από τη συλλογή των 17 δικαιολογητικών που απαιτούνται σήμερα.

που απαιτούνται σήμερα για τη μεταβίβαση ενός ακινήτου. Η ηλεκτρονική συλλογή των εγγράφων και πιστοποιητικών θα γίνεται από τον συμβολαιογράφο τον οποίο θα εξουσιοδοτούν οι συμβαλλόμενοι.

Ειδικότερα:

1. Δημιουργείται ηλεκτρονική πλατφόρμα με την ονομασία «Ηλεκτρονικός Φάκελος Ακινήτου», που λειτουργεί μέσω της Ενιαίας Ψηφιακής Πύλης Δημόσιας Διοίκησης (gov.gr - ΕΨΠ) με σκοπό την απλοποίηση και ψηφιοποίηση της διαδικασίας συλλογής δικαιολογητικών που

Η ηλεκτρονική συλλογή των εγγράφων και πιστοποιητικών θα γίνεται από τον συμβολαιογράφο, τον οποίο θα εξουσιοδοτούν οι συμβαλλόμενοι.

απαιτούνται στη σύνταξη συμβολαιογραφικών εγγράφων για τη σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματος δικαιώματος σε ακίνητο.

2. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα θα συνδέεται με πληροφοριακά συστήματα φορέων του Δημοσίου και ιδίως με τα πληροφοριακά συστήματα της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), του ΝΠΔΔ Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) και του

ΝΠΔΔ «Ελληνικό Κτηματολόγιο», από τα οποία θα αντλεί πληροφορίες και έγγραφα.

3. Τα ενδιαφερόμενα μέρη και ο συμβολαιογράφος που συντάσσει τη σχετική πράξη εισέρχονται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα κατόπιν αυθεντικοποίησης με τη χρήση των κωδικών της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Taxisnet) και με τη χρήση των διαπιστευτηρίων του

Μητρώου Συμβολαιογράφων, αντίστοιχα. Κατά την έκταση που αυτό προβλέπεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, τα ενδιαφερόμενα μέρη και ο συμβολαιογράφος μπορούν, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, να εξουσιοδοτούν αλλήλους για τη διενέργεια των παρεχόμενων από την ηλεκτρονική πλατφόρμα υπηρεσιών και την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών.

4. Στο πλαίσιο λειτουργίας της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, ο εξουσιοδοτη-

μένος συμβολαιογράφος μπορεί:

α) Να αιτείται την έκδοση ή την εξαγωγή εγγράφων ή την άντληση πληροφοριών από την ΑΑΔΕ, τον e-ΕΦΚΑ, το Ελληνικό Κτηματολόγιο, το Τεχνικό Επιμελητήριο.

β) Να αιτείται τη διόρθωση των ως άνω εγγράφων ή πληροφοριών.

γ) Να αναρτά έγγραφα στην ηλεκτρονική πλατφόρμα, όπου αυτά δεν είναι δυνατόν να εκδοθούν ή να εξαχθούν ηλεκτρονικά κατά τα ανωτέρω, υπέχοντας

ευθύνη ως προς την ακρίβεια και την πληρότητα αυτών.

5. Τα έγγραφα που εκδίδονται ή εξάγονται από τους φορείς μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας επέχουν θέση πρωτότυπου εγγράφου και προσαρτώνται στο συμβολαιογραφικό έγγραφο χωρίς άλλες διατυπώσεις.

• Ηλεκτρονική δήλωση φόρου μεταβίβασης. Με τη νέα διαδικασία, που είναι ήδη σε ισχύ, καταργείται η χειρόγραφη συμπλήρωση των δηλώσεων φόρου μεταβίβασης ακινήτων και των συνυποβαλλόμενων φύλλων υπολογισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων που μέχρι πρότινος, εξαιτίας της πανδημίας, αποστέλλονταν μέσω e-mail ή ταχυδρομικώς στην αρμόδια εφορία.

Η διαδικασία μεταβίβασης ολοκληρώνεται στα γραφεία των συμβολαιογράφων, οι οποίοι συντάσσουν τη σχετική δήλωση και την υποβάλλουν για λογαριασμό των αγοραστών. Όλα ολοκληρώνονται με λίγα «κλικ».

Συγκεκριμένα, η αγοραπωλησία ενός ακινήτου ολοκληρώνεται σε 9 βήματα:

1. Ο συμβολαιογράφος συντάσσει τη δήλωση για λογαριασμό αγοραστή και πωλητή.

2. Η δήλωση αποστέλλεται στη θυρίδα αγοραστή και πωλητή στο myTaxisnet.

3. Ο αγοραστής και ο πωλητής αποδέχονται τη δήλωση.

4. Η δήλωση υποβάλλεται αυτόματα και βεβαιώνεται ο φόρος.

5. Ο συμβολαιογράφος ενημερώνεται αυτόματα για την υποβολή της δήλωσης.

6. Ο αγοραστής πληρώνει τον φόρο ψηφιακά (με κάρτα ή web banking).

7. Το Taxis ενημερώνεται για την πληρωμή του φόρου.

8. Το αποδεικτικό καταβολής αναρτάται στο myProperty για τον συμβολαιογράφο και αγοραστή.

9. Ο συμβολαιογράφος αναρτά το συμβόλαιο στο myProperty.

Το Βαρῶσι έβαλε στον πάγο το Κυπριακό

Η δεύτερη ανάγνωση των τουρκικών ανακοινώσεων για την περικλειστη πόλη της Αμμοχώστου

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Οι τελευταίες εξελίξεις στο ζήτημα της κλειστής πόλης των Βαρῶσιών απομακρύνουν από τον ορίζοντα του Κυπριακού το ενδεχόμενο της επανέναρξης των συνομιλιών στο άμεσο μέλλον. Η επιμονή της τουρκικής πλευράς στο νέο σχέδιο για το άνοιγμα του Βαρῶσιου υπό τουρκοκυπριακή ηγεσία περιπλέκει τόσο τις εξελίξεις στο Κυπριακό όσο και τις εξελίξεις στον άξονα Βρυξελλών-Άγκυρας.

Τουρκία και ηγεσία του Ερσίν Τατάρ αναφέρονται σε δυο ξεχωριστούς «κυριαρχους λαούς» της Κύπρου. Για το δε Βαρῶσι, ισχυρίζονται ότι η κλειστή πόλη είναι έδαφος της «ΤΔΒΚ». Επίσης, προβάλλουν τον ισχυρισμό ότι το τουρκικό σχέδιο δεν έρχεται σε αντίθεση με το διεθνές δίκαιο, και αυτό παρά την νέα απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Οι εξελίξεις στο Βαρῶσι και η απομάκρυνση του ενδεχόμενου της άμεσης επανέναρξης της διαπραγματευτικής διαδικασίας προκαλούν νέα προβλήματα στις σχέσεις της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πρόκειται για ένα πεδίο που η τουρκική διπλωματία, μετά την αλλαγή σκυτάλης στην ηγεσία της αμερικανικής ηγεσίας επιχειρεί να πραγματοποιήσει επιδιορθωτικού τύπου βήματα.

Ο τουρκικός όρος

Την προηγούμενη εβδομάδα, αντιδρώντας στις επικρίσεις που δέχθηκε από την διεθνή κοινότητα και την ΕΕ με αφορμή την ανακοίνωση του νέου σταδίου του τουρκικού σχεδίου για την κλειστή πόλη της Αμμοχώστου, η Άγκυρα αναφέρθηκε για μια ακόμη φορά στον όρο που θέτει για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων στο Κυπριακό. Το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών χαρακτήρισε την διεθνή κατοχύρωση της αρχής της ίσης κυριαρχίας ως απαραίτητη προϋπόθεση για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων.

Το «Υπουργείο Εξωτερικών», στο τιμόνι του οποίου το τελευταίο διάστημα βρίσκεται και πάλι ο εθνικιστής, παντουρκιστής Τ/κ πολιτικός, Ταχσίν Ερ-τουγρούλογλου, σε σχετική τοποθέτησή του επανέλαβε τον συγκεκριμένο όρο

Σύμφωνα με την Άγκυρα, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για το Βαρῶσι δεν σχετίζονται με τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και κυριαρχίας.

Αγκυρα και ηγεσία Τατάρ απαιτούν την κατοχύρωση της αρχής της ίσης κυριαρχίας για την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων και επιμένουν στο τουρκικό σχέδιο για το Βαρῶσι.

της Άγκυρας. Προχωρώντας ένα βήμα πιο πέρα, το «ΥΠΕΞ» συμπλήρωσε ότι μετά την αναγνώριση της ίσης κυριαρχίας, θα μπορούσε να δημιουργηθεί το κατάλληλο έδαφος για να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για πλαίσιο μελλοντικής συνεργασίας των δυο κοινότητων.

Όπως ισχυρίζεται το «ΥΠΕΞ», στο νησί δεν υπάρχει ένας «λαός της Κύπρου». Σε αντίθεση με το Συμβούλιο Ασφαλείας, η τ/κ πλευρά ισχυρίζεται λοιπόν, ότι στην Κύπρο υπάρχουν δυο ξεχωριστοί

λαοί, ο ε/κ και ο τ/κ, οι οποίοι έχουν ίσα κυριαρχικά δικαιώματα, τα οποία προέρχονται από τις ιδρυτικές συμφωνίες της Κυπριακής Δημοκρατίας.

«Το Βαρῶσι είναι γη της ΤΔΒΚ»

Σε ό,τι αφορά το μέλλον της κλειστής πόλης της Αμμοχώστου, τα τελευταία επίσημα ανακοινωθέντα της Άγκυρας και της τ/κ πλευράς έχουν ως σημείο εκκίνησης δυο ισχυρισμούς. Πρώτον, η τουρκική πλευρά χαρακτηρίζει την κλειστή πόλη ως «γη της ΤΔΒΚ». Δεύτερον, προβάλλει τον ισχυρισμό ότι το τουρκικό σχέδιο για το Βαρῶσι δεν έρχεται σε αντίθεση με το διεθνές δίκαιο, και αυτό παρά την νέα απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας.

Για το πρώτο ζήτημα, το «ΥΠΕΞ» επιμένει στο γεγονός ότι πριν την δρομολόγηση του τουρκικού σχεδίου, το Βαρῶσι συμπεριλαμβανόταν στην επικράτεια της «ΤΔΒΚ». Σύμφωνα με την τ/κ πλευρά, με το άνοιγμα της πόλης δεν πρόκειται να αλλάξει αυτή η πραγματι-

κότητα. Αυτό που θα συμβεί είναι η σταδιακή τροποποίηση του καθεστώτος της κλειστής πόλης από «στρατιωτική» σε «αστική» ζώνη. Το «ΥΠΕΞ», ακόμη, ισχυρίζεται ότι η «ΤΔΒΚ» είναι η μοναδική «κυρίαρχη» δύναμη στην περιοχή. Με αυτόν τον τρόπο, η ηγεσία Τατάρ κλείνει την πόρτα στο ενδεχόμενο της επιστροφής της πόλης στους κατοίκους της υπό τη διοίκηση του ΟΗΕ.

Το τουρκικό ΥΠΕΞ προβάλλει τον ισχυρισμό ότι το σχέδιο για το άνοιγμα του Βαρῶσιου δεν παραβιάζει το διεθνές δίκαιο. Σύμφωνα με νέα, τοποθέτηση της τουρκικής διπλωματίας, το τουρκικό σχέδιο σέβεται τα δικαιώματα ιδιοκτησίας στην περιοχή. Από αυτήν την άποψη, το τουρκικό σχέδιο βρίσκεται σε συμφωνία με το διεθνές δίκαιο.

Ακόμη, σύμφωνα πάντα με την ιδιόρρυθμη ανάγνωση του διεθνούς δικαίου από την Άγκυρα, τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για το Βαρῶσι δεν σχετίζονται με τα δικαιώματα ιδιοκτησίας και κυριαρχίας.

Η επιμονή της τουρκικής πλευράς στο τουρκικό σχέδιο για το Βαρῶσι και το αδιέξοδο στο Κυπριακό έρχονται να επισκιάσουν την προσπάθεια που καταβάλλει το τελευταίο διάστημα η τουρκική διπλωματία για την προώθηση του διαλόγου στον άξονα Άγκυρας-Βρυξελλών. Εν μέσω πανδημίας και οικονομικής κρίσης, η Άγκυρα το τελευταίο διάστημα στέλνει στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες μηνύματα φιλίας και συνεργασίας.

Στην τουρκική πρωτεύουσα κύκλοι της κυβέρνησης του Ταγίπ Ερντογάν θεωρούν ότι οι εξελίξεις στο Κυπριακό δεν πρόκειται να οδηγήσουν στα άκρα της σχέσεις Τουρκίας-ΕΕ. Ακόμη και αν προς τα τέλη του 2021 παρατηρηθεί ένταση στη θαλάσσια περιοχή της Κύπρου, εξαιτίας της έναρξης των κυπριακών και τουρκικών εργασιών στο ζήτημα του φυσικού αερίου, ο διάλογος Άγκυρας-Βρυξελλών θα συνεχιστεί, κυρίως επειδή αυτό το επιβάλλουν τα οικονομικά συμφέροντα και των δύο πλευρών.

ΑΡΘΡΟ
Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥΛΑ

Το κέντρο του κόσμου

Εδώ στην Κύπρο λέμε πάντα αστειευόμενοι ότι είμαστε το κέντρο του κόσμου. Να που όμως για μια φορά ισχύει. Η Τουρκία με τις ακροβασίες της έχει καταφέρει να ρίξει τα βλέμματα όλου του κόσμου στο νησί μας αλλά όχι για καλό. Έκανε το Συμβούλιο Ασφάλειας των ΗΕ να συζητήσει αλλά και να βγάλει για πρώτη φορά μια σκληρή ανακοίνωση για τους ηγέτες της Τουρκίας και των κατεχόμενων που προσπαθούν να υπαρπάξουν τη γη των Αμμοχωστιανών, που ανήκει στους νόμιμους κατοίκους της και να την παραχωρήσουν σε Τούρκους «επενδυτές». Οι Τουρκοκύπριοι έχουν καταλάβει το λάθος της εκλογής Τατάρ, αλλά πλέον είναι πολύ αργά. Σε συνεργασία με τον Ερντογάν θα αρπάξει και τις δικές τους περιουσίες για να τις παραχωρήσει σαν «θυσία» στον Ερντογάν ώστε να έχει την ευνοιά του. Άλλωστε είναι γνωστό, όπως έχουν ήδη γράψει εφημερίδες στο παρελθόν, ότι ο ίδιος αλλά και ο πατέρας του, Ρουστέμ Τατάρ, ενεπλάκησαν σε υποθέσεις διαφθοράς, ο ένας στην Κύπρο και ο άλλος στην Αγγλία μέσω της εταιρείας όπου εργάζονταν οπότε γνωρίζει από τέτοιου είδους συμπεριφορές και αυτό λέει πολλά για το ποια μπορεί να είναι η κατάσταση στο Κυπριακό. Αυτό που πρέπει να γίνει αντιληπτό είναι ότι ο Ερντογάν μαζί με τον υπάλληλό του στα κατεχόμενα έχουν δώσει μια τεράστια ευκαιρία στον πλανήτη ώστε να τους ξεφορτωθεί δια παντός. Έχουν ξεπεράσει τα όρια γράφοντας στα παλαιότερα υποδήματά τους το Συμβούλιο Ασφαλείας, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τα Ηνωμένα Έθνη. Δυστυχώς η Γερμανία και η Αγγλία αμφιταλαντεύονται μεταξύ του σωστού και δικαίου με τα εθνικά και οικονομικά τους συμφέροντα. Αυτό όχι μόνο είναι κοινόφθαλμο, αλλά είναι και επικίνδυνο για την παγκόσμια ειρήνη αφού, όπως συμβαίνει στο φαινόμενο της πεταλούδας που είναι μια ποικιτική μεταφορά της θεωρίας του χάους και λέει ότι «όταν κινήσει τα φτερά της στον Αμαζόνιο μπορεί να φέρει βροχή στην Κίνα», έτσι και στην Κύπρο αν υπάρξει ένα μεγάλο γεγονός, αυτό θα επηρεάσει τη συνοχή και την ειρήνη σε άλλα μέρη του πλανήτη.

Ο κ. Γιάννης Γεωργιούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Μόνη λύση για το «βουνό» χρέους οι επενδύσεις

Fitch: Ευκαιρία για τις αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης το Ταμείο Ανάκαμψης

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Η πανδημία, οι επιπτώσεις της και οι προσπάθειες αντιμετώπισής τους έχουν οδηγήσει σε μια νέα εποχή την Ευρωζώνη: σε αυτήν της «τεράστιας δημοσιονομικής απόκλισης» μεταξύ των χωρών, σημειώνει ο οίκος αξιολόγησης Fitch Ratings, η οποία φυσικά «βαραίνει» τις υπερχρεωμένες χώρες.

Τη μόνη λύση σε αυτό το «βουνό» χρέους αποτελεί η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων και η αύξηση των επενδύσεων. Σε αυτό το πλαίσιο το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελεί τη μεγάλη ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί, επισημαίνει ο οίκος. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η στήριξη της ΕΚΤ, η οποία αναγκαστικά θα συνεχιστεί για πολύ καιρό ακόμη, αναμένεται να διασφαλίσει τουλάχιστον την περαιτέρω μείωση του κόστους εξυπηρέτησής του.

Πιο αναλυτικά, όπως αναφέρει η Fitch, η ύφεση και οι δημοσιονομικές «απαντήσεις» που προκάλεσε η πανδημία έχουν οδηγήσει σε απότομη αύξηση του δημόσιου χρέους εντός της Ευρωζώνης, αλλά υπάρχουν μεγάλες διακυμάνσεις μεταξύ των χωρών, καθώς το σοκ αποδείχθηκε ότι έχει αρκετά ασύμμετρη επίδραση. Οι χώρες που παρουσίασαν μεγαλύτερη συρρίκνωση του ΑΕΠ, και όπου τα δημοσιονομικά ελλείμματα έφτασαν σε υψηλότερα επίπεδα, είναι αυτές που εισήλθαν στην κρίση με εξαιρετικά υψηλούς δείκτες χρέους προς ΑΕΠ και απέτυχαν να μειώσουν

το χρέος κατά τη διάρκεια των «καλών εποχών».

Η πανδημία έχει διευρύνει αυτές τις διαφορές στα επίπεδα δημόσιου χρέους. Για παράδειγμα, όπως επισημαίνει, η διαφορά στα επίπεδα χρέους μεταξύ της Γερμανίας και ορισμένων από τις χώρες που χτυπήθηκαν περισσότερο από την COVID έφτασε σε επίπεδα-ρεκόρ το 2020 και οι προβλέψεις της Fitch υποδηλώνουν ότι θα παραμείνει σε γενικές γραμμές σταθερή μέχρι το 2023.

Αξίζει να σημειώσουμε πως για το διάστημα 2019-2021 η Fitch υπολογίζει πως η μεγαλύτερη αύξηση του δημόσιου χρέους θα καταγραφεί στην Ελλάδα και ακολουθούν η Ιταλία, η Ισπανία, η Μάλτα η Γαλλία, η Αυστρία, το Βέλγιο και η Σλοβακία.

Στήριξη από ΕΚΤ

Παρά τις απότομες αυξήσεις του δημόσιου χρέους, ο οίκος αναμένει ότι το κόστος εξυπηρέτησής θα μειωθεί περαιτέρω από τα ήδη πολύ χαμηλά επίπεδα, λόγω της εξαιρετικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Κατά την άποψη της Fitch, η αναθεώρηση της στρατηγικής της ΕΚΤ ενίσχυσε την πιθανότητα οι αγορές περιουσιακών στοιχείων μεγάλης κλίμακας να συνεχιστούν πολύ μετά την προγραμματισμένη ημερομηνία λήξης του PEPP, τον Μάρτιο του 2022.

Η νομισματική «σύσφιξη», δηλαδή η απόσυρση της ποσοτικής χαλάρωσης, είναι επομένως πιθανό να συσχετιστεί

Παρά την απότομη αύξηση του δημόσιου χρέους, ο οίκος αξιολόγησης Fitch Ratings αναμένει ότι το κόστος εξυπηρέτησής θα μειωθεί περαιτέρω από τα ήδη πολύ χαμηλά επίπεδα λόγω της εξαιρετικά χαλαρής νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ.

Η πανδημία επιβάρυνε περισσότερο τις χώρες που απέτυχαν να μειώσουν τα χρέη τις «καλές εποχές».

στενά με την ταχύτερη αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, η οποία και θα βοηθήσει στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους.

Οι δημοσιονομικοί κανόνες

Όπως εκτιμά ο οίκος, πάντως, οι χώρες με χαμηλότερο χρέος είναι πιθανό να

στρέψουν το επίκεντρο της πολιτικής τους προς τη μείωση των επιπέδων χρέους πριν από τις υπερχρεωμένες χώρες, των οποίων η εστίαση θα παραμείνει προς το παρόν στο να διασφαλίσουν ότι η δημοσιονομική τόνωση δεν θα αποσυρθεί πολύ νωρίς. Υπάρχει ωστόσο έλλειψη σαφήνειας σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες της Ε.Ε., οι οποίοι αποτελούν και τον πυλώνα της νομισματικής ένωσης. Οι κανόνες αναμένεται να αποκατασταθούν το 2023, αλλά οι πολιτικές εντάσεις στα κράτη-μέλη αυξάνονται σχετικά με το πώς ή εάν θα υπάρξει και μεταρρύθμισή τους, ενώ μπορεί επίσης να υπάρξει ευρύτερη απόκλιση απόψεων στο διοικητικό

συμβούλιο της ΕΚΤ. Η Fitch δεν αναμένει, πάντως, ότι αυτές οι εντάσεις θα οδηγήσουν σε απότομες κινήσεις στην αγορά κρατικών ομολόγων, αλλά προειδοποιεί ότι αποτελούν κίνδυνο για τις προοπτικές της πιστοληπτικής ικανότητας των χωρών της Ευρωζώνης.

Ενίσχυση ανάπτυξης

Σε αυτό το πλαίσιο η Fitch τονίζει ότι το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελεί μια σημαντική ευκαιρία. Η διαρκής μείωση του δημόσιου χρέους θα απαιτήσει ένα συνδυασμό συνεχούς αύξησης του ΑΕΠ και δημοσιονομικής εξυγίανσης για τα υπερχρεωμένα κράτη.

Οι πολιτικές και κοινωνικές προκλήσεις στις πιο αυστηρές δημοσιονομικές πολιτικές σημαίνουν ότι η αρχική έμφαση θα δοθεί στην ανάπτυξη. Αυτό καθιστά την αποτελεσματική χρήση των επιχορηγήσεων της Ε.Ε. ιδιαίτερα σημαντική για την αποκατάσταση της οικονομικής και δημοσιονομικής ζημίας που προκλήθηκε από την πανδημία. Αποτελεί επίσης μια ευκαιρία ενίσχυσης της βραχυπρόθεσμης ανάπτυξης και του πιο μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού δυναμικού μέσω επενδυτικών προγραμμάτων και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, χωρίς σημαντική αύξηση των άμεσων δημοσιονομικών πιέσεων.

Το παγκόσμιο ηλεκτρονικό εμπόριο πάει για νέο ρεκόρ το 2021

Αναμένεται αύξηση 14,3% – Μέσω έξυπνων κινητών το 67% των online αγορών

Προς νέα ιστορικά ρεκόρ βαδίζει το 2021 η παγκόσμια βιομηχανία ηλεκτρονικού εμπορίου, έπειτα από την εκτόξευση των online αγορών κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Το 2021 η παγκόσμια βιομηχανία ηλεκτρονικού εμπορίου θα αυξηθεί κατά 14,3%, ενώ το 2020 οι διαδικτυακές λιανικές πωλήσεις ανήλθαν σε 4,28 τρις. δολάρια (3,35 τρις. δολάρια το 2019). Όπως αναφέρει ο Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδος, η άνοδος των ηλεκτρονικών πωλήσεων οφείλεται στις αλλαγές των καταναλωτικών συνθηκών καθώς και στην αυξανόμενη δημοτικότητα των φορητών λύσεων/κινητών συσκευών. Εκτιμάται, μάλιστα, ότι το 2021 περίπου το 67% των online αγορών θα πραγματοποιείται μέσω έξυπνων κινητών τηλεφώνων (smartphones).

Σύμφωνα με μελέτη της PayPal, που επικαλείται ο ΣΕΠΕ, σε 13 αγορές του κόσμου (The Great Pivot in Global E-commerce) το 56% των πολιτών απαντά ότι αγοράζει περισσότερο από το Διαδίκτυο κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Με τη σειρά του, το 22% ανέφερε ότι εξαιτίας της τρέχουσας κατάστασης κάνει αγορές από το εξωτερικό πιο εύκολα, με γνώμονα κυρίως τις καλύτερες προσφορές (48%) και την πρόσβαση σε προϊόντα που διαθέσιμα στην πατρίδα του (39%). Στη Γαλλία, για πα-

Στις ΗΠΑ, από το 2019 η δημοτικότητα των αγορών εκτός χώρας έχει αυξηθεί κατά 42%.

ράδειγμα, τα 2/3 των online shoppers κάνουν τις αγορές τους από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η καλή αναλογία τιμής-ποιότητας είναι το πιο σημαντικό κίνητρο για τους Γάλλους προκειμένου να αγοράσουν διαδικτυακά από το εξωτερικό. Ο κλάδος των αγορών μέσω Διαδικτύου αναπτύσσεται με ρυθμό 10,4% και στην περίπτωση του mobile commerce η ανάπτυξη είναι ακόμη ταχύτερη και ανέρχεται σε 16,8%. Η συντριπτική πλειονότητα των καταναλωτών (70%) επιλέγει τους ιστότοπους εταιρειών που λειτουργούν σύμφωνα με τις ιδέες και αξίες της αειφορίας.

Οι ανησυχίες για τη διαδικτυακή ασφάλεια είναι ο κύριος λόγος που εμποδίζει τους Γερμανούς να ψωνίζουν από το εξωτερικό. Το 62% που προβαίνει σε online αγορές προτιμά να πληρώνει με PayPal για αγορές εκτός συνόρων. Το 93% των Γερμανών υποστηρίζει ήδη επιχειρήσεις του λιανικού εμπορίου που προσφέρουν βιώσιμα ή φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα ή αγοράζει περισσότερο από αυτές. Στις ΗΠΑ από το 2019 η δημοτικότητα των αγορών εκτός χώρας έχει αυξηθεί κατά 42%. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι το 61% των Αμερικανών

ε-καταναλωτών πραγματοποιεί αγορές μέσω smartphones και σχεδόν το ένα τέταρτο ανακαλύπτει e-shops εκτός συνόρων, μέσα από τις πλατφόρμες κοινωνικών δικτύων, π.χ. Facebook (65%), Instagram (41%) και YouTube (24%).

Η μελέτη της PayPal αναδεικνύει και τα πιο σημαντικά ορόσημα για το παγκόσμιο ηλεκτρονικό εμπόριο, όπου και σημειώνονται τα μεγαλύτερα ρεκόρ online πωλήσεων. Στην Κίνα, ο ψηφιακός εορτασμός της Singles' Day το 2020 διήρκεσε 11 ημέρες και είχε ως αποτέλεσμα πωλήσεις της τάξης των 115 δισ.

δολαρίων. Στην Ρωσία, το 20% των καταναλωτών αγόρασε έστω ένα δώρο με την ευκαιρία της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας. Το ετήσιο shopping event El Buen Fin («Το Καλό Σαββατοκύριακο»), το μεξικανικό ισοδύναμο της Black Friday, «έτρεξε» πέρυσι για 12 ημέρες αντί των συνηθισμένων τεσσάρων ημερών ενός long weekend διακοπών και οι πωλήσεις ξεπέρασαν τα αποτελέσματα του 2019 κατά 230%. Στις ΗΠΑ, η βασική αγοραστική εποχή συμπίπτει με την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων και ως ένερξη δύναται να θεωρηθεί η Black Friday.

Το Ταμείο Ανάπτυξης αλλάζει τις προοπτικές των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου

Οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου μπορούν τώρα να εξασφαλίσουν καλύτερες προοπτικές από την εισαγωγή του ευρώ, αφού ξεπεραστούν και τα τελευταία εμπόδια από την πανδημία του κορωνοϊού. Κι αυτό σηματοδοτεί μία άνευ προηγουμένου στροφή ύστερα από 20 χρόνια, που χαρακτηρίζονται από οικονομικές αντιξοότητες και δυσπραγία. Το ειδησεογραφικό πρακτορείο Bloomberg περιγράφει τους νέους ορίζοντες που ανοίγονται χάρις στο Ταμείο Ανάκαμψης και δίνουν τη δυνατότητα στις χώρες του ευρωπαϊκού Νότου να αναμορφωθούν εκ βάθρων, προσελκύοντας νέες επενδύσεις και καθιστώντας τις οικονομίες τους λειτουργικότερες. Σχεδόν τα μισά από τα κεφάλαια των 800 δισ. ευρώ του Ταμείου Ανάκαμψης είναι έτοιμα να εκταμιευθούν τις προσεχείς εβδομάδες. Κρατικοί αξιωματούχοι και εκπρόσωποι του επιχειρηματικού κόσμου από την Αθήνα έως τη Μαδρίτη ετοιμάζονται για πλημμυρίδα επενδύσεων, οι οποίες θα αλλάξουν τις οικονομικές προοπτικές των χωρών τους. «Εάν εξετάσεις το ύψος των κεφαλαίων που θα επενδυθούν σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία, θα διαπιστώσεις πως πρόκειται για μια εξαιρετική ευκαιρία αλλαγής των προοπτικών μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Αυτή είναι η πραγματική ιστορική ευκαιρία της Ευρώπης», αναφέρει ο Φίλιπ Χίλντεμπραντ, αντιπρόεδρος του κολοσσού στη διαχείριση επενδυτικών κεφαλαίων BlackRock.

Τόσο στην κρίση της πανδημίας του κορωνοϊού όσο και στην κρίση χρέους που δεκαετίας, οι χώρες του ευρωπαϊκού Νότου αποδείχθηκαν οι ασθενέστεροι κρίκοι στη διαρθρωτική αλυσίδα του ευρώ, θέτοντας σε κίνδυνο ολόκληρο το σχέδιο της οικονομικής και νομισματικής ενοποίησης της Ε.Ε. Το κληροδότημα των κρίσεων αυτών είναι τρομακτικό, διότι οι εννέα στις δέκα περιφέρειες με την υψηλότερη ανεργία στην Ευρωζώνη βρίσκονται στον ευρωπαϊκό Νότο. Στην Ελλάδα οι επιπτώσεις από την κρίση χρέους είναι ακόμη εμφανείς, έχοντας στοιχίσει το 1/5 του διαθέσιμου εισοδήματος των περισσότερων πολιτών.

Στην Ισπανία το ΑΕΠ συρρικνώθηκε μόνο το 2020 κατά 1/10 και πλέον, ενώ στην Ιταλία οι επιπτώσεις της πανδημίας και της χρόνιας πολιτικής κρίσης συλλάβην έφεραν το ΑΕΠ της σε επίπεδα χαμηλότερα από εκείνα πριν από την εισαγωγή του ευρώ. Επιπλέον, οι μεταλλάξεις του κορωνοϊού απειλούν το φετινό καλοκαίρι, ειδικά για τις χώρες οι οποίες στηρίζουν εν πολλοίς την οικονομία τους στον τουρισμό. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Μύκονος, όπου η αύξηση των

H Moody's προβλέπει ότι τα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης θα ενισχύσουν τις οικονομίες του ευρωπαϊκού Νότου κατά 0,5% ετησίως από το 2021 έως το 2027.

κρουσμάτων ανάγκασε την κυβέρνηση να επιβάλει τοπικά περιοριστικά μέτρα. Ο δήμαρχος της Κώστας Κουκάς, μιλώντας στο Bloomberg εμφανίζεται αισιόδοξος για το μέλλον, αναφερόμενος στα νέα προγράμματα ηλεκτροδότησης και πράσινης ενέργειας, που θα δώσουν τη δυνατότητα σε πολλά νησιά να ενωθούν με το κεντρικό δίκτυο ηλεκτροδότησης της χώρας για πρώτη φορά. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα θα λάβει 30,5 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, ποσό αντιστοίχο με το 1/5 της οικονομίας της. Η Ιταλία θα εξασφαλίσει 192 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις, ήτοι το αναλογικά μεγαλύτερο ποσό από όλες τις χώρες.

Η Ισπανία θα λάβει περί τα 140 δισ. ευρώ, εκ των οποίων το ήμισυ σε μορφή επιχορηγήσεων, δίδοντας έμφαση στην καλύτερη ανεργία στην Ευρωζώνη υποδομών στον τομέα των μεταφορών, ώστε να καλύψει τις ανεπαρκείς επενδύσεις χρόνων. Τέλος, αν και η Moody's προειδοποιεί ότι η Ιταλία, η Ισπανία, η Ελλάδα και η Πορτογαλία θα δυσκολευθούν να απορροφήσουν πλήρως τις επιχορηγήσεις και τα φθηνά δάνεια του Ταμείου Ανάκαμψης, υπολογίζει ότι οι κρατικές επενδύσεις σε αυτές τις χώρες θα διπλασιαστούν την επόμενη πενταετία. Ο διεθνής οίκος αξιολόγησης προβλέπει ότι τα κονδύλια του Ταμείου Ανάκαμψης θα ενισχύσουν τις οικονομίες του ευρωπαϊκού Νότου κατά 0,5% ετησίως από το 2021 έως το 2027, ποσοστό που πιθανότατα να φθάσει το 0,7% εάν οι κυβερνήσεις καταφέρουν να τα απορροφήσουν πλήρως.

BLOOMBERG

Υπερτιμημένα κατά 10% τα ακίνητα στις αγορές των πλούσιων χωρών

Αυξάνεται ο κίνδυνος μεγάλης πτώσης, διαπιστώνει σχετική έρευνα της Oxford Economics

Τον κώδωνα του κινδύνου για τη «φούσκα» που έχει δημιουργηθεί στις αγορές ακινήτων κρούει σχετική έρευνα της Oxford Economics, καθώς διαπιστώνει πως οι τιμές των ακινήτων έχουν εκτοξευθεί σε μη βιώσιμα επίπεδα μετά την άνοδο που άρχισε πριν από μία δεκαετία και συνεχίζεται έως σήμερα. Προειδοποιεί έτσι για το ενδεχόμενο μιας απότομης κατάρρευσης της αγοράς ακινήτων, που συχνά ακολουθεί μια παρατεταμένη περίοδο ανόδου των τιμών.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Oxford Economics, τα ακίνητα είναι υπερτιμημένα κατά 10% στις αγορές των ανεπτυγμένων χωρών. Και αυτό αφότου η άνοδος που ξεκίνησε πριν από μία δεκαετία οδήγησε σταδιακά τις τιμές σε συνολική άνοδο κατά 43%.

Όπως εξηγεί η εταιρεία αναλύσεων, πρόκειται για τη δεύτερη μακροβιότερη και την τρίτη πιο παρατεταμένη εκτόξευση των τιμών των ακινήτων από το 1900. Το αντισυμβατικό στοιχείο είναι, όμως, αυτό που έχει δείξει η ιστορική εμπειρία, ότι όσο περισσότερο συνεχίζεται ένα ράλι στην αγορά κατοικιών τόσο αυξάνεται ο κίνδυνος μιας μεγάλης πτώσης των τιμών.

«Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις μας, οι τιμές των κατοικιών στις ανεπτυγμένες οικονομίες ίσως να είναι περίπου 10% υπερτιμημένες έναντι των μακροπρόθεσμων τάσεων, αν και υπάρχουν αρκετές διαφορές ανάμεσα στις χώρες», σημειώνουν οι αναλυτές της Oxford Economics. Αναγνωρίζουν βέβαια ότι «αυτή η εκρηκτική άνοδος των τιμών δεν είναι τόσο μεγάλη όσο εκείνη που είχε προηγηθεί της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης». Τονίζουν, ωστόσο, ότι πρόκειται για μία από τις πιο παρατεταμένες και μεγάλες ανόδους που έχουν σημειώσει οι τιμές των ακινήτων από το 1900 έως σήμερα.

Για λόγους σύγκρισης, η Oxford Economics επισημαίνει ότι όταν οι αγορές είχαν κορυφώσει την άνοδό τους το 2006, τα ακίνητα ήταν υπερτιμημένα

κατά 13%-15%. Προχωρώντας σε περαιτέρω ανάλυση της παγκόσμιας αγοράς κατοικιών και της ιστορίας της, η Oxford Economics επισημαίνει πως από το 1900 έχουν υπάρξει τρεις μεγάλες φάσεις στις αγορές ακινήτων: Η πρώτη περίοδος ήταν από το 1900 έως τη δεκαετία του 1960 και χαρακτηρίστηκε από σταθερότητα των τιμών. Η δεύτερη ήταν από τη δεκαετία του 1960 έως τη δεκαετία του 1990 που χαρακτηρίστηκε από μια σταθερά ανοδική πορεία των τιμών των ακινήτων, και η τρίτη περίοδος είναι η τελευταία τριακονταετία από τη δεκαετία του 1990 έως σήμερα που χαρακτηρίζεται από θεαματική επιτάχυνση των τιμών έκτοτε.

Η ανοδική περίοδος που βρίσκεται σε εξέλιξη από τη δεκαετία του 1990 σχετίζεται με την υψηλή πιστωτική ε-

Η άνοδος που ξεκίνησε πριν από μία δεκαετία οδήγησε σταδιακά τις τιμές σε συνολική αύξηση 43%.

πέκταση. Σε σύγκριση, πάντως, με το κραχ και τη στεγαστική κρίση που έπληξε πολλές οικονομίες κατά τη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008, έκτοτε σημειώνεται μεν πιστωτική επέκταση με επιτάχυνση της αύξησης στις χορηγήσεις στεγαστικών δανείων, αλλά όχι με τόσο γρήγορους ρυθμούς όσο πριν από το 2008. Στα συμπεράσματά τους οι αναλυτές της Oxford Economics υπογραμμίζουν ότι «κάποιες ενδείξεις μαρτυρούν ότι όσο περισσότερο συνεχίζεται το ράλι των ακινήτων τόσο μεγαλύτερος είναι ο κίνδυνος μιας μεγάλης πτώσης». Σε ό,τι αφορά ποιες αγορές εγκυμονούν τους μεγαλύτερους κινδύνους κατάρρευσης της αγοράς ακινήτων, προειδοποιούν ότι οι πιο ριψοκίνδυνες είναι εκείνες της Ολλανδίας, του Καναδά, της Σουηδίας, της Γερμανίας και της Γαλλίας.

Οι πιο ριψοκίνδυνες αγορές ακινήτων είναι εκείνες της Ολλανδίας (φωτογραφία), του Καναδά, της Σουηδίας, της Γερμανίας και της Γαλλίας.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Η απειλή για το μέλλον της ελληνικής φέτας

Θεωρητικά δεν χρειαζόνταν ποινές. Όσοι ασχολούνται με την παραγωγή φέτας θα φρόντιζαν να προστατέψουν την ποιότητα που παράγουν και εξάγουν και φυσικά τα χαρακτηριστικά που την καθιστούν αληθινή... φέτα. Πρόκειται για πασίγνωστο προϊόν, το σημαντικότερο από τα ελληνικά προϊόντα που προστατεύεται με γεωγραφική ένδειξη και αποτελεί περίπου το 10% των εξαγωγών τροφίμων. Θεωρητικά, οι ίδιοι οι παραγωγοί έπρεπε να εξασφαλίζουν ότι δεν θα παράγεται «φέτα» που δεν ανταποκρίνεται στις προδιαγραφές. Ωστόσο η αυτορρύθμιση δεν δουλεύει. Ούτε ο κρατικός έλεγχος φαίνεται αποτελεσματικός.

Απλά, υπάρχει μια ψευδαίσθηση(!) που σημαίνει ότι κάποιοι κάνουν ότι ελέγχουν και οι άλλοι κάνουν ότι τους πιστεύουν. Και όλα αυτά επειδή η φέτα είναι ένα δημοφιλές προϊόν που έχει ζητησιμότητα διεθνώς. Το αγάπησαν εκατομμύρια τουριστών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα, το «διαφημίζουν» Έλληνες της διασποράς. Κάποιοι την προτιμούν για την ελαφρώς πιπεράτη γεύση της, άλλοι επειδή έχει λιγότερα λιπαρά από τα κίτρινα τυριά.

Από το 2002 ισχύει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1829, που προστατεύει τη φέτα και ορίζει ότι παράγεται στην Ελλάδα από πρόβειο γάλα η μείγμα έως και 30% με αιγείο. Το γάλα πρέπει να προέρχεται από αυτόχθονες φυλές αιγοπροβάτων, να συλλέγεται συγκεκριμένη εποχή, να είναι παστεριωμένο ή και όχι, αλλά να έχει περιεκτικότητα τουλάχιστον 6% σε λιπαρές ουσίες.

Υποτίθεται ότι η φέτα αποκτά ιδιαίτερη γεύση μόνο όταν τα αιγοπρόβατα βόσκουν στη μοναδική κλωρίδα της Ελλάδας. Στη χώρα φυτρώνουν πάνω από 6.000 διαφορετικά είδη φυτών, το 15% των οποίων εμφανίζεται μόνο στην Ελλάδα – ποσοστό πολύ υψηλότερο από ό,τι σε χώρες με μεγαλύτερη έκταση. Αυτή η βιοποικιλότητα, σε συνδυασμό με τις παραδοσιακές μεθόδους παραγωγής, είναι από τους βασικούς λόγους για τους οποίους το τυρί φέτα μπορεί να παρασκευαστεί μόνο στην Ελλάδα. Αυτά λέμε και ήταν ο λόγος που έχουμε το

προνόμιο να παράγουμε αυθεντική φέτα και να την πωλούμε παντού.

Το ουσιαστικό ερώτημα είναι πόσο αυθεντική είναι η φέτα που παράγεται. Πριν από λίγους μήνες μια εταιρεία με την αρχαιοπρεπή επωνυμία Ομπρος-εξήγαγε στη Γερμανία παρτίδα φέτας που, σύμφωνα με εργαστηριακή έρευνα, δεν έγινε μόνον από αιγοπρόβειο αλλά από (φθηνότερο) αγελαδινό γάλα. Πλήρωσε μεγάλο πρόστιμο και συνεχίζει τη νόμιμη (ελπίζουμε) δραστηριότητά της.

Στο μεταξύ, η τεχνολογία εξελίσσεται και πριν από λίγες μέρες εργαστήριο στη Σουηδία έκανε μοριακό έλεγχο σε φέτα που έστειλε άλλη εταιρεία από τη Θεσσαλία, ως την πούμε φάρμα. Το αποτέλεσμα είναι ότι δεν υπήρχε ίχνος αιγοπρόβειου γάλακτος και υποθέτουμε ότι θα γίνουν τα ίδια, θα επιβληθεί πρόστιμο για το «λάθος». Στο αρμόδιο υπουργείο υπάρχουν πάνω από εκατό υποθέσεις εταιρειών που έχουν υποτροπιάσει, δηλαδή πώλησαν επανειλημμένως νοθευμένο προϊόν ως αυθεντική φέτα.

Η ελληνική φέτα είναι δέσμια της επιτυχίας της. Θέλουμε να υπάρχει φέτα σε όλες τις κουζίνες του κόσμου και υπάρχουν ήδη σε πάρα πολλές. Εφθασε η στιγμή να απαντηθεί το σκληρό ερώτημα: Πού είναι τα κοπάδια προβάτων και κατσικιών από το γάλα των οποίων παράγεται η μεγάλη ποσότητα φέτας; Πού βόσκουν; Τι τρώνε; Σε ποιους ανήκουν;

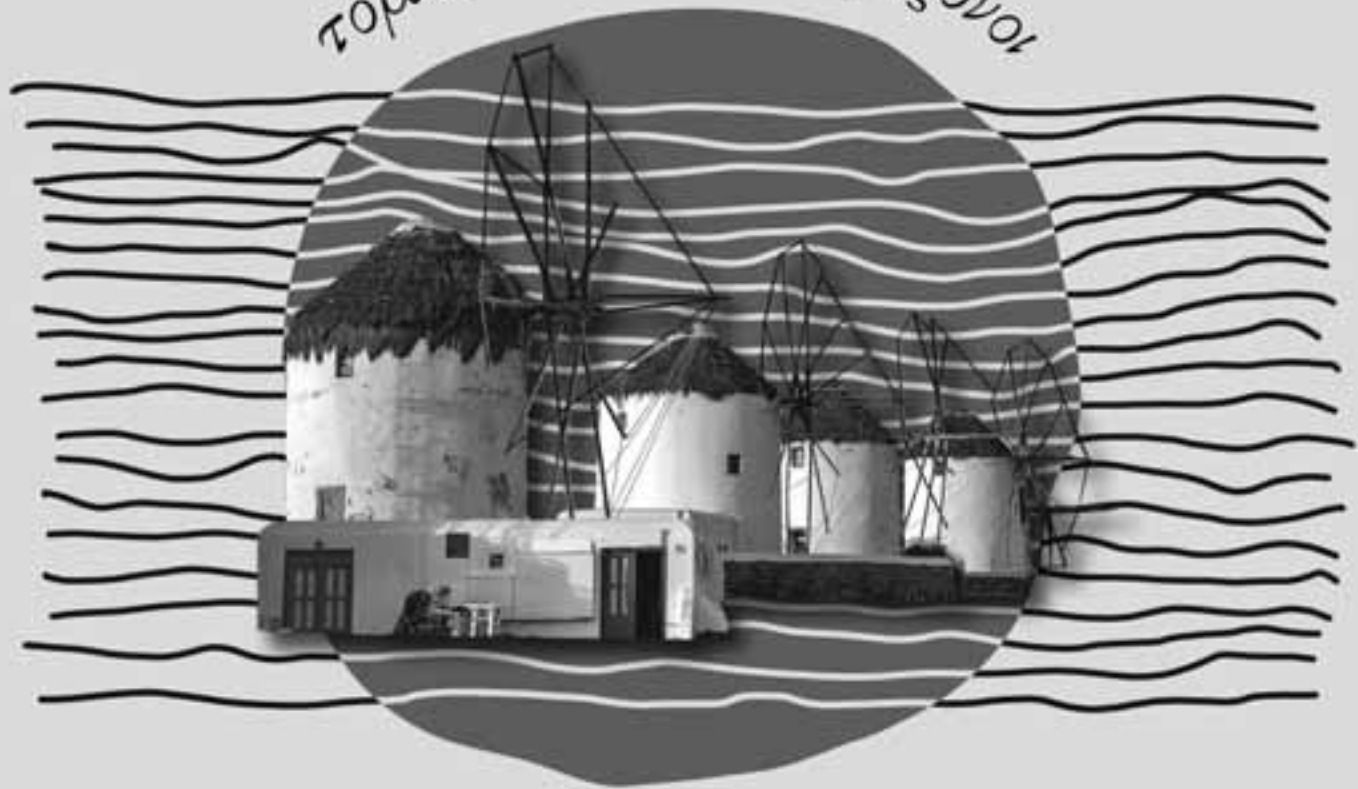
Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγνωρίσει την αυθεντικότητά πολλών τυριών με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά πρώτων υλών, μεθόδων παραγωγής, συντήρησης. Τα περισσότερα είναι ακριβότερα από τη φέτα και οι παραγωγοί τους ευημερούν.

Προτού οι παραγωγοί φέτας παραδοθούν στη γοητεία της απάτης, ο κλάδος πρέπει να προβληματιστεί για το μέλλον του. Η φέτα, να είναι γνήσια αλλά να υποκαύει στον φυσικό κανόνα της σπασιότητας. As είναι ακριβότερη εφόσον υπάρχει ζήτηση, αλλά να είναι βέβαιη η αυθεντικότητά της. Αλλιώς ο κλάδος θα καταστραφεί.

ΑΙΓΑΙΟ

Ένα συναρπαστικό ταξίδι στον χρόνο

τόμος Δ' νεότεροι χρόνοι

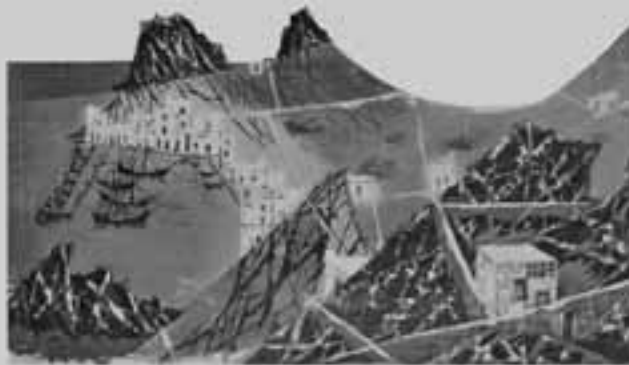

ΚΥΡΙΑΚΗ 01/8
ΜΕ ΤΗΝ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

ΑΙΓΑΙΟ

τόμος Δ'

νεότεροι χρόνοι

ΙΣΤΟΡΙΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 1 Ιουλίου 2021

Προειδοποίηση

Ο δημιουργός του Dogecoin, Τζάκσον Πάλμερ, του κρυπτονομίσματος-φάρσας, όχι μόνον προειδοποιεί ότι δεν βρίσκεται πλέον τίποτε αστείο στα κρυπτονομίσματα, αλλά τονίζει πως, αφού τα μελέτησε επί χρόνια, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «είναι μια εγγενώς καπιταλιστική τεχνολογία που δημιουργήθηκε κυρίως για να ενισχύσει τον πλούτο των δημιουργών τους».

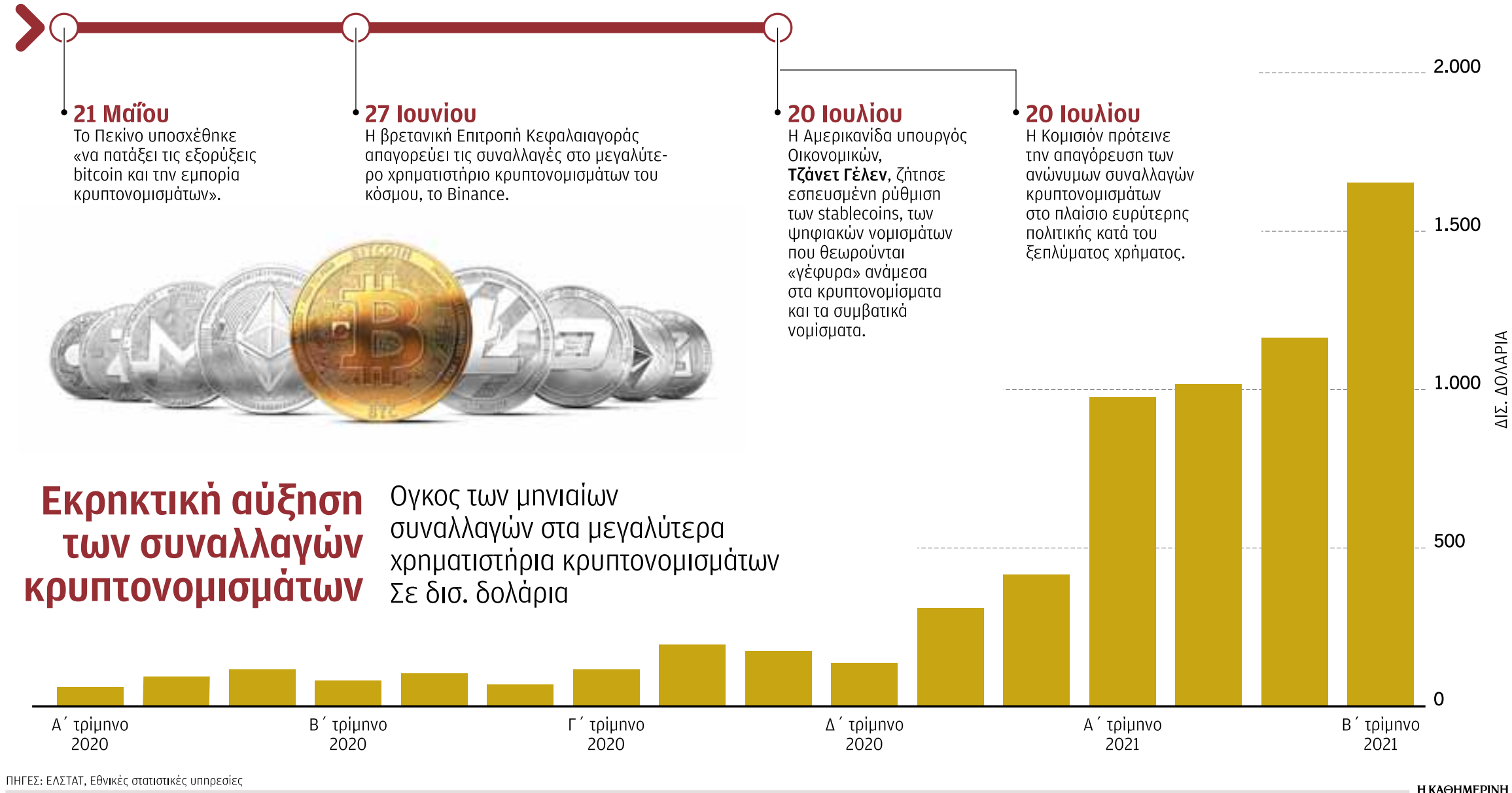
Ο κίνδυνος

Προσθέτοντας μια ακόμη φωνή στις προειδοποιήσεις για τους κινδύνους που εγκυμονούν τα κρυπτονομίσματα αλλά και τα stablecoins, τα θεωρούμενα ως ενδιάμεσος σταθμός με τα συμβατικά νομίσματα, ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Fitch Ratings τόνισε πως μια απότομη ρευστοποίηση των αποθεματικών των stablecoins μπορεί να αποσταθεροποιήσει τις αγορές βραχυπρόθεσμου χρέους.

Η μανία

Σκολιάζοντας την ιλιγγιώδη άνοδο που σημείωναν μέχρι τον Απρίλιο τα κρυπτονομίσματα, ο αντιπρόεδρος της Τράπεζας του Καναδά, Τιμ Λέιν, επισήμανε πως «η εκτόξευσή τους δεν μοιάζει τόσο με τάση αλλά με κερδοσκοπική μανία, μια ατιμωρησία στην οποία και μόνον το tweet ενός διασήμου αρκεί για να προκαλέσει ένα άλμα στην τιμή τους».

Στη δίνη μεγάλης κρίσης τα κρυπτονομίσματα

Σε ελεύθερη πτώση το bitcoin, χάνουν την εμπιστοσύνη τους οι επενδυτές στα ψηφιακά νομίσματα

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΣΗ**

Αν η παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση ήταν, τουλάχιστον υπό μία έννοια, μια βαθύτατη κρίση εμπιστοσύνης, όπως την ερμήνευε τότε ο οικονομολόγος και κάτοχος Νομπελ Οικονομίας, Πολ Κρουγκμαν, ίσως απότοκο αυτής της κρίσης εμπιστοσύνης ήταν η δημιουργία του bitcoin το 2009. Το πρώτο και έως σήμερα μεγαλύτερο κρυπτονομίσμα γεννήθηκε όταν ακριβώς άρχιζαν οι τεκτονικοί κραδασμοί στο παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα και κατ'επέκταση στις οικονομίες ανά τον κόσμο. Για όσους θέλουν λοιπόν μια αρκετά φιλική προς τα κρυπτονομίσματα εξήγηση για την ύπαρξή τους, η δημιουργία του bitcoin σε μια εποχή που δεν υπήρχε εμπιστοσύνη

στις τράπεζες, στις κεντρικές τράπεζες, στους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης, στις κυβερνήσεις, στα ομόλογά τους, το πρώτο και μεγαλύτερο κρυπτονομίσμα έδωσε τη διέξοδο: το bitcoin και οποιοδήποτε άλλο κρυπτονομίσμα δίνει τη δυνατότητα να διενεργούνται συναλλαγές χωρίς τη μεσολάβηση τρίτου μέρους, μιας κεντρικής τράπεζας δηλαδή ή άλλου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή οποιασδήποτε άλλης αρχής. Φαίνεται όμως πως τώρα βρίσκεται σε εξέλιξη μια κρίση εμπιστοσύνης στα ίδια τα κρυπτονομίσματα και όχι μόνο εξαιτίας της πτώσης τους, που έτσι κι αλλιώς δείχνει ήδη να μην είναι οριστική. Μέσα στους τελευταίους δύο μήνες ένα είδος διεθνούς συναγερμού φαίνεται να έχει κινητοποιήσει κεντρικές τράπεζες και εποπτικές αρχές.

Εχοντας εκτοξευθεί τον Μάρτιο σε 65.000 δολάρια μέσα σε περίπου 12 μήνες, το bitcoin βρέθηκε από τον Μάιο σε ελεύθερη πτώση. Η πτώση επιταχύνθηκε τη Δευτέρα, ακολουθώντας τα χρηματιστήρια ανά τον κόσμο που σημείωναν μίνι κραχ εξαιτίας της ανησυχίας για τη μετάλλαξη «Δέλτα». Έτσι, το μεγαλύτερο των κρυπτονομισμάτων υποχώρησε στην αρχή της εβδομάδας σε επίπεδα κάτω από το ψυχολογικό και τεχνικό όριο των 30.000 δολαρίων—κάπου 27.800 δολάρια—και οι προβλέψεις μιλούσαν για ενδεχόμενη περαιτέρω πτώση του. Ανέκαμψε βέβαια μέσα σε δύο ημέρες και τη στιγμή που συντασσόταν το παρόν, βρισκόταν και πάλι πάνω από 32.000 δολάρια. Δεν είναι η πρώτη φορά που οι τιμές του bitcoin κατακρημνίζονται, παρουσιάζουν εξαιρετική α-

στάθεια και ανακάμπουν για να ξανακατακρημνιστούν. Το μοτίβο είναι γνώριμο από το 2017 και έχει έκτοτε επαναληφθεί. Αυτή τη φορά φαίνεται, όμως, ίσως σχετίζεται και με τον ευρύτερο προβληματισμό γύρω από τα κρυπτονομίσματα, συμπεριλαμβανομένων και των stablecoins, που αποτελούν υποτιθέεται μια ενδιάμεση κατάσταση ανάμεσα στα κρυπτονομίσματα και τα συμβατικά νομίσματα, καθώς είναι συνδεδεμένα με κάποιο νόμισμα. Τον Απρίλιο όλα έδειχναν ότι δρομολογείτο η ένταξη των κρυπτονομισμάτων στις κοινά αποδεκτές επενδύσεις, όταν ένα από τα μεγαλύτερα χρηματιστήρια κρυπτονομισμάτων στον κόσμο, το Coinbase, εισήχθη στον δείκτη υψηλής τεχνολογίας Nasdaq στην αγορά της Νέας Υόρκης. Το κλίμα άλλαξε όμως άρδην σχεδόν αμέσως,

από έναν ετερόκλητο συνδυασμό απαγορεύσεων από διάφορες χώρες. Η Κίνα, η πρώτη που υιοθέτησε το bitcoin και γέμισε με χρηματιστήρια κρυπτονομισμάτων, κήρυξε ένα είδος πολέμου στα κρυπτονομίσματα, απαγορεύοντας τις συναλλαγές και τις «εξορύξεις»—όπως αποκαλούνται στο γλωσσικό ιδίωμα του κλάδου οι μηχανισμοί δημιουργίας bitcoin. Εκτοτε οι «εξορύκτες», όσοι εντρυνύουν στη δραστηριότητα της δημιουργίας bitcoin, μεταναστεύουν σε αναζήτηση πρόσφορου εδάφους. Για τους φίλους των κρυπτονομισμάτων, η υπερβολική επιθετικότητα των κινεζικών αρχών οφείλεται στο ότι δεν θέλουν ανταγωνισμό στο ψηφιακό γίοντα, το οποίο έχουν εκπονήσει και δοκιμάζουν πιλοτικά σε διάφορες περιφέρειες της αχανούς χώρας.

Το σκάνδαλο στην Τουρκία και η απαγόρευση του Binance στη Βρετανία

Μέσα στον Απρίλιο η Τουρκία απαγόρευσε τις πληρωμές στο κρυπτονομίσμα. Με το νόμισμα της χώρας να βρίσκεται ξανά σε ελεύθερη πτώση και την εμπιστοσύνη στην κεντρική τράπεζα να εξανεμίζεται εξαιτίας των παρεμβάσεων του Τούρκου προέδρου στο έργο της, επενδυτές και μικροεπενδυτές στην Τουρκία συρρέουν εδώ και καιρό μαζικά στο bitcoin και στα κρυπτονομίσματα. Θορυβημένη από τη στροφή αυτή, η Τράπεζα της Τουρκίας αποφάσισε να πάρει τον έλεγχο της κατάστασης. Είχε προηγηθεί και ανακοίνωση του τουρκικού υπουργείου Οικονομικών ότι εκπονεί σχέδια για την επιβολή ρυθμίσεων στα κρυπτονομίσματα σε συνεργασία με την κεντρική τράπεζα, την ε-

ποπτική αρχή τραπεζών και την τουρκική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς. Λίγες ημέρες αργότερα, οι εξελίξεις ήρθαν να δικαιώσουν την απόφαση των τουρκικών αρχών όταν η χώρα βρέθηκε στη δίνη κρηφού σκανδάλου. Ένα από τα χρηματιστήρια του είδους «πάγωσε» τις συναλλαγές και ανέστειλε τη λειτουργία του για λίγες ημέρες κλειδώνοντας απέξω εκατοντάδες μικροεπενδυτές που δεν είχαν πρόσβαση στους λογαριασμούς τους και έχασαν τα χρήματά τους. Και ο επικεφαλής του χρηματιστηρίου έγινε άφαντος. Το κύμα των αντιδράσεων άρχισε, όμως, να επεκτείνεται στον ανεπτυγμένο κόσμο και μοιάζει να διαμορφώνει ένα νέο τοπίο. Στα τέλη Ιουνίου η Επιτροπή

Κεφαλαιαγοράς της Βρετανίας (FCA) απαγόρευσε τη λειτουργία του μεγαλύτερου χρηματιστηρίου κρυπτονομισμάτων στον κόσμο, το Binance, που με έδρα τον φορολογικό παράδεισο των Νήσων Κέιμαν έχει θυγατρικές σε όλον τον κόσμο και προσφέρει ευρύτατο φάσμα χρηματοπιστωτικών προϊόντων και υπηρεσιών συναφών με τα κρυπτονομίσματα. Σύμφωνα με στοιχεία της βάσης δεδομένων TheBlockCrypto, ο όγκος των συναλλαγών της Binance έφτασε τον περασμένο μήνα σε αξία ανάλογη του 1,5 τρις. δολαρίων. Περίπου δύο εβδομάδες αργότερα διέρρηξε σε διεθνή ΜΜΕ ότι περισσότερο από 700 επενδυτές έχουν απευθυνθεί σε δικηγόρο στη Γαλλία και σχεδιά-

ζουν να προσφύγουν στη Δικαιοσύνη κατά του Binance ζητώντας αποζημιώσεις για ζημιές που έχουν υποστεί. Κάτι ανάλογο συμβαίνει στην Ιταλία. Και τα κρυπτονομίσματα φάνηκε τουλάχιστον πως άρχισαν να χάνουν τη λάμψη τους. Σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας δεδομένων CryptoCompare, ο όγκος των συναλλαγών κρυπτονομισμάτων σημείωσε τον Ιούνιο ραγδαία μείωση πάνω από 40% στα μεγαλύτερα χρηματιστήρια του είδους: Coinbase, Kraken, Binance και Bitstamp. Ακόμη και ο Τζάκσον Πάλμερ, ο άνθρωπος που δημιούργησε το κρυπτονομίσμα-φάρσα dogecoin εντελώς για πλάκα, έσπευσε προ ημερών να χαρακτηρίσει συλλήβδην τα κρυπτονομίσματα «απάτη» και

να τονίσει πως δεν βλέπει τίποτε αστείο πια σε αυτά αλλά μόνον κινδύνους. Την αίτηση του συναγερμού ενίσχυσε, στην αρχή της εβδομάδας, η πρωτοβουλία της Αμερικανίδας υπουργού Οικονομικών Τζάνετ Γέλεν, που κάλεσε τις εποπτικές αρχές της αμερικανικής αγοράς να εκπονήσουν τάχιστα κανόνες και ρυθμίσεις για τα stablecoins, χωρίς να κρύβει την ανησυχία της για τη ραγδαία ανάπτυξη των ψηφιακών νομισμάτων. Μια ημέρα αργότερα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε απαγόρευση των ανώνυμων συναλλαγών κρυπτονομισμάτων στο πλαίσιο της ευρύτερης εκστρατείας κατά του ξεπλύματος μαύρου χρήματος και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Αντιφατικά μηνύματα από θεσμικούς, επτά στους δέκα θα επένδυσαν σε ψηφιακούς τίτλους

Σκεδόν αντιφατικά, ενδεχομένως συμπληρωματικά, φαίνονται τα στοιχεία που αποκαλύπτουν δύο πρόσφατες έρευνες για τη στάση των θεσμικών επενδυτών έναντι των κρυπτονομισμάτων και των εταιρειών κρυπτογραφημένων αξιών. Οι επτά στους δέκα θεσμικούς επενδυτές θα επενδύσουν ή θα αγοράσουν ψηφιακούς τίτλους στο μέλλον, αν και η αστάθεια των τιμών αυτών των περιουσιακών στοιχείων αποτελεί το μεγαλύτερο εμπόδιο για όσους ενδιαφέρονται να μπουν σε αυτήν τη νέα αγορά. Η εικόνα προκύπτει από σχετική έρευνα της εταιρείας Fidelity. Την εν λόγω έρευνα διε-

ξήγαγε η Coalition Greenwich για λογαριασμό της Fidelity Digital Assets στο διάστημα από τον Δεκέμβριο έως τον Απρίλιο. Προέκυψε ότι περισσότεροι από τους 1.100 θεσμικούς επενδυτές που συμμετείχαν στην έρευνα έχουν ήδη κάποια έκθεση σε ψηφιακούς τίτλους. Η ίδια έρευνα έδειξε ότι περίπου το 90% των θεσμικών προβλέπουν πως το χαρτοφυλάκιο των πελατών τους θα περιλαμβάνει και ψηφιακά περιουσιακά στοιχεία μέσα στην επόμενη πενταετία. Σε αυτά συμπεριλαμβάνουν άμεσες επενδύσεις σε κρυπτονομίσματα αλλά και την έκθεση στις μετοχές εταιρειών κρυπτονομισμάτων ή σε διάφορα άλλα επενδυτικά προϊ-

Η μεγάλη αστάθεια των τιμών και η απουσία θεμελιωδών οικονομικών μεγεθών, τα εμπόδια που αποτρέπουν επενδύσεις.

όντα. Μεταξύ των ερωτηθέντων συμπεριλαμβάνονται επενδυτές μεγάλου πλούτου, επιχειρήσεις διαχείρισης οικογενειακού πλούτου, τα λεγόμενα family offices δηλαδή, παραδοσιακά hedge funds αλλά και ψηφιακά hedge funds, σύμβουλοι

χρηματοπιστωτικών αλλά και ευαγή ιδρύματα. Η Fidelity Digital Assets υπάρχει από το 2018 και είναι ο βραχίονας κρυπτονομισμάτων της Fidelity Investments και προσφέρει σε θεσμικούς επενδυτές συμβουλευτικές υπηρεσίες, ενώ εκτελεί για λογαριασμό τους εντολές σχετικές με περυσιακά στοιχεία όπως το bitcoin. Ήταν μία από τις πρώτες συμβατικές εταιρείες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που υιοθέτησαν τα κρυπτονομίσματα. Ακολουθήσαν έτσι και άλλα παραδοσιακά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Μια μεγάλη χρηματιστηριακή, η TP ICAP, ανακοίνωσε στα τέλη του περασμένου μήνα ότι δι-

μουργεί τη δική της πλατφόρμα διαπραγμάτευσης κρυπτονομισμάτων μαζί με τη Fidelity και τον ψηφιακό βραχίονα της Standard Chartered. Εν ολίγοις, η συμβατική βιομηχανία χρηματοπιστωτικών ενδιαφέρεται για τα κρυπτονομίσματα και τις τεχνολογίες τους. Τόσο οι τιμές τους, όμως, όσο και ο όγκος των συναλλαγών τους έχουν υποχωρήσει τελευταία, έπειτα από μια μεγάλη περίοδο συνεχούς ανόδου. Και οι επενδυτικές που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφεραν τη μεγάλη αστάθεια των τιμών ως το μεγαλύτερο εμπόδιο που αποτρέπει την είσοδο νέων επενδυτών στην αγορά κρυπτονομισμάτων. Ως δεύτερο αποθαρρυντικό παρά-

γοντα ανέφεραν, επίσης, την απουσία θεμελιωδών οικονομικών μεγεθών που είναι απαραίτητα για την αποτίμηση της αξίας τους αλλά και την ανησυχία τους για το ενδεχόμενο χειραγώγησης της αγοράς κρυπτογραφημένων αξιών. Τον περασμένο μήνα μια άλλη έρευνα, όμως, αυτήν τη φορά της J.P. Morgan Chase & Co, κατέγραψε ότι μόνο το 10% των εταιρειών θεσμικών επενδυτών διενεργούν συναλλαγές σε κρυπτονομίσματα, ενώ σχεδόν οι μισοί χαρακτηρίζουν «ποντικοφάρμακο» αυτήν τη νέα και αδιαφανή επένδυση ή προβλέπουν πως σύντομα θα αποδειχθεί μια παροδική απάτη.

REUTERS

The New Equation

Η οικοδόμηση εμπιστοσύνης & η επίτευξη βιώσιμων αποτελεσμάτων.

Μάθετε περισσότερα στο www.pwc.com/cy/en/the-new-equation.html

Συμμαχίες για αυτάρκεια της Ε.Ε. σε μικροτσιπ και ασφαλή cloud

Βιομηχανίες, πανεπιστήμια και 22 κράτη επενδύουν στις τεχνολογίες νέας γενιάς

Την αυτάρκειά της στις προηγμένες τεχνολογίες αιχμής δρομολογεί η Ε.Ε. σχηματίζοντας δύο νέες βιομηχανικές συμμαχίες: μία για τους επεξεργαστές και τους ημιαγωγούς και μία για την τεχνολογία νέφους στο Ιντερνετ (cloud) και την τεχνολογία υπολογιστικής παρυφών ή edge computing, όπως είναι ευρύτερα γνωστή. Ειδικά στον τομέα των επεξεργαστών και των ημιαγωγών βάζει ψηλά τον πήχυ, δεδομένου ότι τώρα η Ενωση εξαρτάται επικίνδυνα από ξένες αγορές για την προμήθειά τους. Σήμερα η Ε.Ε. ελέγχει μόλις το 10% της παγκόσμιας αγοράς μικροεπεξεργαστών, ενώ τη δεκαετία του 1990 ήλεγχε το 40%. Πρόκειται για μια αγορά που σήμερα ανέρχεται σε 440 δισ. ευρώ. Πλέον στόχος της Ευρώπης είναι να διπλασιάσει το μερίδιό της στην παγκόσμια αγορά και να το φτάσει στο 20% έως το 2030.

Βήμα προς τον φιλόδοξο στόχο της αποτελεί η δημιουργία βιομηχανικών συμμαχίας για τους επεξεργαστές και τις τεχνολογίες ημιαγωγών, η οποία

Στόχος της Ευρώπης είναι να διπλασιάσει το μερίδιό της στην παγκόσμια αγορά επεξεργαστών και να το φτάσει στο 20% έως το 2030.

στοχεύει να δώσει ώθηση στα μικροτσιπ επόμενης γενιάς. «Η συμμαχία για τους ημιαγωγούς θα επαναφέρει την ισορροπία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού των ημιαγωγών, διασφαλίζοντας την ικανότητα μας να σχεδιάζουμε και να παράγουμε στην Ευρώπη τους πλέον προηγμένους μικροεπεξεργαστές μεγέθους έως δύο νανοχλιοστών», σχολίασε ο επίτροπος Εσωτερικής Αγοράς Τιερί Μπρετόν, αναφερόμενος στη σύσταση της συμμαχίας.

Στόχος του συνασπισμού των δυνάμεων περίξ των ημιαγωγών είναι να συσπειρώσει τους κορυφαίους κατασκευαστές της Ευρώπης, τα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα αλλά και τις ίδιες τις κυβερνήσεις σε

«Οι τεχνολογίες cloud και edge computing έχουν τεράστιες οικονομικές προοπτικές για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση. Συνεπώς, η στήριξη της καινοτομίας σε αυτούς τους κρίσιμους τομείς είναι ζωτικής σημασίας», σχολίασε η αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Μαργκρέτε Βεστάγκερ.

μια ευρωπαϊκή συμμαχία, που θα επενδύσει σε επεξεργαστές και τεχνολογίες ημιαγωγών.

Η ευρωπαϊκή συμμαχία για τους βιομηχανικούς επεξεργαστές και τις τεχνολογίες ημιαγωγών βασίζεται στη δέσμευση των κρατών-μελών να συνεργαστούν για να ενισχύσουν τις ι-

κανότητες της Ευρώπης στις τεχνολογίες ημιαγωγών και να επιτύχουν υψηλές επιδόσεις σε ένα ευρύ φάσμα τομέων. Την πρωτοβουλία αυτή επί του παρόντος έχουν υπογράψει 22 κράτη-μέλη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

Τα μικροτσιπ, συμπεριλαμβανομέ-

νων των επεξεργαστών, είναι βασικές τεχνολογίες που τροφοδοτούν όλες τις ηλεκτρονικές συσκευές και μηχανήματα που χρησιμοποιούμε σήμερα. Η βιομηχανική συμμαχία για τις τεχνολογίες επεξεργαστών και ημιαγωγών θα αποτελέσει βασικό μέσο για την περαιτέρω βιομηχανική πρόοδο

στην Ε.Ε. σε αυτόν τον τομέα.

Η συμμαχία θα εντοπίσει και θα αντιμετωπίσει τα τρέχοντα σημεία συμφορότητας, τις ανάγκες και τις εξαρτήσεις σε ολόκληρο τον κλάδο και θα καθορίσει τους τεχνολογικούς χάρτες πορείας. Στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι η Ευρώπη έχει την ικανότητα να σχεδιάζει και να παράγει τους πιο προηγμένους επεξεργαστές, ώστε να περιορίσει κάθε εξάρτησή της από άλλες οικονομίες σε υλικό στρατηγικής σημασίας.

Για τον σκοπό αυτόν η συμμαχία στοχεύει στην καθιέρωση του σχεδιασμού και της κατασκευαστικής ικανότητας που απαιτείται για την παραγωγή της επόμενης γενιάς αξιόπιστων επεξεργαστών και ηλεκτρονικών εξαρτημάτων. Αυτό θα σημαίνει τη μετάβαση της Ευρώπης προς παραγωγική ικανότητα από 16 νανόμετρα σε 10 νανοχιλιοστά για την υποστήριξη των τρεχουσών αναγκών της Ευρώπης, καθώς και κάτω από 5 έως 2 νανόμετρα για την πρόβλεψη μελλοντικών τεχνολογικών αναγκών.

Η δεύτερη βιομηχανική συμμαχία που συγκροτεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αφορά τα βιομηχανικά δεδομένα, την υπολογιστική παρυφών (edge computing) και την τεχνολογία νέφους, το γνωστό ως cloud. Η δεύτερη αυτή συμμαχία φιλοδοξεί να αναπτύξει ενεργειακά αποδοτικά και άκρως ασφαλή ευρωπαϊκά περιβάλλοντα cloud, μη ελεγχόμενα από τις αρχές τρίτων χωρών και μη προσβάσιμα σε αυτές.

Η συμμαχία θα εξυπηρετήσει τις συγκεκριμένες ανάγκες των πολιτών της Ε.Ε., των επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα για την επεξεργασία εξαιρετικά ευαίσθητων δεδομένων, ενισχύοντας παράλληλα την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας της Ε.Ε. σε τεχνολογίες cloud και edge. «Οι τεχνολογίες cloud και edge computing έχουν τεράστιες οικονομικές προοπτικές για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση, π.χ. για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την κάλυψη ειδικών αναγκών της βιομηχανίας. Συνεπώς, η στήριξη της καινοτομίας σε αυτούς τους κρίσιμους τομείς είναι ζωτικής σημασίας», σχολίασε η αντιπρόεδρος της Κομισιόν, Μαργκρέτε Βεστάγκερ.

Εκτίναξη κερδών το δεύτερο τρίμηνο για την ελβετική UBS

Άλλα 63% στα κέρδη του δεύτερου τριμήνου ανακοίνωσε η ελβετική τράπεζα UBS, ξεπερνώντας τις προσδοκίες, χάρη στα μεγάλα έσοδα από τη διαχείριση κεφαλαίων πλούσιων πελατών της. Όπως αναφέρει σχετικό δημοσίευμα του Reuters, τα καθαρά κέρδη του τραπεζικού κολοσσού ανήλθαν στα 2,01 δισ. δολ., ξεπερνώντας κατά πολύ τις εκτιμήσεις για κέρδη κοντά στο 1,34 δισ. δολ., με τα έσοδα από τις προμήθειες να εκτινάσσονται και τις τιμές των περιουσιακών στοιχείων να σημειώνουν άνοδο.

«Η δυναμική που έχει δημιουργηθεί είναι υπέρ μας. Δεν έχουμε καμία πρόθεση να την αφήσουμε να

Τα καθαρά κέρδη του τραπεζικού κολοσσού ανήλθαν στα 2,01 δισ. δολ.

Αυξήθηκαν κατά 63% χάρη στα μεγάλα έσοδα από τη διαχείριση κεφαλαίων πλούσιων πελατών της.

φύγει», ανέφερε χαρακτηριστικά στους αναλυτές ο διευθύνων σύμβουλος Ραλφ Χάμερς, προσθέτοντας πως σε πολλές περιοχές η τράπεζα σημείωσε τα υψηλότερα κέρδη των τελευταίων πέντε ετών. Η μετοχή της UBS σημείωσε άνοδο 4,6% μετά το άνοιγμα της αγοράς, ενώ ο βασικός δείκτης του χρηματιστηρίου της Ελ-

βετίας κατέγραφε άνοδο 1%. Οι αναλυτές μίλησαν για μια ισχυρή αύξηση εσόδων, η οποία ξεπέρασε τις προσδοκίες, και για μια καλή διαχείριση του κόστους, σύμφωνα με σχετικό σημείωμα της Jefferies. Η διαχείριση των κεφαλαίων πολύ πλούσιων πελατών της αποτελεί μια δραστηριότητα αρκετά κερδοφόρα για την τράπεζα, οδηγώντας μάλιστα σε αύξηση των κερδών προ φόρων έως 47%. Σημειώνεται ότι σε γενικές γραμμές οι μεγάλες ευρωπαϊκές τράπεζες ξεπέρασαν τις προσδοκίες των αναλυτών όσον αφορά τα επίπεδα που θα κινηθούν τα κέρδη τους.

Ενδεικτικά, εκτός από τη UBS, η

οικονομική ανάκαμψη καθώς και η άνοδος της δραστηριότητας που αφορά το κλείσιμο συμφωνιών βοήθησε τράπεζες όπως οι JP Morgan, Goldman Sachs, Citigroup και Bank of America να καταγράψουν άνοδο στα κέρδη τους κατά το δεύτερο τρίμηνο. Υπενθυμίζεται ότι η Goldman Sachs, μία από τις μεγαλύτερες τράπεζες της Γουέλ Στριτ, ανακοίνωσε την προηγούμενη εβδομάδα καθαρά κέρδη της τάξεως των 5,5 δισ. δολ., με τα κέρδη ανά μετοχή να διαμορφώνονται στα 15,02 δολ. Πρόκειται για μια θεαματική αύξηση δεδομένου ότι το αντίστοιχο διάστημα πέρυσι τα κέρδη της είχαν φτάσει στα 373 εκατ. δολ.

ΑΝΑΛΥΣΗ Των SAIKAT CHATTERJEE και RITVIK CARVALHO / REUTERS Σημάδια αβεβαιότητας για την παγκόσμια οικονομία

Η αστάθεια που σημείωσαν οι αγορές μετοχών και η άνοδος των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου μέσα στην εβδομάδα προδίδουν πως οι επενδυτές αμφιβάλλουν πλέον για το κατά πόσον είναι εφικτή στο εγγύς μέλλον η επιστροφή στην κανονικότητα μετά την πανδημία. Τα στοιχεία από τις ΗΠΑ και την Κίνα, που αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ της παγκόσμιας ανάπτυξης, κατατείνουν σε επιβράδυνση του θεαματικού ρυθμού με τον οποίο ανέκαμπτε προσπάθως η παγκόσμια οικονομία, ενώ παράλληλα σημείωναν άνοδο οι τιμές κάθε είδους προϊόντων και πρώτων υλών. Απευθυνόμενος στην πελατεία της γερμανικής τράπεζας, ο Τζορτζ Σαραβέλος, αναλυτής συναλλάγματος στην Deutsche Bank, επισημαίνει πως με την αστάθεια των τελευταίων ημερών, η οποία συνέπνευσε με την εκτεταμένη μετάδοση της μετάλλαξης «Δέλτα», φαίνεται να εκπέμπεται σήμα κινδύνου για την εικόνα της οικονομίας. «Καθώς οι τιμές ανεβαίνουν μειώνεται η καταναλωτική ζήτηση και δεν αυξάνεται η κατανάλωση», τονίζει ο εν λόγω αναλυτής και προσθέτει πως αυτήν τη στιγμή γίνεται το ακριβώς αντίθετο από αυτό που θα περίμενε κανείς σε ένα πραγματικά πληθωριστικό περιβάλλον.

Το δολάριο βρισκείται στα υψηλότερα επίπεδα που έχει σημειώσει από τα τέλη Μαρτίου και τα στοιχεία για άνοδο του έναντι ενός καλαθιού μεγάλων νομισμάτων είναι τα περισσότερα που έχουν καταγραφεί από τον Μάρτιο του 2020. Όπως τονίζει ο Λούντβιγκ Κόλι, διαχειριστής επενδύσεων χαρτοφυλακίου στη Vontobel Asset Management, η ανατίμηση του δολαρίου έναντι του ευρώ και των νομισμάτων των αναδυόμενων αγορών δεν αποτελεί έκπληξη δεδομένου της οικονομικής αβεβαιότητας. Ο ίδιος υπογραμμίζει πως «οποτεδήποτε αντιστοίχουν οι Αμερικανοί για την οικονομία είτε τη δική τους είτε την παγκόσμια, επαναπατρίζουν κεφάλαια και αγοράζουν δολάρια». Τους τελευταίους μήνες και με τη βεβαιότητα ότι η παγκόσμια οικονομία ανακάμπτει, οι επενδυτές τοποθέτησαν μεγάλα κεφάλαια στους λεγόμενους κυκλικούς τομείς της οικονομίας, δηλαδή σε τράπεζες, στη βιομηχανία της ψυχαγωγίας και στις ενεργειακές. Εν ολίγοις, στους κλάδους που επωφελούνται από την ανάκαμψη.

Οι μετοχές των κλάδων που αναπτύσσονται εντυπωσιακά, ειδικότερα του κλάδου της τεχνολογίας, έχουν σημειώσει άνοδο μεγαλύτερη κατά περισσότερο από τρεις ποσοστιαίες μονάδες από τις αρχές Ιουλίου. Η Goldman Sachs αναφέρει ότι πολλοί από τους πελάτες της ερμηνεύουν τις εξελίξεις ως βραχυπρόθεσμο φαινόμενο, σφειλόμενο στην ανάκαμψη από μια σπάνια ύφεση. Εξάλλου κáιροντας τις εννοιας των επενδυτών και οι μετοχές των εταιρειών κοινής ωφελείας. Στις αρχές του έτους, την πορεία του δολαρίου καθόριζε η διαφορά ανάμεσα στις αποδόσεις των αμερικανικών ομολόγων και τις αποδόσεις των κρέους άλλων χωρών. Τώρα οι πραγματικές αποδόσεις των ομολόγων του αμερικανικού δημοσίου, δηλαδή οι αποδόσεις με την προσαρμογή στον πληθωρισμό, παραμένουν υψηλότερες από εκείνες των ομολόγων της Γερμανίας. Μέσα στην εβδομάδα, όμως, σημείωσαν πτώση κάτω από το 1,2%, και εμπνέουν ανησυχία για την εικόνα της παγκόσμιας οικονομίας. Σύμφωνα με τον Ούλριχ Λόχτμαν, επικεφαλής του τομέα συναλλάγματος στην Commerzbank, αν η παγκόσμια παραγωγή και κατανάλωση δεν επιστρέψει σύντομα στα επίπεδα του 2019, τότε πρέπει να περιμένουμε χαμηλότερο ΑΕΠ σε μόνιμη βάση. Και η τάση αυτή αντανακλάται στις αγορές ομολόγων. Και όπως προδίδουν οι δημοσκοπήσεις που διεξάγει σε εβδομαδιαία βάση η αμερικανική ένωση επενδυτών, η αίσθηση μεταξύ των επενδυτών είναι πολύ συγκρατημένη.

Στροφή των καταναλωτών στις «έξυπνες» οικιακές συσκευές

Στο υψηλότερο σημείο της τελευταίας διετίας βρίσκεται, σήμερα, η αγορά smart home στην Ευρώπη, με τις πωλήσεις «έξυπνων» οικιακών συσκευών να ακολουθούν ανοδική πορεία. Με την πανδημία να έχει επιτελέσει βασικό ρόλο στην ενίσχυση της ζήτησης για ηλεκτρικές συσκευές, οι καταναλωτές έχουν αρχίσει και στρέφονται όλο και περισσότεροι σε έξυπνες συσκευές προηγμένης τεχνολογίας.

Ετσι, η αγορά προϊόντων smart home στην Ευρώπη ανερχόταν σε 23 εκατ. συσκευές το πρώτο τρίμηνο του 2021, που συνιστά αύξηση πωλήσεων κατά 25,6% σε σχέση με έναν χρόνο νωρίτερα, σύμφωνα με την International Data Corporation (IDC), περίοδο κατά την οποία ο κορωνοϊός δεν είχε αρχίσει να εξαπλώνεται παγκοσμίως. Όπως αναφέρει ο Συνδεσμος Επιχειρήσεων Ηλεκτρονικής και Επικοινωνιών Ελλάδος (ΣΕΠΕ), η αγορά του smart home στην Ευρώπη αναμένεται – σύμφωνα με τους αναλυτές – να συνεχίσει την αναπτυξιακή της πορεία, προσεγγίζοντας πωλήσεις 210 εκατ. συσκευών το 2025. Η εκτίμηση αυτή μεταφράζεται σε μέσο ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης των πωλήσεων «έξυπνων» οικιακών συσκευών κατά 14% την περίοδο έως το 2025. «Η ανάπτυξη των smart οι-

Η αγορά προϊόντων smart home έφτασε τα 23 εκατ. συσκευές.

κιακών προϊόντων είναι ορατή σε όλες τις κατηγορίες. Επειτα από ένα –σχεδόν– επίπεδο 2020, τα προϊόντα ψυχαγωγίας βίντεο και οι «έξυπνες» τηλεοράσεις είναι από τους κύριους συντελεστές ανάπτυξης της αγοράς κατά το τρέχον έτος», επισημαίνει η IDC.

Στο μεταξύ, μεγάλη ανάπτυξη πωλήσεων σημειώνεται και στην κατηγορία των μικρών οικιακών συσκευών smart home: ειδικά οι πωλήσεις στην κατηγορία «έξυπνες» ηλεκτρικές σκούπες κινούνται έντονα ανοδικά, δεδομένου και της σταδιακής αποκλιμάκωσης των τιμών τους. Την ίδια στιγμή, οι πωλήσεις «έξυπνων» οικιακών συσκευών, που σχετίζονται με την ψυχαγωγία μέσω βίντεο, έφτασαν τις 10,7 εκατ. μονάδες το πρώτο τρίμηνο του 2021 στην Ευρώπη, με μερίδιο αγοράς 46,6% και αύξηση 24,9%. Οι «έξυπνες» τηλεοράσεις αντιπροσώπευαν το 79,4% της κατηγορίας, ενώ οι προσρμογείς ψηφιακών μέσων είχαν μερίδιο κατηγορίας 20,4%. Επιπλέον, οι πωλήσεις

«έξυπνων» πxeίων αυξήθηκαν κατά 19,1%, που αντιστοιχεί στη μεγαλύτερη ανάπτυξη αυτής της κατηγορίας μεταξύ 2020 και 2021. Η Amazon εξακολουθεί να είναι η Νο1 κατασκευάστρια στην κατηγορία, ακολουθούμενη από την Google.

Τέλος, ο τομέας του «έξυπνου» οικιακού φωτισμού, της ασφάλειας, καθώς και οι θερμοστάτες, αντιπροσώπευαν πωλήσεις 6,1 εκατ. συσκευών κατά το εξεταζόμενο διάστημα, καταγράφοντας ετήσια αύξηση 26,7%. Σύμφωνα με τον ΣΕΠΕ, όσον αφορά τις εταιρείες που πρωταγωνίστησαν στην αγορά smart home το πρώτο τρίμηνο του 2021, την πρώτη θέση κατέλαβε η Samsung, ενώ δεύτερη τερμάτισε η Amazon.com. Την τρίτη θέση της ευρωπαϊκής αγοράς «έξυπνων» οικιακών συσκευών κατέλαβε το πρώτο τρίμηνο η Google, με την LG Electronics και τη Sony να ακολουθούν.

Η Samsung συγκέντρωσε τους τρεις πρώτους μήνες του έτους το 12,4% της αγοράς στην Ευρώπη, ενώ Amazon.com και Google κονταροχτυπήθηκαν στην τρίτη θέση, με μερίδιο αγοράς 11,6% καθεμία. Η LG Electronics κατέκτησε την εξεταζόμενη περίοδο μερίδιο 9% των συνολικών πωλήσεων, ενώ η Sony απέσπασε το 4,5%.

Τα προϊόντα ψυχαγωγίας και οι «έξυπνες» τηλεοράσεις είναι από τους πρωταγωνιστές της ανάπτυξης της αγοράς.

Συστάσεις ΔΝΤ προς Ουάσιγκτον για την άρση των μέτρων

Προσεκτικά η ανάκλησή τους για να μην επαναληφθεί το 2013

Ιδιαίτερη προσοχή συνιστά το ΔΝΤ στην ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ για το χρονικό διάστημα που θα ανακαλέσει τα έκτακτα μέτρα στήριξης της αμερικανικής οικονομίας και ειδικότερα για τον τρόπο με τον οποίο θα κοινωνήσει την απόφασή της στις αγορές.

Μία ημέρα μετά την απόφαση της ΕΚΤ να διατηρήσει τα αρνητικά επιτόκια μέχρι το 2024 και να συνεχίσει τις μηνιαίες αγορές ομολόγων αμείωτες και για μεγάλο χρονικό διάστημα, το Ταμείο προειδοποιεί τη Federal Reserve ότι όταν αποφασίσει να ανακοινώσει τη σταδιακή ανάκληση των δικών της έκτακτων μέτρων στήριξης πρέπει να κοινοποιήσει με πολλή προσοχή τη συλλογιστική της. Ζητούμενο, σύμφωνα με το Ταμείο, είναι να διασφαλίσει η Federal Reserve πως η ανάκληση της άκρας αναπτυξιακής πολιτικής της και η σταδιακή μείωση και ο τερματισμός των μηνιαίων αγορών ομολόγων γίνονται με συντεταγμένο και διαφανή τρόπο. Το Ταμείο έχει εκφράσει φόβους πως μπορεί να επαναληφθεί η ατυχής εξέλιξη του 2013, όταν η Fed ανακίνησε πως θα μειώσει τις αγορές ομολόγων και προκάλεσε άμεσα μαζικές εκροές κεφαλαίων από τις αναδυόμενες αγορές. Τώρα εκφράζει ανησυχία πως στην περίπτωση που επαναληφθεί η ίδια

εξέλιξη, οι αναδυόμενες αγορές θα πληγούν σε μια στιγμή κρίσιμη για την ανάκαμψη των οικονομιών τους.

Όπως χαρακτηριστικά προειδοποιεί στην έκθεσή του για την αμερικανική οικονομία, «θα χρειαστεί πολύ προσεκτική επικοινωνιακή πολιτική στη διαχείριση της μετάβασης σε μια πιο περιοριστική πολιτική», ενώ καλεί τη Fed «να διαβεβαιώσει ότι θα εξακολουθήσει να προσφέρει ισχυρή στήριξη στην οικονομία κατά την προετοιμασία για τη σταδιακή μείωση των αγορών ομολόγων». Τονίζει, επίσης, ότι η ομοσπονδιακή τράπεζα των ΗΠΑ πρέπει να μεριμνήσει ώστε να αποφευχθούν «τυχόν παρερμηνείες από τις αγορές, μεγάλη αστάθεια και ανεπιθύμητη στροφή σε ιδιαίτερα ασταθείς όρους χρηματοδότησης». Σε ό,τι αφορά, πάντως, τον τρόπο που χειρίστηκε την κρίση της πανδημίας για το εσωτερικό της αμερικανικής οικονομίας, το Ταμείο επικροτεί τη Fed τονίζοντας ότι ήταν έως τώρα «εξαιρετικά αποτελεσματική» καθώς στήριξε την ανάκαμψη της μεγαλύτερης οικονομίας στον κόσμο με τη δέσμευσή της να ανεχθεί βραχυπρόθεσμα πληθωρισμό άνω του 2%. Επικροτεί εξίσου τα σχέδια της κυβέρνησης Μπάιντεν να προχωρήσει σε εκτεταμένες επενδύσεις σε έργα υποδομής, να χορηγήσει βοήθεια στα αμερικανικά

Το ΔΝΤ υπογραμμίζει πως η κυβέρνηση Μπάιντεν μπορεί να κάνει περισσότερα για να διασφαλίσει υψηλότερα φορολογικά έσοδα, όπως, για παράδειγμα, να καταργήσει τις φοροαπαλλαγές στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος και να προχωρήσει σε φορολογική μεταρρύθμιση σε ό,τι αφορά τους εταιρικούς φόρους, φορολογώντας τα έσοδα και όχι τα κέρδη των εταιρειών.

Το Ταμείο επικροτεί τη Fed για τη δέσμευσή της να ανεχθεί βραχυπρόθεσμα πληθωρισμό άνω του 2%.

νοικοκυριά, να τυνώσει τη συμμετοχή περισσότερων ομάδων του πληθυσμού όπως οι γυναίκες και οι νέοι στην αγορά εργασίας, και να βελτιώσει την παραγωγικότητα της εργασίας και της αμερικανικής οικονομίας. Τονίζει, πάντως, πως «μια καλύτερη βραχυπρόθεσμα πληθωρισμό άνω του 2%» θα μπορούσε να ενισχύσει τον αντίκτυπο που θα έχουν στη ζήτηση αλλά και στην επίτευξη μεγαλύτερης ισότητας μεταξύ των πολιτών, ενώ παράλληλα μπορούν να περιοριστούν

τον κίνδυνο παγίωσης των πληθωριστικών πιέσεων.

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, συνιστά στην κυβέρνηση Μπάιντεν να δώσει προτεραιότητα σε προγράμματα που ενισχύουν κυρίως την παραγωγικότητα και τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας, που συνεισφέρουν στη μείωση της φτώχειας και διευκολύνουν τη μετάβαση στην οικονομία με μικρότερο αποτύπωμα άνθρακα.

Παράλληλα, το Ταμείο υπογραμμίζει πως η κυβέρνηση Μπάιντεν μπορεί να κάνει περισσότερα για να διασφαλίσει υψηλότερα φορολογικά έσοδα, όπως, για παράδειγμα, να καταργήσει τις φοροαπαλλαγές στα νοικοκυριά χαμηλού εισοδήματος, να αυξήσει τους φόρους των πολιτειών και να προχωρήσει σε φορολογική μεταρρύθμιση σε ό,τι αφορά τους

εταιρικούς φόρους, φορολογώντας τα έσοδα και όχι τα κέρδη των εταιρειών.

Αύξηση επιτοκίων στη Ρωσία

Σε μια αιφνιδιαστική επιβολή πιο περιοριστικής νομισματικής πολιτικής προχώρησε χθες η κεντρική τράπεζα της Ρωσίας αυξάνοντας το βασικό επιτόκιο της κατά 100 μονάδες βάσης, στο 6,5% από το 5,5%. Πρόκειται για την πλέον απότομη αύξηση του κόστους δανεισμού που έχει αποφασίσει η ρωσική κεντρική τράπεζα μετά το 2014. Αντιμετώπιστηκε, πάντως, ως αναμενόμενη από τους οικονομικούς αναλυτές, δεδομένου ότι η ρωσική οικονομία πλήττεται από εντεινόμενες πληθωριστικές πιέσεις. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της κεντρικής τράπεζας, ο πληθωρισμός στη Ρωσία κυμαίνεται γύρω στο 6,5% τις τελευταίες μέρες. Εκτιμάται ότι στο σύνολο του έτους

ο δείκτης θα βρίσκεται κάπου ανάμεσα στο 5,7% και το 6,2%. Πρόκειται για επίπεδα σαφώς υψηλότερα από τον στόχο της κεντρικής τράπεζας της Ρωσίας, που βρίσκεται στο 4%. Εχει, άλλωστε, προηγηθεί αύξηση των επιτοκίων του ρουβλίου κατά άλλες 50 μ.β. τον περασμένο μήνα. Η χθεσινή κίνηση ήταν η τέταρτη αύξηση των επιτοκίων από την αρχή του έτους και τώρα το κόστος δανεισμού στη Ρωσία βρίσκεται στα υψηλότερα επίπεδα από το 2016, όταν το βασικό επιτόκιο δανεισμού κυμαινόταν στο 10,5%. Στην επίσημη ανακοίνωσή της η κεντρική τράπεζα αφηγείται, άλλωστε, ανοικτό το ενδεχόμενο και νέων αυξήσεων των επιτοκίων στις εντεινόμενες συνεδριάσεις της. Το ρούβλι δεν είχε ιδιαίτερη αντίδραση στις κινήσεις της κεντρικής τράπεζας και η ισοτιμία παρέμεινε ουσιαστικά αμετάβλητη στο ένα δολάριο προς 73,65 ρούβλια.

Εκκλιση Γέλεν να διατεθούν περισσότερα κεφάλαια για την κλιματική αλλαγή

Εκκλιση για τη διάθεση περισσότερων κεφαλαίων με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής απευθύνει η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάιντ Γέλεν. Απευθυνόμενη στους υπευθύνους της Παγκόσμιας Τράπεζας αλλά και άλλων αναπτυξιακών τραπεζών με πολυδιάστατη δράση (MDBs), η Αμερικανίδα υπουργός τους κάλεσε να παρουσιάσουν συγκεκριμένες προτάσεις για την κινητοποίηση ουσιαστικά περισσότερων κεφαλαίων με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τη στήριξη πολιτικών που θα διευκολύνουν τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων.

Σε σχετική ανακοίνωσή του το υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ ανέφερε ότι η Γέλεν, ο απεσταλμένος του Λευκού Οίκου για το κλίμα, Τζον Κέρι, αλλά και οι υπεύθυνοι των μεγάλων αναπτυξιακών τραπεζών συζητήσαν τρόπους για «να μεγιστοποιήσουν» το ιδιωτικό κεφάλαιο για τη χρηματοδότηση της κλιματικής αλλαγής, ενώ τόνισαν την ανάγκη να επαναξιολογηθούν οι εσωτερικές πρωτοβουλίες της

Κάλεσε τις αναπτυξιακές τράπεζες να αυξήσουν την προσοχή τους στην κλιματική προσαρμογή.

Παγκόσμιας Τράπεζας καθώς και οι πρακτικές της προς την ίδια κατεύθυνση. «Η Αμερικανίδα υπουργός Οικονομικών ενθάρρυνε τις αναπτυξιακές τράπεζες να αυξήσουν την προσοχή τους στην κλιματική προσαρμογή, κυρίως μέσω δράσεων του ιδιωτικού τομέα, αλλά και να υποστηρίξουν τις αναπτυσσόμενες χώρες για την υλοποίηση φιλόδοξων μέτρων μείωσης των εκπομπών καυσαερίων που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου και να μεριμνήσουν για την προστασία σημαντικών οικοσυστημάτων», σύμφωνα με το υπουργείο Οικονομικών.

Η κ. Γέλεν θα συγκαλέσει πάλι τη συγκεκριμένη ομάδα στελεχών «για να συ-

Η Αμερικανίδα υπουργός προέτρεψε τις αναπτυξιακές τράπεζες να στηρίξουν πολιτικές που θα διευκολύνουν τη μείωση των εκπομπών καυσαερίων.

ζητήσει συγκεκριμένα σχέδια τον Οκτώβριο», στο περιθώριο των ετήσιων διασκέψεων της Παγκόσμιας Τράπεζας και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Με-

ταξύ των εν δυνάμει πρωτοβουλιών που συζητήθηκαν στη συνάντηση ήταν και οι κινήσεις των τραπεζών πέραν των παραδοσιακών χρηματοδοτήσεων για την

ανάπτυξη, προκειμένου να βοηθήσουν τις χώρες στην αγορά πράσινων ομολόγων αλλά και στη δημιουργία «πλαισίων διευκόλυνσης» για την προσέλκυση περισσότερων ιδιωτικών επενδύσεων για το κλίμα.

Πάνω του ομίλου της Παγκόσμιας Τράπεζας, στους τραπεζικούς οργανισμούς που συμμετείχαν στη συνάντηση συμπεριλαμβάνονταν η Αφρικανική Αναπτυξιακή Τράπεζα, η κινεζικής επιτροπής Ασιατική Αναπτυξιακή Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης, όπως επίσης και η Αναπτυξιακή Τράπεζα των ΗΠΑ.

Με μήνυμά του στο Twitter ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Ντέιβιντ Μαλπάς, σχολίασε τις σχετικές συνομιλίες τονίζοντας πως υπήρξε «μια καλή συζήτηση για την κλιματική αλλαγή» στη διάρκεια της συνάντησης. Προσέθεσε ότι «μια αίσθηση επείγουσας δράσης για το κλίμα είναι καθοριστικής σημασίας, καθώς αντιμετωπίζουμε τις προκλήσεις της μετάβασης, της πρόσβασης στην ηλεκτρική

ενέργεια αλλά και της κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα για την άμβλυνση των συνεπειών και την προσαρμογή» στις νέες συνθήκες. Η κ. Γέλεν είχε άλλωστε, από τη σχετική με το κλίμα διάσκεψη του G20 που πραγματοποιήθηκε στη Βενετία, εκφράσει την πρόθεσή να ζητήσει από τους θεσμούς «να αυξήσουν τις φιλοδοξίες τους για το κλίμα» και να υποστηρίξουν τη συμφωνία του Παρισιού του 2015, για να μειώσουν της βαλβερές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Η κ. Γέλεν ρωτήθηκε από το Reuters σε μια συνέντευξη Τύπου την προηγούμενη εβδομάδα αν θα κατευθύνει τις αρμόδιες αναπτυξιακές τράπεζες για τον ρεαλιστικό της χρηματοδότησης προγραμμάτων ορυκτών καυσίμων και απάντησε: «Νομίζω ότι η πιθανή θέση μας θα είναι ότι εκεί που υπάρχουν άλλες εναλλακτικές δεν θα εγκρίνουμε σίγουρα τον άνθρακα –εγκαταστάσεις καύσης άνθρακα– και θα έχουμε μια ισχυρή προτίμηση για προγράμματα που είναι φιλικά προς το περιβάλλον».

Ο δείκτης υπευθύνων προμηθειών της Markit κατέγραψε το υψηλότερο επίπεδο του από τον Ιούνιο του 2000.

Αλμα της επιχειρηματικής δραστηριότητας στην Ε.Ε.

Η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ευρωζώνη αναπτύχθηκε με τον ταχύτερο μηνιαίο ρυθμό των τελευταίων δύο και πλέον δεκαετιών τον Ιούλιο, καθώς η χαλάρωση περισσότερων μέτρων του lockdown έδωσε ώθηση στον τομέα των υπηρεσιών. Η εικόνα προκύπτει από τα πρώτα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα και παρά το γεγονός ότι η ανησυχία για το νέο κύμα των μολύνσεων έχει πλήξει την επιχειρηματική εμπιστοσύνη.

Με τους ρυθμούς εμβολιασμού να επιταχύνονται και το βάρος στις υγειονομικές υπηρεσίες να μειώνεται, οι κυβερνήσεις ήταν κάποιους από τους περιορισμούς που είχαν επιβάλει σε μια προσπάθεια να

ανακόψουν την εξάπλωση του ιού. Με την άρση των περιορισμών απελευθερώθηκε η ζήτηση που είχε συσσωρευθεί.

Ο προκαταρκτικός σύνθετος δείκτης υπευθύνων προμηθειών (PMI) της Markit, που θεωρείται ότι αποτυπώνει την κατάσταση της οικονομίας, σκαρφώθηκε στις 60,6 μονάδες τον Ιούλιο από τις 59,5 του Ιουνίου, καταγράφοντας το υψηλότερο επίπεδο του από τον Ιούνιο του 2000. Η τιμή είναι πάνω από το όριο των 50 μονάδων που διαχωρίζει την ανάπτυξη από τη συρρίκνωση, καθώς και υψηλότερα από τις 60,0 μονάδες που προέβλεψαν αναλυτές σε έρευνα του Reuters. «Η Ευρωζώνη γνωρίζει θερινή έκρηξη της ανάπτυξης, καθώς

Αναπτύχθηκε τον Ιούλιο με τον ταχύτερο μηνιαίο ρυθμό των τελευταίων δύο και πλέον δεκαετιών.

η χαλάρωση των περιορισμών για την αντιμετώπιση του ιού τον Ιούλιο κίνησε την ανάπτυξη με τον ταχύτερο ρυθμό εδώ και 21 χρόνια», δήλωσε ο Κρις Γουίλιαμσον, επικεφαλής οικονομολόγος στην IHS Markit.

«Ειδικά ο τομέας υπηρεσιών βιώνει την

ελευθερία από τη χαλάρωση των μέτρων περιορισμού της COVID-19 και τη βελτίωση των ποσοστών εμβολιασμού, ειδικά σε ό,τι αφορά τη φιλοξενία, τα ταξίδια και τον τουρισμό».

Ο PMI που καλύπτει τον τομέα υπηρεσιών κατέγραψε άλμα στις 60,4 μονάδες από τις 58,3, το υψηλότερο επίπεδο από τον Ιανουάριο του 2006 και υψηλότερα από τις 59,5 που προέβλεπαν αναλυτές σε έρευνα του Reuters.

Ο δείκτης PMI για τον τομέα της μεταποίησης σημείωσε μικρή πτώση από το επίπεδο-ρεκόρ του Ιουνίου των 63,4 μονάδων, στις 62,6. Ο δείκτης παραγωγής υποχώρησε στις 60,9 από τις 62,6 μονάδες.

Ωστόσο, η εξάπλωση του ιδιαίτερου μεταδοτικού στελέχους «Δέλτα» του κορονοϊού επιτράπεζε περατώσει τις εφοδιαστικές αλυσίδες που έχουν ήδη διαταραχθεί και οδήγησε σε άλμα τις τιμές για τις πρώτες ύλες που χρειάζονται τα εργοστάσια. Ο δείκτης τιμών εισροών διατηρήθηκε στο επίπεδο-ρεκόρ του Ιουνίου στις 88,5 μονάδες.

Η αύξηση των κρουσμάτων και οι φόβοι για ακόμη ένα κύμα πανδημίας επηρέασαν τη συνολική εμπιστοσύνη. Ο σύνθετος δείκτης μελλοντικής παραγωγής υποχώρησε στις 67,8 από τις 71,9 μονάδες, το χαμηλότερο επίπεδο από τον Φεβρουάριο.

ecommbx
Fintech e-accounts platform

ECOMMBX provides convenient, quality payment solutions of the highest standards by innovatively incorporating e-money and e-accounts into one master platform for enhanced efficiency and transparency.

A platform to rule them all

SWIFT AND
SEPA PARTICIPANTS

MULTI-CURRENCY
CONVERSIONS

UNIQUE IBAN
PER ACCOUNT

Participants of: SWIFT & SEPA Authorised & Licensed Central Bank of Cyprus
Electronic Money Institution # 115.1.3.20/2018 / BIC # ECBXCX2N

www.ecommbanx.com

27 Pindarou Street, 3rd Floor, Office 301,
Block A, Alpha Business Center, 1060 Nicosia, Cyprus
+357 22270349 | info@ecommbx.com

«Ανοχύρωτη» στα fake news η Ελλάδα

Βρίσκεται μεταξύ των τελευταίων χωρών της Ευρώπης στην αξιολόγηση ειδήσεων – Καθοριστικός παράγοντας το σχολείο

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Ξεκινάστε τη δουλειά από το σχολείο για να αντιμετωπίσετε τα fake news και την παραπληροφόρηση! Η ανεξάρτητη ομάδα εμπειρογνομίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την έκθεση της οποίας παρουσιάζει σήμερα η «Κ», είναι σαφής: Η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων απαιτεί μια πολυδιάστατη πολιτική. Ωστόσο, το σχολείο διαδραματίζει καθοριστικό παράγοντα, καθώς η σημασία του ψηφιακού γραμματισμού και η απόκτηση κριτικής σκέψης για να αξιολογούνται οι ειδήσεις και οι πηγές τους, αποτελούν βασικό άξονα για την αντιμετώπιση του προβλήματος που εξελίσσεται σε λαίλαπα για την κοινωνία. Μια τέτοια περίπτωση αποτελεί και ο εμβολιασμός κατά του κορωνοϊού, ένα ζήτημα υψίστης σημασίας για την προστασία της δημόσιας υγείας, το οποίο όμως λόγω των ποικίλων fake

news και αντιεπιστημονικών απόψεων που κυκλοφορούν εδώ και επτά μήνες, ως έναν βαθμό εμποδίζεται και οδηγεί μερίδα του πληθυσμού σε αρνητική στάση. Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των τελευταίων της Ευρώπης στην αξιολόγηση των ειδήσεων, ενώ την ανησυχία επιτείνουν και οι μέτριες επιδόσεις που έχουν τα Ελληνόπουλα σε δείκτες που μετρούν την κριτική τους ικανότητα.

Ειδικότερα, η Ελλάδα είναι από τις πιο ευάλωτες χώρες στην Ευρώπη στην παραπληροφόρηση και στα fake news, σύμφωνα με τον δείκτη Media Literacy Index 2021. Συγκεκριμένα, βρίσκεται στην 27η θέση ανάμεσα στις 35 χώρες και συμπεριλαμβάνεται στην 4η χειρότερη από τις 5 ομάδες ταξινόμησης, μαζί με την Τουρκία και άλλες βαλκανικές χώρες. Σύμφωνα με πορίσματα ειδικών, η εκπαίδευση και η κριτική γνώση επί των ΜΜΕ και την πληροφορία πρέπει να υφίσταται ως βασική διάσταση στα σχολικά προγράμματα,

και επίσης να περιλαμβάνεται και στα προγράμματα εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης των εκπαιδευτικών. Και στο

πεδίο αυτό η Ελλάδα έχει ήδη «επιβαρυνόμενο» προφίλ. Χαρακτηριστικό είναι ότι με βάση τα αποτελέσματα του τελευταίου

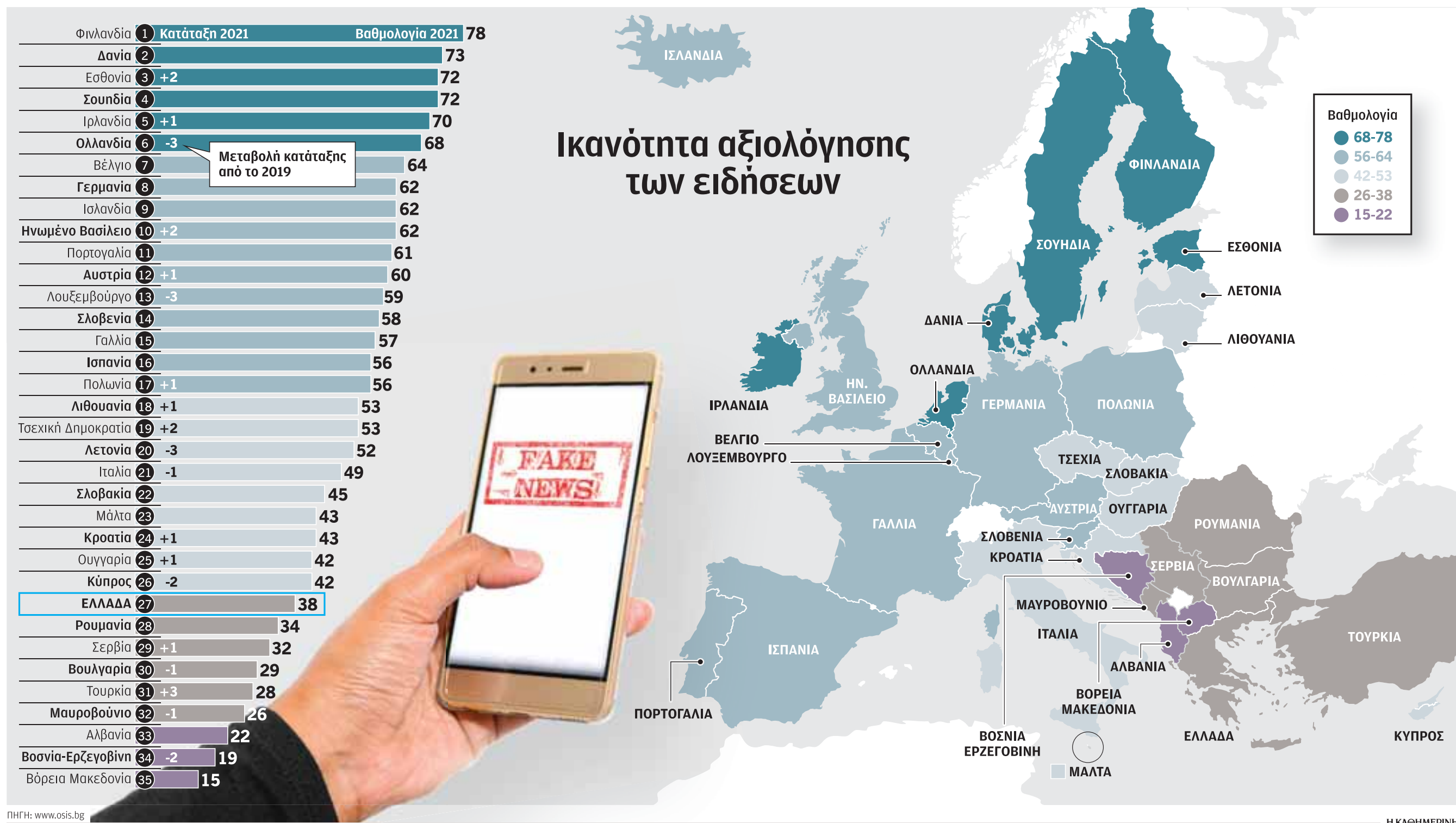
«Απαιτείται μια πολυδιάστατη πολιτική»

Όπως ανέφερε στην «Κ» ο πρόεδρος της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων Βασίλης Διγαλάκης, «σύμφωνα με έκθεση της ανεξάρτητης ομάδας εμπειρογνομίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης και των ψευδών ειδήσεων απαιτεί μια πολυδιάστατη πολιτική με άξονες τη βελτίωση της διαφάνειας των διαδικτυακών ειδήσεων, την προώθηση του ψηφιακού γραμματισμού και της παιδείας στα ΜΜΕ, την ανάπτυξη εργαλείων που θα βοηθήσουν τους χρήστες του Διαδικτύου και τους δημοσιογράφους να αντιμετωπίσουν την παραπληροφόρηση, τη διασφάλιση της ποικιλομορφίας και της βιωσιμότητας του ευρωπαϊκού οικοσυστήματος ειδήσεων, και την προώθηση της συνεχούς έρευνας για τον αντίκτυπο της παραπληροφόρησης στην Ευρώπη και για την αξιολόγηση και τον επαναπροσδιορισμό των ληφθέντων μέτρων. Σύμφωνα με πορίσματα ειδικών, η εκπαίδευση και η κριτική γνώση επί των μέσων ενημέρωσης και την πληροφορία πρέπει να υφίσταται ως βασική διάσταση στα σχολικά προγράμματα, και επίσης να περιλαμβάνεται και στα προγράμματα εκπαίδευσης και διά βίου μάθησης των ιδίων των εκπαιδευτικών».

(2018) διαγωνισμού PISA του ΟΟΣΑ σε 16χρονους, σε σύνολο 78 χωρών (μέλη του ΟΟΣΑ και μη), στην κατανόηση κειμένου, οι Έλληνες μαθητές συγκέντρωσαν 457 μονάδες, ενώ στον διαγωνισμό του 2015 είχαν συγκεντρώσει 467 μονάδες. Το 2018 η Ελλάδα κατέταξε 42η σε 77 χώρες, ενώ το 2015 41η. Ο μέσος όρος του ΟΟΣΑ είναι 487 βαθμοί. Στα μαθηματικά η Ελλάδα συγκέντρωσε 451 βαθμούς όπως και η Κύπρος, και μοιράστηκαν την 43η θέση σε 78 χώρες, ενώ στις φυσικές επιστήμες η Ελλάδα στον διαγωνισμό του 2018 συγκέντρωσε 452 βαθμούς και βρέθηκε στην 44η θέση σε 78 χώρες. Στον διαγωνισμό του 2015, οι Έλληνες βαθμολογήθηκαν με 455 βαθμούς, οι οποίοι έφεραν τη χώρα μας στην 43η θέση. Σύμφωνα με τα ποιοτικά στοιχεία του διαγωνισμού, το 2018 το 69% των Ελλήνων μαθητών βρίσκεται από το επίπεδο 2 και πάνω, ενώ το 2015 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 72,7%. Αρα καταγράφεται μια ποι-

οτική υποχώρηση των επιδόσεων των Ελλήνων μαθητών.

Για το θέμα της παραπληροφόρησης έχει προγραμματιστεί αύριο στις 4 μ.μ. ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων στη Βουλή, έπειτα από πρωτοβουλία του προέδρου της Επιτροπής Βασίλη Διγαλάκη, με θέμα Παιδεία στα Μέσα Ενημέρωσης: Παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις (fake news). Στη συνεδρίαση έχουν κληθεί να συμμετάσχουν ως ομιλητές ειδικοί/εμπειρογνομους η καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο του Rhode Island, Renee Hobbs, ο δημοσιογράφος Παύλος Τσίμης, ο ερευνητής και διευθυντής Πληροφορικής στο Media Lab του MIT Μιχαήλ Μπλέτσας, ο αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του ΑΠΘ Νικόλαος Παναγιώτου και η εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Χρύσα Λάζου, δύο εκ των οποίων καταθέτουν την άποψή τους για το θέμα σήμερα στην «Κ».

Ενα απαραίτητο βήμα

Του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ*

Το 2016 η λέξη της χρονιάς ήταν τα «Fake News», αντίστοιχα το 2020-2021 η λέξη «Infodemic». Λέξεις που υπογραμμίζουν μια «νέα άδη πραγματών» με την οποία έρχεται αντιμέτωπος ο πολίτης.

Μεγάλος όγκος δεδομένων, υπερπληροφόρηση, παραπληροφόρηση συνιστούν τη νέα καθημερινότητα που ορίζει τις αντίστοιχες εξελίξεις σε οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό επίπεδο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το αντιεμβολιαστικό κίνημα, που βασίζεται στη δύναμη των νέων μέσων δικτύωσης, στην αλλοίωση των γεγονότων, στην παραπληροφόρηση και στην έλλειψη εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς και το πολιτικό σύστημα. Αρκούν οι τεχνολογικές λύσεις/απα-

ντήσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου; Όχι, αντίθετα, απέναντι σε αυτές τις προκλήσεις ο γραμματισμός στα ΜΜΕ είναι ένα απαραίτητο βήμα που πρέπει να υιοθετηθεί και να εισαχθεί στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση. Μια προσέγγιση ενδυνάμωσης των πολιτών, μια απάντηση που αναγνωρίζει τον πολίτη ως ενεργό δράστη για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Τι σημαίνει και τι συνιστά όμως; Την ένταξη ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, που θα ενισχύσουν τη σχέση των πολιτών με τα ΜΜΕ και ειδικά με την αξιοποίηση του περιεχομένου τους. Καθώς καταλαμβάνουν ολοένα και μεγαλύτερο τμήμα της καθημερινότητάς μας –οι νέοι μεταξύ 17-30 ετών δαπανούν 7-8 ώρες ημερησίως στα ψηφιακά μέσα–,

είναι απαραίτητο να υπάρχουν σχετικές παρεμβάσεις που θα ενισχύσουν τη σχέση αυτή.

Από το 2009 έχει διατυπωθεί η σύσταση 2009/625/ΕΚ της Επιτροπής σχετικά με τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας (παιδεία για τα Μέσα) στο ψηφιακό περιβάλλον για ανταγωνιστικότερο οπτικοακουστικό κλάδο και κλάδο περιεχομένου και για μια κοινωνία της γνώσης χωρίς αποκλεισμούς. Η παραπληροφόρηση υπονομεύει τη δημοκρατία, μειώνει την εμπιστοσύνη προς τους θεσμούς και οδηγεί στην πόλωση και στον εξτρεμισμό.

* Ο κ. Νικόλαος Παναγιώτου είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Δημοσιογραφίας και ΜΜΕ του ΑΠΘ.

Καλλιέργεια δεξιοτήτων

Της ΧΡΥΣΑΣ ΛΑΖΟΥ*

Σε ένα συνεχόμενο εξελισσόμενο τοπίο στην εκπαιδευτική διαδικασία, με την εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας που επιτάσσει η ψηφιακή εποχή, αλλά και οι σύγχρονες ανάγκες και προτιμήσεις των μαθητών, η εκπαίδευση γίνεται ολοένα και πιο μαθητοκεντρική, με τον εκπαιδευτικό να παίζει τον ρόλο του εμπνευστή, εμψυχωτή και διευκολυντή της διδακτικής πράξης. Στα σχολεία, καινοτόμοι εκπαιδευτικοί πραγματοποιούν προγράμματα και δράσεις, ενθαρρύνοντας τη διερευνητική μάθηση και τη λύση προβλημάτων, καθώς και δεξιότητες επικοινωνίας, συνεργασίας και δημιουργικότητας μέσα σε ένα διαπολιτισμικό μαθησιακό περιβάλλον. Παρ' όλα αυτά, αυτό που απουσιάζει από

την εκπαίδευση είναι η παιδεία στα Μέσα και την πληροφορία. Ο σύγχρονος μαθητής - πολίτης έχει τη δυνατότητα άμεσας πρόσβασης στην πληροφορία, δεδομένης της χρήσης των νέων τεχνολογιών και των μέσων πληροφορόρησης. Κατά πόσο, όμως, είναι σε θέση να φιλτράρει, να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της πηγής ενημέρωσης, ώστε να την αξιοποιήσει δημιουργικά; Δεδομένης της πληθώρας πηγών που επιτρέπει στις μέρες μας η τεχνολογική πρόοδος στις τηλεπικοινωνίες και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, όπου ο κάθε πολίτης απολαμβάνει το δικαίωμα πρόσληψης και παραγωγής πληροφορίας, η καλλιέργεια δεξιοτήτων πληροφοριακού γραμματισμού κρίνεται επιτακτική. Ζούμε σε έναν κόσμο όπου η ποιότητα της πληροφορόρησης που λαμβάνουμε

καθορίζει σε μεγάλο βαθμό τις επιλογές μας, τις πράξεις μας, τις στάσεις ζωής. Ο σύγχρονος πολίτης πρέπει να έχει τη δυνατότητα, όχι μόνο πρόσβασης, αλλά και ανάλυσης και κριτικής αξιολόγησης των Μέσων και του περιεχομένου τους. Αν κατακτηθεί αυτή η δεξιότητα, την οποία η UNESCO προσεγγίζει ολιστικά και διεπιστημονικά, ο πολίτης του 21ου αιώνα θα έχει εφοδιαστεί με τις απαιτούμενες στρατηγικές και δεξιότητες για υπεύθυνη συμμετοχή και έκφραση σε μια ευνομούμενη κοινωνία, επιτρέποντάς του ευστοχες επιλογές για ευημερία και επαγγελματική επιτυχία σε ένα μεταβαλλόμενο κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό οικοσύστημα.

* Η κ. Χρύσα Λάζου είναι εκπαιδευτικός δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Βάζουμε πλώρα για νέες επιτυχίες

Για εμάς, την Κύπρο και τους ανθρώπους της

800 00 722

www.rcbcy.com

RCB Bank Ltd. Εθνική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αρσινόους 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Με κοινή γραμμή κατά των τουρκικών αξιώσεων

Αθήνα και Λευκωσία συντονίζονται για αντιμετώπιση των μεθοδεύσεων της Αγκυρας και επανέναρξη του διαλόγου για το Κυπριακό

Τον απόλυτο συντονισμό Αθήνας και Λευκωσίας ως προς τις κινήσεις αντιμετώπισης των έκνομων τουρκικών ενεργειών στο Βαρώσι αλλά και την ετοιμότητα των δύο πλευρών για επανέναρξη των διαπραγματεύσεων, στο πλαίσιο των ψηφισμάτων του ΟΗΕ και των όρων εντολής του γενικού γραμματέα, εξέφρασαν ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης και ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Κυριάκος Μητσοτάκης, κατά τη διάρκεια των κοινών τους δηλώσεων, μετά τη συνάντηση που είχαν στην Αθήνα. Ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας τόνισε ότι στη συνάντηση, που είχαν οι δύο ηγέτες έγινε ενημέρωση, αλλά και ανταλλαγή απόψεων αναφορικά με τους τρόπους αντιμετώπισης των προσπαθειών της Τουρκίας για αλλαγή καθεστώτος στην περικλειστική πόλη των Βαρωσίων. «Σημείωσαμε ότι πέραν της αυστηρής δήλωσης της Προεδρίας του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ στις 23 Ιουλίου είναι ιδιαίτερα σημαντική και η σημερινή αυστηρότατη δήλωση του κ. Μπορέλ», τόνισε ο πρόεδρος Αναστασιάδης, προσθέτοντας ότι πρόκειται για στήριξη απολύτως απαραίτητη. Παράλληλα, έκανε λόγο για συντονισμό δράσεων Λευκωσίας και Αθήνας ως προς την αντιμετώπιση των αξιώσεων της Τουρκίας και των προσπαθειών για αλλαγή βάσης της συζήτησης για το Κυ-

Αναστασιάδης:
Ασπίδα και όπλα μας
είναι το διεθνές δίκαιο
και αυτό θα πρέπει
ο κ. Ερντογάν να το λάβει
επιτέλους υπόψη.

πριακό, μία προσπάθεια, που όπως τόνισε ο πρόεδρος της Δημοκρατίας «είναι κάθετα αντίθετη με τις αποφάσεις του ΟΗΕ και εκτός των όρων εντολής του γενικού γραμματέα». «Είναι αδιανόητο να αναμένει κανείς ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά θα αποδεχτεί τη δημιουργία ενός ανεξάρτητου κράτους στο νησί, μορφώματος που θα ελέγχεται πλήρως από την Τουρκία και στο οποίο κανένα δικαίωμα των Ελληνοκυπρίων δεν θα αναγνωρίζεται», τόνισε ο πρόεδρος Αναστασιάδης και πρόσθεσε ότι κάτι τέτοιο δεν είναι

Οι τουρκικές ενέργειες σε Κύπρο και Αιγαίο είναι απόλυτα καταδικαστέες και παραβιάζουν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας αλλά και υπονομεύουν την επανέναρξη συζήτησης για το Κυπριακό, τόνισε ο Κυριάκος Μητσοτάκης στις δηλώσεις με τον πρόεδρο Αναστασιάδη στην Αθήνα.

αποδεκτό ούτε από την Ε.Ε. ούτε από τον ΟΗΕ.

Τόνισε, παράλληλα, ότι ελληνοκυπριακή και ελληνική πλευρά θα εντείνουν τις προσπάθειες έτσι ώστε να δημιουργηθούν το συντομότερο, οι συνθήκες που να επιτρέψουν στον γ.γ. του ΟΗΕ να συγκαλέσει μια νέα σύνοδο, με στόχο τον ουσιαστικό και δημιουργικό διάλογο, που θα οδηγήσει σε βιώσιμη λύση του Κυπριακού, πέραν από εξαρτήσεις και κατωικά στρατεύματα. «Δεν τίθεται θέμα αποδοχής των προαπαιτούμενων της

Τουρκίας και της λύσης δύο κρατών. Επαναλαμβάνω την αποφασιστικότητα, ετοιμότητα και πολιτική βούληση να συμμετάσχω σε ένα διάλογο που θα επαναρχίσει από το σημείο που σταματήσαμε στον Κραν Μοντανά. Η τουρκική αδιאלαξία οδήγησε στην αποτυχία του Κραν Μοντανά. Επιδιώκουμε την επανέναρξη του διαλόγου. Κοινό έδαφος είναι τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών», τόνισε ο Ν. Αναστασιάδης. Τέλος, ο πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας υπογράμμισε ότι ως αποτέλεσμα του συντονισμού και

των κοινών κινήσεων Λευκωσίας και Αθήνας επιτυγχάνεται η ισχυρή καταδίκη των τουρκικών ενεργειών. «Ασπίδα και όπλα μας είναι το διεθνές δίκαιο και αυτό θα πρέπει ο κ. Ερντογάν να το λάβει επιτέλους υπόψη», κατέληξε ο κ. Αναστασιάδης.

Από την πλευρά του, ο Κυριάκος Μητσοτάκης έστειλε επίσης σαφές μήνυμα προς την Αγκυρα, αναφορικά με τις κινήσεις της σε Κύπρο και Αιγαίο. «Κάθε σπταστή ελληνικού εδάφους πειρατικού ή νησιωτικού και κάθε Έλληνας πολίτης

έχει το ίδιο απαράγραπτο αναφαίρετο δικαίωμα στην ασφάλεια και την άμυνα», είπε, προσθέτοντας ότι η Ελλάδα ουδέποτε παραιτήθηκε ή θα παραιτηθεί από υπέρτατο δικαίωμα της αυτοάμυνας που της αναγνωρίζει ο χάρτης των Ηνωμένων Εθνών. Παράλληλα, ο κ. Μητσοτάκης έκανε λόγο για νέες παράνομες ενέργειες της Τουρκίας, οι οποίες, όπως τόνισε, είναι απόλυτα καταδικαστέες και παραβιάζουν τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, αλλά και υπονομεύουν την επανέναρξη συζητήσεων για το Κυπριακό. «Σύσσωμη

υπήρξε η καταδίκη από την Ε.Ε. και από τα κράτη μέλη και η Τουρκία όχι μόνο απέρριψε τη δήλωση του Συμβουλίου Ασφαλείας, αλλά επέρριψε την παγκόσμια καταδίκη των παράνομων ενεργειών στη δόθεν προπαγάνδα Ελλάδας και Κυπρου», σημείωσε ο Κυριάκος Μητσοτάκης, συμπληρώνοντας ότι η Τουρκία «ισχυρίστηκε ότι Ελλάδα και Λευκωσία παρέρσαν όλη την υπήλλιο, ενώ θα πρέπει να αναρωτηθεί πώς κατάφερε να θέσει την υπήλλιο απέναντί της». Ο Έλληνας πρωθυπουργός επανέλαβε ότι η Αθήνα στηρίζει τις προσπάθειες της Κυπριακής Δημοκρατίας για την αναστροφή των τουρκικών μεθοδεύσεων στα Βαρώσια και την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων για το Κυπριακό. «Έχουμε δηλώσει ότι οι τουρκικές αξιώσεις για αναγνώριση ισότιμου καθεστώτος και κυριαρχικής ισοτιμίας της παράνομης αποσχιστικής οντότητας στο κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου καθώς και η λύση δύο χωριστών κρατών είναι απαράδεκτες. Είναι αντίθετες προς το Διεθνές Δίκαιο και απορρίπτονται επί της αρχής», τόνισε. Την ίδια ώρα κατηγορήσε την Τουρκία για «παραβατική λογική του δόγματος της γαλάζιας πατρίδας», μίλησε για «βαρύτατα αναθεωρητική και επιθετική λογική», λέγοντας ότι στη λογική αυτού του δόγματος η Τουρκία εγκαλεί για την προστασία των νησιών. «Η προκλητική επιστολή

Μητσοτάκης: Η Ελλάδα ουδέποτε παραιτήθηκε ή θα παραιτηθεί από το υπέρτατο δικαίωμα της αυτοάμυνας που της αναγνωρίζει ο χάρτης των Ηνωμένων Εθνών.

στα Ηνωμένα Έθνη έχει απαντηθεί», είπε. «Η Τουρκία που εισέβαλε και κατέχει το 38% της Κυπριακής Δημοκρατία η Τουρκία που έχει κηρύξει εις βάρος της Ελλάδας casus belli ισχυρίζεται ότι κινδυνεύει η ασφάλειά της από τα μέτρα αυτοπροστασίας της χώρας μας. Η χώρα που διατηρεί απέναντι από τα νησιά τη στρατιά του Αιγαίου με αποβατική ταξιαρχία διατείνεται ότι απειλείται από την Ελλάδα. Επιτέλους χρειάζεται λιγη σοβαρότητα...» υπογράμμισε ο κ. Μητσοτάκης.

Νέες κόντρες για τους πρόσφυγες

Διαφωνία Αυστρίας - Τουρκίας για πιθανό κύμα από Αφγανιστάν

Τουλάχιστον 57 άνθρωποι, ανάμεσά τους 20 γυναίκες και δύο παιδιά, πνίγηκαν τη Δευτέρα στα ανοικτά της Λιβύης, σε μια απόπειρα διασχισης της Μεσογείου με κατεύθυνση την Ευρώπη. Την ίδια στιγμή, η Αυστρία και η Τουρκία βρίσκονται σε κόντρα για τη διαχείριση ενδεχόμενου κύματος προσφύγων από το Αφγανιστάν. Ο αριθμός των ανθρώπων που έχουν πνιγεί φέτος επιχειρώντας να διασχίσουν τη Μεσόγειο έχει ξεπεράσει τους 1.100, σύμφωνα με στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης (ΙΟΜ).

«Σύμφωνα με μαρτυρίες επιζώντων που διασώθηκαν από ψαράδες και από τη λιβυκή ακτοφυλακή, μεταξύ των πνιγμένων είναι τουλάχιστον 20 γυ-

Σύμφωνα με μαρτυρίες επιζώντων, μεταξύ των πνιγμένων στα ανοικτά της Λιβύης την περασμένη Δευτέρα ήταν τουλάχιστον 20 γυναίκες και δύο παιδιά.

Σε κάθε ευκαιρία ενημερώνουμε τους συνομιλητές μας ότι η Τουρκία δεν θα γίνει ο συνοριοφύλακας ή ο προσφυγικός καταυλισμός της Ευρώπης».

Ο Κουρτς, που είχε πείσει ώστε να κλείσουν οι πύλες της Ευρώπης στους πρόσφυγες ως υπουργός Εσωτερικών το 2015, δήλωσε την Κυριακή στην εφημερίδα Bild: «Με όλο τον σεβασμό, αν οι άνθρωποι υποχρεωθούν σε φυγή, νομίζω ότι γειτονικά κράτη όπως η Τουρκία ή άλλες ασφαλείς περιοχές του Αφγανιστάν είναι σίγουρα καλύτερα μέρη από την Αυστρία, τη Γερμανία ή τη Σουηδία».

Καθώς οι Ταλιμπάν καταλαμβάνουν ολοένα και μεγαλύτερο μέρος του Αφγανιστάν, με τις αμερικανικές δυνάμεις

να αποχωρούν έπειτα από 20 χρόνια, παρατηρείται αύξηση των προσφυγικών ροών. Η Τουρκία ανακοίνωσε ότι ενισχύει τα σύνορά της με τείχος και άλλες υποδομές στην επαρχία Βαν, που συνορεύει με το Ιράν, ενώ η συζήτηση περί νέου προσφυγικού κύματος έχει τροφοδοτήσει την τουρκική ακροδεξιά. Ο δήμαρχος της πόλης Μπολού, στη βορειοδυτική Τουρκία, πρότεινε να κρεώνεται το νερό και η αποχέτευση στους πρόσφυγες σε δεκαπλάσιες τιμές από ό,τι στους ντόπιους, παραδεχόμενος ωστόσο ότι κάτι τέτοιο δεν θα μπορούσε να σταθεί στα δικαστήρια, κάτι που γνωρίζει λόγω της δικηγорικής του ιδιότητας.

A.P. REUTERS, HURRIYET

Οργή εμβολιασμένων για αρνητές

Η νέα έξαρση κρουσμάτων στις ΗΠΑ εμποδίζει την κανονικότητα

Της **RONI CARYN RABIN**
THE NEW YORK TIMES

Την υπομονή τους, από τη νέα έξαρση της πανδημίας, κάνουν οι Αμερικανοί που έσπευσαν να εμβολιαστούν κατά της COVID. Εξοργίζονται με τους αρνητές των εμβολίων, που παραμελούν το κοινωνικό τους καθήκον και εμμένουν σε θεωρίες συνωμοσίας, τη στιγμή που τα νοσοκομεία, για ακόμα μία φορά, γεμίζουν με κρούσματα κορωνοϊού και επανέρχεται η υποχρέωση χρήσης μάσκας. Οι ΗΠΑ έμοιαζαν να αφήνουν πίσω τους την πανδημία. Πριν από ένα μήνα όλοι έβλεπαν το μέλλον με αισιοδοξία.

Σήμερα, αντίθετως, οι εμβολιασμένοι ανησυχούν ξανά για τα ανεμβολίαστα

Η υπομονή χάνεται,
έρχονται μέτρα
καταναγκασμού και
απειλείται η συνοχή
των κοινωνικών ομάδων.

παιδιά τους αλλά και τους εαυτούς τους. Η επιστροφή σε σχολεία και γραφεία δεν προβλέπεται για το άμεσο μέλλον. Ανά τα συναισθήματα συμβάλλουν στην υποστήριξη μέτρων καταναγκασμού, όπως ορισμένων, τουλάχιστον, επαγγελματικών κατηγοριών. Ο δήμαρχος της Νέας Υόρκης Μπιλ ντε Μπλάζιο ήδη διέταξε τον εμβολιασμό όλων των δημοτικών υπαλλήλων πριν από το άνοιγμα των σχολείων ή την υποβολή τους σε διαρκή διαγνωστικά τεστ. Ανάλογα μέτρα επέβαλε και η πολιτεία της Καλιφόρνιας. Σταδιακά σε πολλές πολιτείες, από το Σαν Φρανσίσκο μέχρι το Οσντιν του Τέξας και την κομπετία του Λος Άντζελες, επανέρχεται η υποχρέωση χρήσης μάσκας από τους εμβολιασμένους στους κλειστούς χώρους. Την καθολική εφαρμογή του μέτρου, σε ομοσπονδιακό επίπεδο, εξάλλου, συνέστησε χτες το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Ασθενειών (CDC).

Η αύξηση των κρουσμάτων εξαιτίας της μετάλλαξης «Δέλτα» έχει φέρει τους εμβολιασμένους και τους αρνητές των εμβολίων σε απευθείας σύγκρουση, μόνο

Οι εμβολιασμένοι Αμερικανοί ανησυχούν για τα ανεμβολίαστα παιδιά τους, αλλά και τους εαυτούς τους. Η επιστροφή σε σχολεία και γραφεία δεν προβλέπεται για το άμεσο μέλλον.

λίγες εβδομάδες πριν από την έναρξη των μαθημάτων σε σχολεία και πανεπιστήμια με φυσική παρουσία.

Σε περιοχές με χαμηλή εμβολιαστική κάλυψη οι γονείς ανησυχούν για την εμφάνιση επιδημικών εστιών στα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Σήμερα, άλλωστε, κανένα εμβόλιο δεν έχει λάβει έγκριση χορήγησης σε παιδιά μικρότερα των 12 ετών. Εάν η Αμερικανική Ακαδημία Παιδιατρικής έχει συστήσει η επιστροφή των παιδιών στα θρανία να γίνει μόνο με τη χρήση μάσκας, κάτι που ήδη αποφασίστηκε από εκπαιδευτικές περιφέρειες από την Ουάσιγκτον μέχρι το Σικάγο. Κάποια πανεπιστήμια επέβαλαν τον εμβολιασμό σε φοιτητές και προσωπικό, αλλά κάποια άλλα δεν το τόλμησαν.

Την κατάσταση που διαμορφώνεται συνοψίζει η καθηγήτρια Μηχανικής του πανεπιστημίου της Φλόριντα, Ελίζ Ακτσάλι, που ανησυχεί μήπως προσβληθεί από την COVID και/ή εμβολιάστηκε. «Αν σεβόμαστε τα δικαιώματα και τις ελευθερίες όσων επέλεξαν να μην εμβολιαστούν, τι συμβαίνει με τα δικαιώματα και τις ελευθερίες όσων εμβολιάστηκαν;» διερωτάται.

Πολλοί, μάλιστα, αμφισβητούν αν θα πρέπει να νιώσουν συμπίνοια για όσους δεν ενεργούν υπέρ του δικού τους συμφέροντος. «Νιώθω πως αν κάποιος αρνηθεί να εμβολιαστεί και αρρωστήσει, τότε είναι δικό του πρόβλημα», λέει η Λία Χόκετ, επικεφαλής του εκδοτικού οίκου Thunderbolt Spiritual Books.

Στο 2003 επέστρεψαν τα δηλωθέντα εισοδήματα

Αναμένεται να υποχωρήσουν φέτος ακόμη και κάτω από τα 72-73 δισ. ευρώ

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Από εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα –πιθανότατα τα χαμηλότερα από τότε που μπήκε η χώρα στη Ζώνη του Ευρώ– θα ξεκινήσει η προσπάθεια ανασυγκρότησης της φορολογητέας βάσης. Το άθροισμα των δηλωθέντων εισοδημάτων και των 8,9 εκατ. φορολογουμένων αναμένεται να υποχω-

Επιπλέον θα έχουμε και τη μείωση της προκαταβολής φόρου, αλλά και του φορολογικού συντελεστή.

ρήσει φέτος ακόμη και κάτω από τα 72-73 δισ. ευρώ.

Αντίστοιχη «επίδοση» έχει να καταγραφεί πριν από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004, κάτι που σημαίνει ότι η φορολογητέα βάση –τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τα φυσικά πρόσωπα– θα διαμορφωθεί στα επίπεδα που ήταν και πριν από 15-17 χρόνια.

Η συρρίκνωση των εισοδημάτων λόγω πανδημίας βρήκε τους φορολογουμένους σε ούτως ή άλλως δυσχερή θέση, λόγω της 10ετούς οικονομικής κρίσης που είχε προηγηθεί. Οι απώλειες από τα υψηλότερα επίπεδα που καταγράφηκαν τη διετία 2010-2011 (σ.σ. εισοδήματα 2009-2010) θα φτάσουν πλέον στα 31-33 δισ. ευρώ, καθώς από τα 104 δισ. ευρώ που δηλώθηκαν το 2011 (σ.σ. εισοδήματα 2010) θα

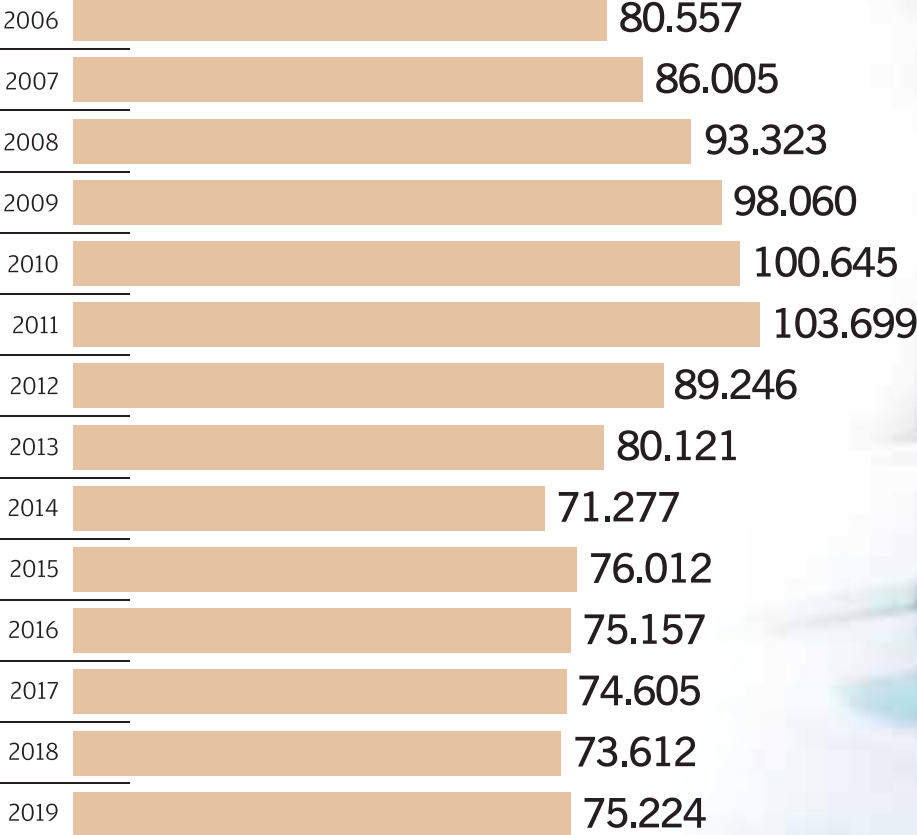
φτάσουμε μια δεκαετία αργότερα στα 72-73 δισ. ευρώ. Η ανάκτηση των επιπέδων των 100 δισ. ευρώ συνιστά έναν από τους κεντρικούς στόχους της οικονομικής πολιτικής για την περίοδο μέχρι το 2025.

Τρία είναι τα «όπλα» που έχει στη φαρέτρα του το οικονομικό επιτελείο. Πρώτον, η μείωση των φορολογικών συντελεστών, η οποία είναι από φέτος ιδιαίτερα αισθητή κυρίως στους αυτοαπασχολούμενους, ενώ από του χρόνου θα αποτυπωθεί και στα εκκαθαριστικά μισθωτών του ιδιωτικού τομέα αλλά και επιχειρήσεων. Δεύτερον, η προσδοκώμενη ανάπτυξη, καθώς το ΑΕΠ αναμένεται να επιστρέψει στα 210 δισ. ευρώ έως το 2025 (από 167 δισ. ευρώ το 2020) αν αξιοποιηθούν σωστά οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης. Και τρίτον, η περαιτέρω ενδυνάμωση του φοροελεγκτικού μηχανισμού της χώρας, ο οποίος από το επόμενο έτος θα έχει στα χέρια του νέα εφόδια όπως την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Τη σύνδεση των ταμειακών μηχανών με το Taxis αλλά και την περαιτέρω αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών από την πλευρά των φορολογουμένων.

Η δίωξη του υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα ότι φέτος δεν θα πληρώσουν φόρο οι μισοί φορολογούμενοι και ότι ένα επιπλέον ποσοστό –αυξημένο σε σχέση με πέρυσι– θα έχει σημαντική έκπτωση φόρου, ενισχύεται από τα στατιστικά στοιχεία των φετινών φορολογικών δηλώσεων. Μέχρι και την Παρασκευή είχαν υποβληθεί οι δηλώσεις 4,237 εκατομμυρίων φορολογουμένων, δηλαδή περίπου των μισών που έχουν υποχρέωση

Πόσα δηλώνουν οι φορολογούμενοι στην εφορία

Ποσά σε εκατ. ευρώ

ΠΗΓΗ: ΓΓΠΣ - ΑΑΔΕ

(σ.σ. το 2020 υποβλήθηκαν δηλώσεις 8,8 εκατομμυρίων φυσικών προσώπων, ενώ τόσες αναμένονται και φέτος). Το 52,5% των εκκαθαριστικών είναι μηδενικά και το 17,23% πιστωτικά, ενώ μόνο τα 3 στα 10 είναι χρεωστικά.

Ενώ λοιπόν είμαστε στα μισά του δρόμου όσον αφορά την υποβολή των δηλώσεων, επιβεβαιώνονται οι εκτιμήσεις όσον υποστήριζαν ότι η πανδημία θα επηρεάσει και την εκκαθάριση των φετινών δηλώσεων. Το 2020, χρεωστικά ήταν τα 3,189 εκατ. εκκαθαριστικά, ενώ το 2019 ήταν 3,03 εκατ. Φέτος, θα πέσουμε για πρώτη φορά αισθητά κάτω από το όριο των 3 εκατομμυρίων. Προς το παρόν, έχουν εκδοθεί 1,28 εκατ. εκκαθαριστικά με τα οποία οι φορολογούμενοι καλούνται να πληρώσουν πρόσθετο φόρο. Ειθισται, αυτοί που σπεύδουν τελευταίοι να κάνουν τις δηλώσεις τους, να είναι και αυτοί που καλούνται να πληρώσουν επιπλέον. Σε κάθε περίπτωση όμως, δύσκολα ο αριθμός των χρεωστικών εκκαθαριστικών θα ξεπεράσει τα 2,7 εκατ. Από την άλλη, ήδη έχουν εκδοθεί 730.000 πιστωτικά εκκα-

θαριστικά και ενώ πέρυσι, με ολοκληρωμένη τη διαδικασία της εκκαθάρισης, επιστροφή φόρου πήρε 1,08 εκατ. Όσο για τα μηδενικά εκκαθαριστικά, είναι ήδη 2,25 εκατ., ενώ πέρυσι εκδόθηκαν συνολικά 4,5 εκατ.

Η ολοκλήρωση της φετινής διαδικασίας αναμένεται ότι θα αποτυπώσει τον μικρότερο αριθμό χρεωστικών εκκαθαριστικών των τελευταίων 15 ετών, τον μεγαλύτερο αριθμό δικαιούχων επιστροφής φόρου και το χαμηλότερο δηλωθέν εισόδημα από το 2003-2004 και μετά, χαμηλότερο ακόμη και από τη μνημονιακή περίοδο.

Σημαντικές απώλειες εσόδων

Η συρρίκνωση της φορολογητέας βάσης έχει και σοβαρό αρνητικό δημοσιονομικό αποτύπωμα. Ο τελικός λογαριασμός για τη φετινή χρονιά δεν έχει προκύψει ακόμη, καθώς θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποβολής των φορολογικών δηλώσεων προκειμένου να εξαχθούν τα οριστικά συμπεράσματα. Στο οικονομικό επιτελείο έχουν προεξοφληθεί σημαντικές απώλειες εσόδων συγκριτικά με πέρυσι,

τόσο από τις δηλώσεις των φυσικών προσώπων όσο και από τις αντίστοιχες των νομικών προσώπων, καθώς εκτός από τη μείωση των δηλωθέντων κερδών θα έχουμε και τη μείωση της προκαταβολής φόρου, αλλά και του φορολογικού συντελεστή. Φέτος ενεργοποιείται η μείωση του συντελεστή προκαταβολής φόρου από το 100% στο 70%. Όσον αφορά τον συντελεστή φορολόγησης, μπορεί το 22% να ενεργοποιείται για τα κέρδη του 2021 (που θα φορολογηθούν του χρόνου), ωστόσο η φετινή προκαταβολή θα υπολογιστεί επί του συντελεστή 22% που θα εφαρμοστεί από του χρόνου και όχι επί του 24% που εφαρμόζεται για τελευταία φορά φέτος.

Πέρυσι ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων απέδωσε δημοσιονομικά 2,952 δισ. καθαρά, καθώς με τα χρεωστικά εκκαθαριστικά βεβαιώθηκαν 3,331 δισ. και αφαιρέθηκαν 378 εκατ. ευρώ των πιστωτικών εκκαθαριστικών (σ.σ. αυτός δεν είναι ο συνολικός φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων αλλά μόνο το ποσό που προκύπτει από την εκκαθάριση των φο-

ρολογικών δηλώσεων). Φέτος αναμένεται να υπάρξει υποχώρηση κάτω και από τα 2,2 - 2,3 δισ. ευρώ. Εκτός από τη μείωση των εισοδημάτων λόγω της πανδημίας (κυρίως σε αυτοαπασχολούμενους, ιδιοκτήτες ακινήτων αλλά και μισθωτούς του ιδιωτικού τομέα) ενεργοποιούνται τόσο η νέα φορολογική κλίμακα με τους χαμηλότερους συντελεστές όσο και το «πάγωμα» της εισφοράς αλληλεγγύης. Μέχρι στιγμής, με εκκαθαρισμένες περίπου τις μισές δηλώσεις, το κράτος εισπράττει μόλις 800 εκατ. καθαρά. Φυσικά, οι τελευταίες δηλώσεις είναι αυτές που φουσκώνουν κάθε χρόνο τον συνολικό λογαριασμό, ωστόσο είναι από τώρα δεδομένο ότι θα απέχουμε από τα περυσινά 2,95 δισ.

Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο προκύπτει σημαντικό δημοσιονομικό κόστος είναι η αύξηση των δικαιούχων κοινωνικών επιδομάτων, κυρίως επιδόματος τέκνων και εννοίκιου. Λόγω της μείωσης των δηλωθέντων εισοδημάτων, αναμένεται ότι θα αυξηθεί ο αριθμός των δικαιούχων συνολικά, ενώ χιλιάδες περυσinoί δικαιούχοι θα εισπράξουν μεγαλύτερα ποσά.

Όραμα για ένα κόσμο χωρίς απορρίμματα

Μέχρι το 2030 η The Coca-Cola Company θα συλλέγει και θα ανακυκλώνει κάθε συσκευασία που βάζει στην αγορά παγκοσμίως

Μία νέα εκστρατεία ευαισθητοποίησης των πολιτών στα θέματα της ανακύκλωσης, εξήγησε πρόσφατα η Coca-Cola HBC Κύπρου. Για τους στόχους της νέας εκστρατείας και για τις δράσεις της εταιρείας προς αυτή την κατεύθυνση, μιλά στην «Κ» η Διευθύντρια Εταιρικής Εικόνας και Επικοινωνίας, κα Κάλια Πατσιά.

- Ποια η σημασία της νέας καμπάνιας της Coca-Cola «Κάθε άδειο μπουκάλι έχει αξία» και γιατί επιλέξατε αυτό το θέμα;

- Η νέα μας καμπάνια εντάσσεται στο παγκόσμιο όραμα της The Coca-Cola Company για «Έναν Κόσμο Χωρίς Απορρίμματα», το οποίο ανακοίνωσε ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της εταιρείας, James Quincey, το 2018 στο Νταβός. Έκτοτε, στόχος μας, είναι να σχεδιάζουμε και να πραγματοποιούμε πρωτοβουλίες και δράσεις με γνώμονα αυτό το όραμα! Στο πλαίσιο αυτό, πραγματοποιούμε τη νέα αυτή καμπάνια ευαισθητοποίησης με τίτλο «Κάθε άδειο μπουκάλι έχει αξία» με στόχο την εννημέρωση των πολιτών στις αρχές της κυκλικής οικονομίας, και σωστής ανακύκλωσης των συσκευασιών όπως επίσης και τη στήριξη της εθνικής προσπάθειας για αύξηση των ποσοστών ανάκτησης και ανακύκλωσης.

- Πείτε μας λίγα λόγια για το όραμα σας για «Έναν Κόσμο Χωρίς Απορρίμματα»

- Η μεγάλη απόφαση της The Coca-Cola Company αναδιαμόρφωσε ουσιαστικά τη συνολική προσέγγιση για τις συσκευασίες των προϊόντων μας, θέτοντας ως παγκόσμιο στόχο τη συλλογή και ανακύκλωση μέχρι το 2030, ποσοτήτας ίσης με το 100% των συσκευασιών μας. Ο στόχος αυτός είναι ο πυρήνας του νέου οράματος της Εταιρείας για να συμβάλει στη δημιουργία ενός κόσμου χωρίς απορρίμματα (World Without Waste). Ουσιαστικά δεσμευτήκαμε ότι μέχρι το 2030 θα συλλέγουμε και θα ανακυκλώνουμε κάθε συσκευασία που βάζουμε στην αγορά σε όλο τον πλανήτη!

Αφιετρία αυτού του πλάνου είναι να γίνει κατανοητό ότι οι συσκευασίες τροφίμων και ποτών αποτελούν σημαντικό κομμάτι της σύγχρονης ζωής, αλλά και

ότι πρέπει και μπορούν να γίνουν πολλά περισσότερα, ώστε να μειωθεί η ποσότητα των συσκευασιών που καταλήγουν στα σκουπίδια και στις θάλασσες.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, τόσο η εταιρεία The Coca-Cola Company όσο και εμείς ως εμφιαλωτές της, έχουμε θέσει μια σειρά από βασικές δράσεις στους εξής πυλώνες:

Α) Επενδύοντας στον πλανήτη

Στόχος της εταιρείας είναι μέχρι το 2030, για κάθε μπουκάλι ή κουτάκι που θα διαθέτει το Σύστημα της Coca-Cola σε παγκόσμιο επίπεδο, άλλο ένα να ανακυκλώνεται, έτσι ώστε κάθε συσκευασία να έχει παραπάνω από μια «ζωή». Η Εταιρεία επενδύει στο στόχο της συλλογής και ανακύκλωσης του 100% των συσκευασιών της, μέσα από ενέργειες marketing, αλλά και μέσα από την αξιοποίηση των δεξιοτήτων της, για να βοηθήσει τους καταναλωτές να καταλάβουν τι, πώς και πού πρέπει να γίνεται η ανακύκλωση. Επιπλέον, υποστηρίζει την ανάγκη συλλογής συσκευασιών σε όλο το φάσμα της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένων και των μπουκαλιών ή κουτιών άλλων εταιρειών. Το σύστημα της Coca-Cola συνεργάζεται με τις τοπικές κοινωνίες, τους εταίρους του κλάδου, τους πελάτες και τους καταναλωτές για την αντιμετώπιση του προβλήματος των θαλάσσιων ρύπων και των απορριμμάτων που προέρχονται από συσκευασίες.

Β) Επενδύοντας στις συσκευασίες

Για να επιτευχθεί ο στόχος της ανάπτυξης συσκευασιών, η εταιρεία παράγει βελτιωμένες συσκευασίες, είτε χρησιμοποιώντας μεγαλύτερο ποσοστό ανακυκλώσιμης πρώτης ύλης με βάση τη φυτική ρητίνη, είτε μειώνοντας το ποσοστό πλαστικού σε κάθε μπουκάλι. Έως το 2030, το σύστημα της Coca-Cola έχει επίσης ως στόχο να παράγει μπουκάλια που να περιέχουν κατά μέσο όρο 50% ανακυκλώσιμη πρώτη ύλη. Σκοπός είναι να θέσει νέες προδιαγραφές, σε παγκόσμιο επίπεδο, για τη συσκευασία των αναψυκτικών και των μη αλκοολούχων ποτών.

Όπως τόνισε και ο James Quincey “Τα μπουκάλια και τα κουτάκια δεν πρέπει να βλάπτουν τον πλανήτη μας”. Ένας κόσμος χωρίς απορρίμματα είναι εφικτός. Εταιρείες σαν τη δική μας πρέπει να π-

Η Διευθύντρια Εταιρικής Εικόνας και Επικοινωνίας της Coca-Cola HBC Κύπρου, Κάλια Πατσιά.

Wildlife Fund (“The Cascading Materials Vision and Bioplastic Feedstock Alliance”).

- Ειδικότερα στην Κύπρο τι κάνετε ως Coca-Cola HBC Κύπρου προς αυτή την κατεύθυνση;

- Σε τοπικό επίπεδο ακολουθούμε τις ίδιες βασικές αρχές και ήδη είμαστε σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων μας για το 2030. –Οι πυλώνες είναι οι εξής:

Α) Σχεδίαση συσκευασιών από τουλάχιστον 50% ανακυκλωμένο πλαστικό έως το 2030

Έχοντας επιτύχει τον στόχο για σχεδίαση 100% ανακυκλώσιμων συσκευασιών στην Κύπρο, εστιάζουμε πλέον στη σχεδίαση συσκευασιών από ανακυκλωμένο πλαστικό και στη μείωση συνολικά του ποσοστού της συσκευασίας. Συγκεκριμένα, από το 2018 κυκλοφορούν στη

“Σε τοπικό επίπεδο ακολουθούμε τις ίδιες βασικές αρχές και ήδη είμαστε σε καλό δρόμο όσον αφορά την επίτευξη των στόχων μας για το 2030.

χώρα μας συσκευασίες PET από ανακυκλωμένο πλαστικό σε ποσοστό 20%, έχοντας στόχο τουλάχιστον 50% ανακυκλωμένο πλαστικό έως το 2030. Παράλληλα, συνεχίζουμε να καινοτομούμε με στόχο την ανάπτυξη συσκευασιών με μικρότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Ακόμη, το 2021, η Coca-Cola HBC Κύπρου κατάργησε τα πλαστικά καλαμάκια από τα προϊόντα της και προχώρησε σε επένδυση ύψους €4 εκατ. με σκοπό την κατάργηση της πλαστικής μεμβράνης στις πολυσυσκευασίες αλουμινίου μέσω του νέου τύπου συσκευασίας KeelClip™, μια πρωτοβουλία που υλοποιείται για πρώτη φορά στον κλάδο των μη αλκοολούχων ποτών, αλλά και συνολικά στη χώρα μας και ισοδυναμεί με μείωση σχε-

δόν 287 τόνων πλαστικού ετησίως.

Β) Συλλογή και ανακύκλωση μιας πλαστικής φιάλης ή ενός αλουμινένιου κουτιού, για κάθε ένα που κυκλοφορεί στην αγορά έως το 2030

Είμαστε από τα ιδρυτικά μέλη της Green Dot Κύπρου όπου βοηθάμε ουσιαστικά στη συλλογή και στην ανακύκλωση, ενώ στηρίζουμε ενεργά τις δράσεις ανακύκλωσης που οργανώνονται στο νησί μας. Επιπλέον, χαιρετίζουμε την πρόσφατη εξαγγελία του Υπουργού Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Κώστα Καδή για την εφαρμογή ενός επιτυχημένου και λειτουργικού Εθνικού Συστήματος Εγγυοδοσίας για τις συσκευασίες των προϊόντων μας. Θα είμαστε δίπλα στο υπουργείο και στηρίζουμε ενεργά κάθε προσπάθεια που μπορεί να μας βοηθήσει να εκπληρώσουμε τους εθνικούς στόχους για συλλογή και ανακύκλωση. Ένα ενιαίο, αποτελεσματικό και διαφανές εθνικό σύστημα εγγυοδοσίας για τις συσκευασίες ποτών θα μας βοηθήσει επίσης να μεταβούμε ομαλά προς την κυκλική οικονομία.

Γ) Συνεργασία με πολύτιμους εταίρους μέσα από την κοινωνική πλατφόρμα Zero Waste Beach

Πρωτοβουλίες που θέτουν τη συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη στο επίκεντρο, αποτελούν για εμάς το βέλτιστο όχημα για κοινωνική προσφορά με πραγματικά σημαντικό αντίκτυπο. Έτσι, από το 2018 υλοποιούμε με πρωτοποριακό και ουσιαστικό πρόγραμμα Zero Waste Beach σε συνεργασία με το Κέντρο Μελετών και Έρευνας ΑΚΤΗ, ένα πρόγραμμα-παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές που έχει στόχο την Παρέμβαση, την Εκπαίδευση και την Αλλαγή Συμπεριφοράς, ώστε οι πολίτες να αλλάξουν τη στάση τους προς τα απορρίμματα. Στα δύο χρόνια ζωής του, τα αποτελέσματα είναι πραγματικά εντυπωσιακά και έχουν ξεπεράσει κάθε προσδοκία μας. Αξίζει μόνο να αναφέρω ότι μέσω του Προγράμματος, συγκεντρώθηκαν 1.608 τόνους ανακυκλώσιμων υλικών που θα κατέληγαν σε χωματερές, πραγματοποιήθηκαν 33 καθαρισμοί ακτών και 13 καθαρισμοί βυθού, ενθαρρύνθηκαν 44 αρμόδιοι φορείς και 18 τοπικές αρχές ώστε να υιοθετήσουν πιο βιώσιμες μεθόδους διαχείρισης αποβλήτων.

Στο μισό ο φορολογικός συντελεστής για συγχωνεύσεις και εξαγορές

Πακέτο κινήτρων για τη μεγέθυνση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Τη μείωση του φορολογικού συντελεστή ακόμα και 50% για τις επιχειρήσεις που θα συγχωνευθούν ή γενικότερα μετασχηματισθούν σχεδιάζει το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης, με στόχο η ελληνική οικονομία να γίνει ανταγωνιστική αλλά και για να μπορέσουν να επιβιώσουν οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις την επόμενη μέρα. Αν και τα κίνητρα που θα δοθούν θα διέπονται από αυστηρούς όρους και προϋποθέσεις, το πλαίσιο θα είναι ευέλικτο, χωρίς γραφειοκρατικές αγκυλώσεις που θα μπορούσαν να ακυρώσουν στην πράξη τη νομοθεσία. Σύμφωνα με πηγές του υπουργείου Οικονομικών, στο τραπέζι των φορολογικών κινήτρων βρίσκεται η μείωση του φορολογικού συντελεστή στο μισό για μία πενταετία (από το 22% στο 11%), υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό που θα γλιτώσουν δεν θα διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί. Και αυτό καθώς η κυβέρνηση επιδιώκει τα ποσά να κατευθυνθούν σε παραγωγικές επενδύσεις και να μην καταλήξουν στις «τσέπες» των μετόχων. Μάλιστα, η μείωση του φορολογικού συντελεστή επί των κερδών οδηγεί σε ντόμινο μειώσεων των επιβαρύνσεων, για παράδειγμα της προκαταβολής φόρου σε συνδυασμό με τις γενικευμένες παροχές, όπως η μείωση των εργοδοτικών εισφορών και η μείωση της προκαταβολής φόρου στο 80% από 100%.

Ταμείο Ανάκαμψης

Το ζήτημα, όπως αναφέρουν οι ίδιες πηγές, είναι να αξιοποιηθούν τα νέα μέτρα από τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν έλλειμμα ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας. Μάλιστα σημειώνουν ότι η πανδημική κρίση τραυμάτισε σημαντικά πολλές ΜμΕ, οι οποίες κατάφεραν να παραμείνουν ζωντανές εξαιτίας της κρατικής στήριξης. Για αυτό τον λόγο θεωρείται επιβεβλημένη η ανάγκη για συγχωνεύσεις, έτσι ώστε να δημιουργηθούν ισχυρές επιχειρήσεις με πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό αλλά και για να αποκτήσουν πρόσβαση στους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης.

Από την κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι, για να διοικηθούν τα 12,7 δισ. ευρώ δανείων από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα πρέπει οι ελληνικές επιχειρήσεις να «μεγαλώσουν», ώστε να καταφέρουν να φθάσουν στο... Ταμείο. Εκτιμούν δε ότι οι περισσότερες συγχωνεύσεις θα είναι από τις αναδυόμενες τεχνολογίες και την ψηφιοποίηση.

Ωστόσο, αυτό που επιθυμεί η κυβέρνηση είναι να «σπρώξει» τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Τα τελευταία χρόνια, οι οποίες συγχωνεύσεις προέρχονταν κυρίως από τον χώρο της ναυτιλίας και των τραπεζών, δηλαδή από πολύ μεγάλες επιχειρήσεις που ήταν και παραμένουν ανταγωνιστικές. Βέβαια, και σήμερα υπάρχουν φοροαπαλλαγές και κίνητρα για συγχωνεύσεις σε διάσπαρτους νόμους, οι οποίοι όμως επί της ουσίας έχουν ακυρωθεί λόγω της δυσότητας νομοθεσίας και των διασταλτικών ερμηνειών από τις εγκυκλίους και τις αποφάσεις που ακυρώνουν στην ουσία το πνεύμα του νομοθέτη. Στο πλαίσιο αυτό, εξηγούν από το υπουργείο Οικονομικών, οι διατάξεις

Από την κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι, για να διοικηθούν τα δάνεια 12,7 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα πρέπει οι ελληνικές επιχειρήσεις να «μεγαλώσουν», ώστε να καταφέρουν να φθάσουν στο... Ταμείο.

Η μείωση θα είναι για μία 5ετία, υπό την προϋπόθεση ότι το ποσό που θα εξοικονομήσουν δεν θα διανεμηθεί ή κεφαλαιοποιηθεί.

που θα συνοδεύουν το σχέδιο της κυβέρνησης θα είναι απλές, χωρίς περιθώρια παρερμηνειών.

Δικλίδες ασφαλείας

Από την άλλη πλευρά, όμως, το νέο θεσμικό πλαίσιο θα έχει δικλίδες ασφαλείας, ώστε η μεγέθυνση που θα προκύπτει να είναι πραγματική και όχι πλάσματική, προκειμένου να επωφεληθεί ο επιχειρηματίας από τα κίνητρα. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να υπάρχει αξιολόγηση αύξησης του τζίρου του νέου σχήματος σε σχέση με το μέγεθος των προηγούμενων. Στόχος είναι να δημιουργηθούν επιχειρήσεις που θα έχουν αυξημένη ανταγωνιστικότητα και αυτό προϋποθέτει ένα ελάχιστο μέγεθος. Σύμφωνα άλλωστε με την έκθεση

της Επιτροπής Πισσαρίδη: «Για την ελληνική οικονομία, ο στόχος ενδυνάμωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι απόλυτα συμβατός με την ανάγκη να υπάρξει συστηματική μεγέθυνση όλων των επιχειρήσεων, μικρών, μεσαίων και μεγάλων. Αυτό γιατί η ενδυνάμωση των επιχειρήσεων διέρχεται σε μεγάλο βαθμό μέσα από την αύξηση του μεγέθους τους, που βελτιώνει τους όρους κόστους».

Δέσμη κινήτρων

Οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να μεγαλώσουν. Σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθετε η έκθεση, το 48,5% των ελληνικών επιχειρήσεων είναι μικρές, απασχολώντας έως 9 άτομα, ενώ στην Ε.Ε. κατά μέσον όρο το αντίστοιχο ποσοστό είναι μόνο 29,9%. Οι επιπτώσεις αυτής της εικόνας αντανακλώνται άμεσα στη χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας. Στη δέσμη των κινήτρων που εξετάζει η κυβέρνηση περιλαμβάνονται:

- Χαμηλός φορολογικός συντελεστής για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα για τις υπό συγχώνευση εταιρείες.
- Μείωση των ασφαλιστικών εισφορών σε συνάρτηση με τον τζίρο.

3. Ειδικά μέριμνα θα υπάρξει για όσες επιχειρήσεις έχουν εξαγωγικό χαρακτήρα.

4. Ελκυστικά δανειακά προγράμματα για τις υπό συγχώνευση επιχειρήσεις. Οι εξαγορές και συγχωνεύσεις είναι ένα από τα πέντε κριτήρια επιλεξιμότητας για την πρόσβαση στα δάνεια των 12,7 δισ. του Ταμείου Ανάκαμψης.

Το σχέδιο προβλέπει ακόμη: Την εισαγωγή νέας νομικής μορφής για τις ατομικές επιχειρηματικές συμπράξεις, ένα πλαίσιο που θα ενθαρρύνει τις ατομικές επιχειρήσεις να συμμετέχουν σε ανώτερης μορφής εταιρεία (περιορισμένη ευθύνη, περισσότερος έλεγχος).

Δέσμη κινήτρων για ΜμΕ και μεγαλύτερες επιχειρήσεις για την προώθηση συνεργατικών σχημάτων, κοινοπραξιών - joint ventures, clusters, δικαιώσεων franchising, συνεταιρισμών, ενώσεων κλπ.

Εμφαση σε συγκεκριμένους τομείς, όπως logistics, τουρισμός, εξαγωγές, έρευνα και ανάπτυξη. Ωστόσο, θεσπίζεται και πλαίσιο κινήτρων για τη συγχώνευση, μετατροπή και εξαγορά μεταξύ των επιχειρήσεων στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας.

Ενας στους τρεις μικρομεσαίους πήρε επιδότηση ή επιχορήγηση και ένα επίσης σημαντικό τμήμα διευκολύνθηκε με πιστώσεις και αναστολές πληρωμής φορολογικών και ασφαλιστικών υποχρεώσεων.

Το 58% των ελληνικών ΜμΕ είχε πρόσβαση σε κρατική ενίσχυση έναντι 33,6% στις χώρες του ΟΟΣΑ.

το 2020 έκλεισαν 22,7% λιγότερες επιχειρήσεις σε σχέση με το 2019. Αν και ο τζίρος τους μειώθηκε δραματικά (π.χ. κατά 52% στα καταλύματα και στην εστίαση), η απώλεια θέσεων εργασίας

ήταν πνιότερη (-10% στα καταλύματα και στην εστίαση). Το μεγάλο ζητούμενο είναι όμως η επόμενη μέρα. Πώς θα καταφέρουν να αποτρέψουν στην κανονικότητα μετά την «αποσωλήνωση». Η παραγωγικότητα σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας των πολύ μικρών επιχειρήσεων –με λιγότερους από 10 απασχολούμενους– είναι μόλις 7.000 ευρώ ανά εργαζόμενο έναντι 22.000 ευρώ στις υπόλοιπες μικρομεσαίες και 44.300 ευρώ στις μεγάλες επιχειρήσεις. Την ίδια στιγμή, αυτές οι χαμηλές ανταγωνιστικότητας επιχειρήσεις απασχολούν έναν στους

δύο εργαζομένους στην Ελλάδα έναντι μόλις 29% κατά μέσον όρο στις χώρες του ΟΟΣΑ, γεγονός που πρακτικά σημαίνει πως η πορεία τους επηρεάζει δραματικά την πορεία της ελληνικής οικονομίας συνολικότερα.

Όπως σημειώνουν οι αναλυτές της Alpha Bank, το Ταμείο Ανάκαμψης, «ειδικά για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, περιλαμβάνει μια σειρά κινήτρων για την ανάπτυξη συνεργασιών, συγχωνεύσεων ή εξαγορών, με σκοπό την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της διέθνους ανταγωνιστικότητάς τους, της βελτίωσης των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών και κατ' επέκταση της δημιουργίας θέσεων εργασίας. Επιπρόσθετα, προβλέπεται η διενέργεια επενδύσεων με σκοπό την αναβάθμιση του εξοπλισμού και των υποδομών ειδικά στη μεταποίηση, τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας της λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων, παραγωγικών διαδικασιών κ.λπ.) και τον ψηφιακό μετασχηματισμό τους (ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών ηλεκτρονικών πληρωμών, εργασίας από απόσταση, ψηφιακού γραφείου, digital marketplace, κυβερνοασφάλειας κ.λπ.). Τέλος, σύμφωνα με το σχέδιο, θα δοθούν ειδικά φορολογικά κίνητρα με σκοπό την ενίσχυση των πράσινων επενδύσεων, π.χ. σε εξοπλισμό σχετικό με την προστασία στην κλιματική αλλαγή, την ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών κ.λπ.».

Η «Δέλτα» δεν απειλεί τις ελληνικές τράπεζες

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Σε πολύ καλή θέση βρίσκεται η Ελλάδα όσον αφορά το μέτωπο των κόκκινων δανείων, όπως σημειώνει η UBS, με τα δάνεια που βρίσκονται σε μορατώρια να είναι πλέον ελάχιστα, ενώ το συνολικό ποσοστό των NPLs στην Ελλάδα έχει υποχωρήσει, κάνοντας τη χώρα να ξεχωρίζει σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της περιφέρειας της Ευρώζωνς. Όπως εκτιμά, οι ελληνικές τράπεζες δεν απειλούνται από ένα νέο κύμα NPLs λόγω των επιπτώσεων που μπορεί να έχει η νέα μετάλλαξη «Δέλτα» του κορωνοϊού στην οικονομία και στις επιχειρήσεις.

Πιο αναλυτικά, σε έκθεσή της η ελβετική τράπεζα εξετάζει την επίδραση που μπορεί να έχει η νέα έξαρση της COVID-19 στους ισολογισμούς των ευρωπαϊκών τραπεζών, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η «Δέλτα» δεν αναμένεται να χτυπήσει τον κλάδο. Εάν δεν εμφανιστεί μια μετάλλαξη που να πιέσει το υγειονομικό σύστημα και τη δυναμικότητα των νοσοκομείων, κάτι που δεν παρατηρείται μέχρι στιγμής, τότε τα πράγματα στο μέτωπο των κόκκινων δανείων είναι απόλυτα διαχειρίσιμα.

Όπως σημειώνει η UBS, εταιρικά δάνεια και δάνεια νοικοκυριών ύψους 877 δισ. ευρώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είχαν υπαχθεί σε αναστολή πληρωμών τόκων ή/και κεφαλαίου από την έναρξη της πανδημίας, αλλά μόνο 203 δισ. ευρώ παραμένουν σε αυτό το καθεστώς, τα οποία και εκτιμά ότι θα μηδενιστούν έως το τέλος του 2021. Επιπλέον, το ποσοστό των τραπεζικών δανείων της Ε.Ε. που εξακολουθεί να βρίσκεται σε καθεστώς αναστολής πληρωμών είναι μικρό, μόλις στο 1,1%. Η Ελλάδα (1,1%) και η Ισπανία (1,9%) κατατάσσονται στην καλύτερη θέση στην περιοχή της Ε.Ε., ενώ η Γερμανία (0,1%), η Ολλανδία (0,1%) και η Γαλλία (0,3%) έχουν εξαιρετικά χαμηλά ποσοστά σε ό,τι αφορά τα μορατόρια.

Αντίθετα, η Πορτογαλία (13,8%) και η Ιταλία (3,6%) έχουν μείνει αρκετά πίσω, με το μεγαλύτερο ποσοστό των εταιρικών δανείων να μην έχουν ακόμη αρχίσει να επιστρέφουν στην κανονικότητα σε ό,τι αφορά τις πληρωμές τόκων και κεφαλαίου. Όπως επισημαίνει η UBS, συνολικά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια των τραπεζών κινούνται σε καθοδική τροχιά, παρά το γεγονός ότι παρατηρείται αύξηση των NPLs σε κλάδους που είναι πιο ευάλωτοι στην COVID-19. Για τα δάνεια που βρίσκονται ακόμη σε αναστολή, τα NPLs στο α' τρίμηνο του 2021 αυξήθηκαν στο 3,9% (+0,6% σε τριμηνιαία βάση). Για τα δάνεια που έχουν βγει από

Τα δάνεια που είναι σε μορατώρια στην Ελλάδα είναι ελάχιστα, σημειώνει η ελβετική τράπεζα.

Η μετάλλαξη δεν θα δημιουργήσει νέο κύμα κόκκινων δανείων, εκτιμά η UBS.

τα μορατόρια, τα NPLs αυξήθηκαν στο 4,5% (+0,5%) το α' τρίμηνο.

Οι δύο αυτές κατηγορίες όμως αποτελούν μόνο το 4,6% των συνολικών δανείων στην Ε.Ε. Για τα δάνεια που δεν μπήκαν ποτέ σε καθεστώς αναστολής, τα NPLs στο α' τρίμηνο μειώθηκαν στο 2,4% (μείωση 0,1%), όπως αναφέρει. Έτσι, η ελβετική τράπεζα επισημαίνει πως τα συνολικά NPLs των ευρωπαϊκών τραπεζών στο α' τρίμηνο του έτους μειώθηκαν στο 2,5% (-0,1%).

Επιπλέον, δεν παρατηρείται «μετάδοση» στην Ευρώπη σε ό,τι αφορά τα NPLs από τους κλάδους που επηρεάζονται έντονα από την πανδημία προς τους οφειλέτες που δεν επηρεάζονται από την COVID-19, ενώ η ρευστότητα του ιδιωτικού τομέα διευκολύνει την πώληση υφιστάμενων NPLs στην περιφέρεια της Ε.Ε., ιδιαίτερα στην Ελλάδα και στην Ιταλία. Η μείωση των NPLs στους κλάδους αύξησε των NPLs σε κλάδους που είναι πιο ευάλωτοι στην COVID-19. Για τα δάνεια που βρίσκονται ακόμη σε αναστολή, τα NPLs στο α' τρίμηνο του 2021 αυξήθηκαν στο 3,9% (+0,6% σε τριμηνιαία βάση). Για τα δάνεια που έχουν βγει από

Επένδυση για δύο τουριστικά συγκροτήματα στο Ελληνικό

Τον Σεπτέμβριο θα ανακοινωθούν οι ξενοδοχειακοί όμιλοι που θα αναλάβουν τη διαχείριση των δύο συγκροτημάτων που θα αναπτυχθούν στο παραλιακό μέτωπο του Ελληνικού, από την κοινοπραξία TEMEΣ - Lamda Development. Πρόκειται για μία από τις κεντρικές επενδύσεις, καθώς θα έχει καθοριστικό ρόλο στην ανάδειξη του Ελληνικού σε διεθνή πόλο έλξης επισκεπτών, μαζί βέβαια με το ολοκληρωμένο συγκρότημα τουρισμού και αναψυχής Inspire Athens (ή την ενναλλακτική επένδυση που θα πραγματοποιηθεί).

Η επένδυση των TEMEΣ και Lamda αναμένεται να προσεγγίσει τα 300 εκατ. ευρώ και θα περιλαμβάνει και branded residences, δηλαδή κατοικίες που θα φέρουν την επωνυμία της αλυσίδας που θα αναλάβει τη διαχείριση των ξενοδοχείων. Τα ακίνητα αυτά αναμένεται να προσφέρουν σημαντικές υπεραξίες και στους ιδιοκτήτες τους, καθώς αποτελούν μια από τις σημαντικότερες διεθνείς τάσεις στον τομέα των επενδύσεων σε κατοικίες τουριστικού χαρακτήρα.

Το ελληνικό σχέδιο εξέπληξε τις Βρυξέλλες

Το ελληνικό σχέδιο ανάκαμψης είναι από τα καλύτερα που κατατέθηκαν, είπε ο πρόεδρος του Eurogroup Ιράνδος υπουργός Οικονομικών Πασκάλ Ντόναχιου. Και μάλλον δεν πρόκειται για τυπική αβρότητα. Η ταχύτητα με την οποία ολοκληρώθηκε και επιβλήθη το σχέδιο, αλλά και το γεγονός ότι ελάχιστα σημεία χρειάστηκε να περάσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εξέπληξε ευχαρίστησε τις Βρυξέλλες, που έχουν συνυψίσει να πηγαίνουν αρκετές φορές τα κείμενα και τα σχέδια που συντάσσονται στην Αθήνα (και από υπουργούς της παρούσας κυβέρνησης).

Αν έξω πάει καλά, στο εσωτερικό δέχεται πυρά από την αντιπολίτευση. Ο ΣΥΡΙΖΑ είπε πως είναι προχειροδουλειά και πως καθυστερεί. Η κριτική αυτή περί «προχειρότητας και καθυστερήσεων» είναι προσηχηματική και εκθέτει όσους την ασκούν, ιδίως όταν στη δική της ολιγοετήδη πρόταση που δημοσιοποίησε καθυστερημένα (αφού είχε υποβληθεί το τελικό σχέδιο), η αξιωματική αντιπολίτευση ήταν τόσο «επιμελής», ώστε δεν περιέχει ούτε έναν αριθμό σε σχέδιο με τη χρήση των κουνδυλιών του Ταμείου Ανάκαμψης, απάντησε ο Θ. Σκυλακάκης.

Ενισχύσεις ύψους 17,8 δισ. ευρώ

Την υπογραφή της συμφωνίας χρηματοδότησης της Ελλάδας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που αφορά τις ενισχύσεις ύψους 17,8 δισ. ευρώ που έχει αιτηθεί η Ελλάδα στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης, ανακοίνωσε το υπουργείο Οικονομικών. Πρόκειται για το πρόγραμμα που εγκρίθηκε στο Ecofin της 13ης Ιουλίου και περιλαμβάνει 106 επενδύσεις και 68 μεταρρυθμίσεις κατανεμημένες σε 4 πυλώνες και χρησιμοποιεί ευρωπαϊκούς πόρους 31,16 δισ. ευρώ (18,43 δισ. ευρώ ενισχύσεις και 12,73 δισ. ευρώ δάνεια) για να κινητοποιήσει 60 δισ. ευρώ συνολικές επενδύσεις στη χώρα τα επόμενα πέντε χρόνια. Η συμφωνία αφορά τα πρώτα 13.515.279.418

ευρώ, καθώς η διάθεση των υπόλοιπων ενισχύσεων προβλέπεται στον σχετικό κανονισμό ότι μπορεί να πραγματοποιηθεί μετά την προβλεπόμενη αναθεώρηση του 2023, αναφέρει το υπουργείο Οικονομικών. Τις επόμενες ημέρες αναμένεται και η ολοκλήρωση της διαδικασίας υπογραφής της σύμβασης δανείων, που έχει επίσης οριστικοποιηθεί και αφορά δάνεια πολύ χαμηλού επιτοκίου, αξίας 12.727.538.920 ευρώ. Τη σύμβαση υπεγράψαν από ευρωπαϊκές πλευρές ο επίτροπος Οικονομικών Πάολο Τζεντιλόνι και από πλευράς της Ελλάδας ο υπουργός Οικονομικών Χρήστος Σταϊκούρας και ο αναπληρωτής υπουργός Οικονομικών Θόδωρος Σκυλακάκης.

Έρχονται περισσότερες ψηφιακές λύσεις στην ασφάλιση

Οι ευκαιρίες, τα επόμενα βήματα και τα προϊόντα της νέας συνεργασίας Interamerican και Universal Life

Λίγο μετά την ανακοίνωση της συνεργασίας στην κυπριακή ασφαλιστική αγορά, οι επικεφαλής των δύο εταιρειών, Έβαν Γαβάς της Universal Life και ο Γιάννης Καντώρος της Interamerican, μιλούν για την απόφασή τους να επενδύσουν ακόμα περισσότερο στην τοπική αγορά, την διεύρυνση του κύκλου εργασιών τους και την πορεία προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Τονίζουν ότι μέσα από την συνεργασία τους οι δύο εταιρείες θέτουν ως στόχο να είναι ένα βήμα μπροστά από τις εξελίξεις και σε αυτό το πλαίσιο κινούνται και οι επενδύσεις τους. Επί του παρόντος, η πρόσφατη συνεργασία περιλαμβάνει τη διανομή προγραμμάτων ασφάλισης αυτοκινήτου και κατοικίας της Interamerican μέσω ψηφιακής πλατφόρμας, από το δίκτυο διαμεσολαβητών της θυγατρικής εταιρείας Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης της Universal Life, UIA.

-Interamerican και Universal Life, δύο μεγάλα ονόματα σε Ελλάδα και Κύπρο αντιστοίχως, στον ασφαλιστικό τομέα. Τι είναι αυτό που έφερε κοντά τις δύο εταιρείες σε αυτή τη χρονική στιγμή; Γιατί τώρα;

Έβαν Γαβάς (Universal Life): Η συνεργασία μεταξύ της Interamerican και της θυγατρικής εταιρείας Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης της Universal Life, Universal Insurance Agency (UIA) εντάσσεται στην ευρύτερη πορεία και των δύο εταιρειών προς τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την αυτοματοποίηση. Πιστεύω ότι έχουμε φτάσει σε ένα σημείο καμπής στην αγορά, όπου τόσο οι πελάτες μας όσο και οι ασφαλιστικοί μας σύμβουλοι ψάχνουν για ψηφιακές λύσεις για να απλοποιήσουν τη ζωή τους και θέλουμε να είμαστε ένα βήμα μπροστά από αυτές τις εξελίξεις. Αυτός είναι και ο κυριότερος στόχος της συγκεκριμένης συνεργασίας.

Γ. Καντώρος (Interamerican): Βρεθήκαμε στον ίδιο δρόμο, γιατί μας έφερε εδώ η προοπτική της ανάπτυξης. Ο αναπτυξιακός σχεδιασμός μας στην Interamerican είναι σαφής: περιλαμβάνει κινήσεις που θα διευρύνουν τον κύκλο των εργασιών μας, δημιουργώντας αξία για τον οργανισμό και για τους πελάτες μας. Είναι κινήσεις που στηρίζονται σε σημαντικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά μας, ενσωματωμένα στη στρατηγική της Interamerican, όπως η ψηφιοποίηση και οι συνεργασίες. Στη συγκεκριμένη συνεργασία, λειτουργεί ως κίνητρο το δόγμα της ισχύος μέσα από την ένωση δυνάμεων, που παράγει προστιθέμενη αξία για τα συνεργαζόμενα μέρη.

-Πώς βλέπετε το μέλλον της ασφαλιστικής βιομηχανίας; Ποιες είναι οι τάσεις και οι καινοτομίες που θα επικρατήσουν κατά τα επόμενα χρόνια;

Ε.Γ.: Η ασφαλιστική βιομηχανία θα συνεχίζει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στηρίζοντας την οικονομία και το πελατολόγιό της, κυρίως σε περιόδους όπως αυτή της πανδημίας στην οποία αναδεικνύεται η σημαντικότητα της υγείας αλλά και η αξία της ζωής. Ταυτόχρονα, θα αλλάξει ριζικά ο τρόπος με τον οποίο προσφέρουμε τις υπηρεσίες μας προς τους πελάτες μας καθώς προσαρμόζομαστε στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες τους αγκαλιάζοντας νέες τεχνολογίες. Αναμένουμε ότι αρκετές

Έβαν Γαβάς, πρώτος Εκτελεστικός Διευθυντής της Universal Life: Η Universal Life σχεδιάζει και έχει ξεκινήσει ήδη, σημαντικές επενδύσεις στην τεχνολογία και την ψηφιοποίηση.

Γιάννης Καντώρος, Διευθυντής Σύμβουλος του Ομίλου Interamerican: Θα παρατηρηθούν τάσεις συγκέντρωσης στην ασφαλιστική βιομηχανία.

“
Αναμένουμε ότι αρκετές από τις καθημερινές συναλλαγές θα διεκπεραιώνονται πλέον ψηφιακά και στόχος μας είναι να βελτιώσουμε την ταχύτητα εξυπηρέτησης, αλλά και να παρέχουμε αυξημένη πρόσβαση σε πληροφορίες και εργασία.

από τις καθημερινές συναλλαγές θα διεκπεραιώνονται πλέον ψηφιακά και στόχος μας είναι να βελτιώσουμε την ταχύτητα εξυπηρέτησης, αλλά και να παρέχουμε αυξημένη πρόσβαση σε πληροφορίες και εργασία, έτσι ώστε οι πελάτες μας,

σε συνεργασία με τους ασφαλιστικούς τους συμβούλους, να παίρνουν σωστές και μελετημένες αποφάσεις. Επιπρόσθετα, η πρόσβασή μας σε σημαντικό όγκο δεδομένων, μας προσφέρει την ευκαιρία να δημιουργήσουμε πιο σχετικές και ουσιαστικές αλληλεπιδράσεις με τους πελάτες μας, παρέχοντας τους καθοδήγηση σε ό,τι αφορά τις ασφαλιστικές τους ανάγκες μέσω ειδικά διαμορφωμένων και εξατομικευμένων λύσεων.

Κ. Γ. Είμαι φύσει αισιόδοξος, πολύ περισσότερο για έναν κλάδο που ευνοείται από τις εξελίξεις και τις πραγματικές ανάγκες της σύγχρονης κοινωνίας. Οι λόγοι για ασφαλιστική κάλυψη κάθε πολίτη είναι αυξημένοι σήμερα, δεδομένου ότι η εποχή είναι πολύπλοκη και οι κίνδυνοι περισσότεροι και πιο σύνθετοι. Ζητείται εξειδίκευση, που οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να την αναζητήσουν για να υπάρχουν στον μελλοντικό χάρτη της αγοράς, σε συνδυασμό με την κεφαλαιακή επάρκεια και φερεγγυότητα. Προφανώς, και στην ασφαλιστική βιομηχανία θα παρατηρηθούν γι' αυτό τον λόγο τάσεις συγκέντρωσης. Πρόκληση αποτελεί η διάρρηξη των στεγανών της αγοράς, εφ' όσον τα όρια μεταξύ των

διαφορετικών κλάδων γίνονται δυσδιάκριτα. Παρατηρούμε μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις –της τηλεπικοινωνίας, των media κ.ά.- να μπαίνουν στη διανομή τυποποιημένων ασφαλιστικών προϊόντων, για παράδειγμα. Την ίδια στιγμή, ασφαλιστικές εταιρείες περνούν σε παροχή υπηρεσιών που συμπληρώνουν τις ασφαλιστικές προτάσεις τους, «έξω από την παραδοσιακή ασφάλιση» - αυτό, ήδη, κάνουμε στην Interamerican. Οι τάσεις οδηγούν και την ασφαλιστική δραστηριότητα στον κυβερνοχώρο, με τον άνθρωπο παρόντα να στηρίζει πολλά στην αξιοποίηση και χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας.

-Η περίοδος της πανδημίας έχει επηρεάσει κάθε φάσμα της επιχειρηματικής και οικονομικής και κοινωνικής δραστηριότητας. Ποια είναι η νέα πραγματικότητα για τον ασφαλιστικό κλάδο;

Ε.Γ.: Οι συνέπειες της πανδημίας έχουν επαναπροσδιορίσει τόσο την κυπριακή όσο και την παγκόσμια οικονομία και σίγουρα δεν θα μπορούσαν να αφήσουν αλώβητη την κυπριακή ασφαλιστική βιομηχανία, η οποία ανταπεξήλθε μέσα από δύσκολες καταστάσεις

“
Θα έχουμε μεγάλες ασφαλιστικές συνέργειες του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα μπροστά στις προκλήσεις του δημογραφικού και της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά και της κλιματικής αλλαγής και των καταστροφικών κινδύνων.

και επέδειξε συνέπεια και αντοχή. Στην Universal Life, αντιμετωπίσαμε την πανδημία ως μια πρόκληση αλλά και ως μια ευκαιρία να αξιοποιήσουμε την τεχνολογία και να εξελίξουμε τις υπηρεσίες μας, επιταχύνοντας ακόμη πε-

ρισσότερο την ψηφιοποίηση. Αντιμετωπίσαμε με σύνεση και προσοχή τους κινδύνους και τα περιοριστικά μέτρα και εξακολουθήσαμε να δραστηριοποιούμαστε αποτελεσματικά χωρίς να επηρεαστεί αρνητικά η καθημερινή λειτουργία μας. Απόλυτη προτεραιότητά μας ήταν και είναι η απρόσκοπτη εξυπηρέτηση και ασφάλεια των πελατών μας αλλά και η ασφάλεια του ανθρώπινου δυναμικού μας. Παράλληλα, η ψηφιοποίηση, πέρα από ένα έργο ιδιαίτερα απαιτητικό και πολύπλοκο, πραγματοποιείται στα πλαίσια της ανθρωποκεντρικής μας πολιτικής αλλά και της διατήρησης της σχέσης εμπιστοσύνης που έχουμε με τους πελάτες μας.

Γ. Κ. Θα έλεγα ότι στον ασφαλιστικό κλάδο, θα έχουμε μια εκκίνηση από νέα αφετηρία, στη βάση νέων δεδομένων για την ασφάλιση. Κάθε σοβαρή ασφαλιστική εταιρεία υποχρεώνεται, στην παρούσα κατάσταση, να επανεξετάσει τους όρους της επιχειρησιακής συνέχειας. Αυτό σημαίνει πως πρέπει, σε συνδυασμό με τη συμμόρφωση στα διαρκώς επικαιροποιούμενα κανονιστικά πλαίσια, να διασφαλίσει τη λειτουργική και οικονομική βιωσιμότητά του. Δηλαδή, απαιτείται ένας μετασχηματισμός προσαρμοσμένος στις σύγχρονες ανάγκες και προτεραιότητες κάθε εταιρείας. Εμείς στην Interamerican είμαστε μέσα σε αυτή τη διαδικασία κατά τα τελευταία χρόνια με τον εξελισσόμενο ψηφιακό μετασχηματισμό και με τον οργανωτικό μετασχηματισμό, την απλοποίηση της οργανωτικής δομής και τον νέο τρόπο εργασίας, που ολοκληρώσαμε φέτος.

-Ποιες οι προκλήσεις τις επόμενες μέρας για την ιδιωτική ασφάλιση;

Ε.Γ.: Η πορεία της ασφαλιστικής βιομηχανίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με αυτήν της οικονομίας γενικότερα, έτσι η κυριότερη βραχυπρόθεσμη μας πρόκληση είναι να σιγουρευτούμε ότι η χώρα μας αλλά και ο κλάδος μας θα συνεχίσει να λειτουργεί αποτελεσματικά μέσα στην πανδημία. Προτεραιότητά μας αυτή τη δύσκολη περίοδο είναι σίγουρα να είμαστε δίπλα στους πελάτες μας και να τους στηρίξουμε. Παράλληλα, θέλουμε να παραμείνουμε ένα βήμα μπροστά από τεχνολογικές και επιστημονικές εξελίξεις και να είμαστε κοντά στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών μας. Για το λόγο αυτό η Universal Life σχεδιάζει να επενδύσει αρκετά στην τεχνολογία και την ψηφιοποίηση τα επόμενα χρόνια, κάτι το οποίο έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται.

Γ. Κ. Αναφέρθηκε, ήδη, στην μεγάλη πρόκληση της ψηφιακής κομμογονίας που αλλάζει τα πάντα με μεγάλες ταχύτητες. Πρακτικά για την ασφαλιστική αγορά, η πιο αξιοσημείωτη πρόβλεψη κατά τη γνώμη μου είναι ότι θα έχουμε μεγάλες ασφαλιστικές συνέργειες του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα μπροστά στις προκλήσεις του δημογραφικού και της γήρανσης του πληθυσμού, αλλά και της κλιματικής αλλαγής και των καταστροφικών κινδύνων. Χρειαζόμαστε τη μέγιστη δυνατή αποτελεσματικότητα για να δώσουμε ασφαλιστικές λύσεις και απαντήσεις για την αξιοπρεπή γήρανση εκτός εργασίας με διασφαλισμένο εισόδημα -as το ονομάσουμε «σύνταξη»- αφού η κρατική πρόνοια δεν θα αρκεί. Ο κόσμος αλλάζει, θα αλλάξει δυναμικά και η ιδιωτική ασφάλιση.

«Το κλειδί είναι η καινοτομία»

- Τι είναι αυτό που θα προσφέρει η Interamerican μέσω αυτής της συνεργασίας στο κυπριακό κοινό, που δεν το είχε μέχρι σήμερα;

Γ. Καντώρος: Ερχόμαστε να προσθέσουμε αξία στο εξαιρετικό φυσικό Δίκτυο διανομής της Universal Insurance Agency (UIA). Στο υψηλό επίπεδο των υπηρεσιών τους, έχουν πλέον ένα σημαντικό ψηφιακό εργαλείο για την ασφάλιση αυτοκινήτου και κατοικίας, που τους δίνει σημαντικό πλεονέκτημα αυτοματισμού, δηλαδή ουσιαστικού κέρδους στον χρόνο της ασφαλιστικής διαδικασίας.

Εμείς, προσφέρουμε αυτή την ψηφιοποιημένη λύση πάνω στη βάση της ψηφιακής εμπειρίας και τεχνολογίας που έχουμε αναπτύξει τα τελευταία χρόνια σε Ελλάδα και Κύπρο.

-Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της ψηφιακής πλατφόρμας επικοινωνίας μεταξύ ασφαλιστή και πελάτη που θα λανσάρετε σύντομα στην αγορά μας; Τι σημαίνει η ψηφιακή εμπειρία για τον πελάτη;

Γ. Καντώρος: Καινοτομία, είναι η έννοια κλειδί. Η ψηφιακή εμπειρία έρχεται να εμπλουτίσει την ποιότητα ζωής, διακαίωνοντας το μήνυμά που συνοδεύει και τη δική μας ταυτότητα. Ως Interamerican, «θέλουμε να βοηθάμε τους πελάτες μας να ζουν περισσότερο, πιο ασφαλείς και καλύτερα». Το στήσιμο της πλατφόρμας αφορά σε μια πλήρως αυτοματοποιημένη μέθοδο με εργαλεία που παρέχουν τη δυνατότητα της άμεσης τιμολόγησης και έκδοσης συμβολαίων. Όλα τα έγγραφα φθάνουν ηλεκτρονικά στον ασφαλιζόμενο, η διαδικασία στο

σύνολό της είναι απλή και γρήγορη, πολύ φιλική. Η ψηφιακή πλατφόρμα γίνεται καθημερινό εργαλείο της δουλειάς του διαμεσολαβητή, ενώ αυτή η «ψηφιακή εμπειρία», για πολλούς πελάτες μπορεί να είναι μια νέα, συναρπαστική κατάσταση.

-Γενικότερα πώς αξιολογείτε το ασφαλιστικό πεδίο στην Κύπρο;

Γ. Καντώρος: Σίγουρα, είναι ενδιαφέρον από πολλές πλευρές. Είναι μια συγκροτημένη αγορά σε επίπεδο εταιρειών - η Universal Life αποτελεί το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα στον τομέα Ζωής και Υγείας. Κοινή φιλοδοξία μας είναι να πρωταγωνιστεί η Universal Insurance Agency (UIA) μέσα από τη συνεργασία μας και στις βασικές Γενικές ασφαλίσεις για τα περιουσιακά στοιχεία του αυτοκινήτου -ασφάλιση υποχρεωτική, άλλωστε- και κατοικίας. Θα ήθελα να τονίσω, ωστόσο, ότι και η ασφάλιση κατοικίας είναι «υποχρεωτική» κατά συνείδηση, αφού κατά κανόνα πρόκειται για το πιο σημαντικό περιουσιακό στοιχείο ενός πολίτη ή μιας οικογένειας. Πιστεύω ότι οι Κύπριοι έχουν επίγνωση της αξίας της στέγης τους.

Παραμιπτόντως να πω ότι το κυπριακό κοινό είναι αρκετά «εκπαιδευμένο» στην αξία της ασφάλισης, έχει ώριμη ασφαλιστική συνείδηση. Είναι σημαντικό για τη δουλειά μας να έχουμε απέναντί μας ένα τέτοιο κοινό δυνητικών πελατών. Μένει σ' εμάς, να το συστήσουμε και στην ψηφιακή ασφάλιση. Γενικότερα, η κυπριακή ασφαλιστική αγορά είναι, μικρή μεν, αλλά υποσχόμενη αγορά σταθερής προοπτικής.

-Ποιοι οι επόμενοι στόχοι της εταιρείας για την ελληνική αλλά και την κυπριακή αγορά;

Γ. Καντώρος: Στην κυπριακή αγορά επιστρέψαμε μετά από πολλά χρόνια, αυτή τη φορά γιατί είχαμε να δώσουμε μια πρόταση που δεν υπήρχε στην Κύπρο σε αυτή τη μορφή. Ενώθη την πλήρη ψηφιακή ασφάλιση. Έτσι, ξεκινήσαμε με την Anytime Κύπρου, στη βάση μιας αναπτυγμένης τεχνολογίας που έχουμε από την Ελλάδα. Η Anytime στην έδρα μας είναι διαφανή και ορατά direct θέσης του οργανισμού μας στην ελληνική ασφαλιστική αγορά, θέλουμε να είμαστε συνδιαλεγόμενοι του νέου τοπίου στον ασφαλιστικό κλάδο. Παρακολουθούμε τις εξελίξεις και σχεδιάζουμε αναπτυχιακές κινήσεις, στο πλαίσιο της κινητικότητας που παρατηρείται. Τον πρώτο λόγο έχει ο ψηφιακός χαρακτήρας της εταιρείας και ο κορμός των ενδιαφερόντων μας στους τομείς των γενικών ασφαλίσεων και της υγείας. Παράλληλα, επενδύουμε ιδιαίτερα και στο ανθρώπινο κεφάλαιο, σε συνδυασμό με τον νέο, ευέλικτο τρόπο εργασίας.

-Υπάρχουν κοινά σημεία στην εταιρική κουλτούρα των δύο Οργανισμών που θα κάνουν πιο ομαλή και καρποφόρα αυτή τη συνεργασία;

Έβαν Γαβάς: Τόσο η Universal Life όσο και η Interamerican είναι διακεκμημένοι οργανισμοί με μακροχρόνια ιστορία και επιτεύγματα, παρέχουν ποιτικές υπηρεσίες στο πελατολόγιό τους σε Κύπρο και Ελλάδα και διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο και πρωτοστατούν στα ασφαλιστικά δρώμενα στην Κυπριακή και Ελληνική αγορά. Οι παράγοντες αυτοί, αλλά και η κοινή αποστολή των δύο εταιρειών να βελτιώσουν τη ζωή των πελατών τους μέσα από την αξιοπιστία και την καινοτομία, παρέχουν γερές βάσεις και θεμέλια για τη μεταξύ τους συνεργασία.

- Ποιά ασφαλιστικά προϊόντα θα προσφέρει αυτή η συνεργασία στο κυπριακό κοινό; Η προοπτική αυτής της συνεργασίας προβλέπει διεύρυνση της γκάμας των προϊόντων; Σε ποιους τομείς; (UL)

Έβαν Γαβάς: Η συνεργασία αφορά τον κλάδο Γενικών Ασφαλίσεων μέσω της θυγατρικής εταιρείας Ασφαλιστικής Πρακτόρευσης της UniversalLife, Universal Insurance Agency (UIA). Συγκεκριμένα θα περιλαμβάνει προγράμματα ασφάλισης αυτοκινήτου και κατοικίας τα οποία θα προσφέρονται από το ασφαλιστικό μας δίκτυο μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Με «όχημα» την ψηφιακή τεχνολογία αλλά και αντλώντας από την πείρα και τεχνολογία που διαθέτουν και οι δύο εταιρείες, έχουμε την πεποίθηση πως η συνεργασία

θα καρποφορήσει και θα εξελιχθεί ακόμα περισσότερο.

-Πώς έχει επηρεάσει το ΓεΣΥ την ιδιωτική ασφάλεια υγείας στην Κύπρο; Είναι εφικτή η συνύπαρξή τους;

Έβαν Γαβάς:Η συνύπαρξη ασφαλιστικών εταιρειών και ΓεΣΥ είναι όχι μόνο εφικτή αλλά και κάτι που προκύπτει και από την εμπειρία άλλων χωρών. Στα πλείστα πετυχημένα συστήματα υγείας υπάρχει πολύ καλή συνεργασία των δημόσιων ταμείων υγείας με την ιδιωτική ασφάλιση υγείας. Η ανάγκη για ιδιωτική ασφάλιση υγείας δεν θα εκλείψει, αντίθετα θα ενδυναμώνει και θα ενισχύει το επίπεδο των υπηρεσιών υγείας, συμβάλλοντας έτσι στην αποφόρτιση του κρατικού συστήματος.

Ως η ασφαλιστική εταιρεία με τη μεγαλύτερη εμπειρία και τεχνολογία στον τομέα της Υγείας στην Κύπρο και με στόχο να παραμείνουμε στο πηδάλιο ως ο ηγέτης της αγοράς, θα είμαστε προσεκτικοί στην αποστολή μας να παρέχουμε στους πελάτες μας τη σιγουριά ότι οπουδήποτε κι αν βρίσκονται, στην Κύπρο ή στο εξωτερικό, θα μπορούν να έχουν άμεση πρόσβαση στην καλύτερη δυνατή ιατρική φροντίδα. Θα επικεντρωθούμε στην αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών μας, στην περαιτέρω βελτίωση της εξυπηρέτησης των πελατών μας μέσα από καινοτόμες τεχνολογικές εφαρμογές και υπηρεσίες, στην προσφορά επιπρόσθετων επιλογών κάλυψης και γενικά στη βελτίωση της συνολικής εμπειρίας των πελατών μας όταν αυτοί λαμβάνουν ιατρική περίθαλψη.

-Ποια τα επόμενα βήματα της εταιρείας; Τι κινήσεις θα δούμε το επόμενο διάστημα; (UL)

Έβαν Γαβάς: Η Universal Life έχει αναπτύξει ένα μακροπρόθεσμο στρατηγικό επιχειρησιακό πλάνο το οποίο έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται. Κάποιες πρώτες επιτυχίες μας είναι η διαδικτυακή πύλη πελατών μας U connect και η εξασφάλιση της παγκόσμιας εμβέλειας πιστοποίησης Great Place to Work®. Έχουμε επίσης αναπτύξει ακόμα περισσότερο το διεθνές δίκτυο παροχής ιατρικών υπηρεσιών μας, αναβαθμίζοντας έτσι την ποιότητα των υπηρεσιών μας προσφέροντας υγείας μας. Επιπρόσθετα, ως πρωτοπόροι στην αγορά στοχεύουμε Συνταξιοδοτικών Σχεδίων, έχουμε ανακοινώσει πρόσφατα ένα σύγχρονο σχέδιο επαγγελματικών συντάξεων το Pénision PLUS, το οποίο απευθύνεται σε εργοδότες που θέλουν να ενισχύσουν το συνταξιοδοτικό προγραμματισμό των εργαζομένων τους.

Το όραμά μας στην Universal Life είναι να βελτιώνουμε την ζωή των πελατών μας κάνοντας πράξη την δέσμευσή μας στην αξιοπιστία και διατηρώντας άρρηκτη τη σχέση εμπιστοσύνης που έχουμε κτίσει τα τελευταία 50 και πλέον χρόνια με τους πελάτες μας και την κοινωνία. Σκοπεύουμε να συνεχίσουμε να επενδύουμε τόσο σε νέες τεχνολογίες όσο και στους ανθρώπους μας, ενώ παράλληλα στοχεύουμε στην ανάληψη καθοριστικού ηγετικού ρόλου στην ενίσχυση και ενδυνάμωση του ασφαλιστικού κλάδου στην Κύπρο.

Αυξάνεται κατά 2% ο κατώτατος μισθός

Στα 663 ευρώ μεικτά από την 1η Ιανουαρίου

Την αύξηση του κατώτατου μισθού από την 1η Ιανουαρίου 2022 κατά 2%, στα 663 ευρώ μεικτά από 650 ευρώ σήμερα, αποφάσισε η κυβέρνηση.

Ανάλογα με την προϋπηρεσία και την οικογενειακή κατάσταση, ο κατώτατος μισθός αυξάνεται έως 861 ευρώ για όσους έχουν εννέα και περισσότερα χρόνια προϋπηρεσίας και έως 928,20 ευρώ για όσους επιπλέον λαμβάνουν επίδομα γάμου.

Αντίστοιχα, το κατώτατο ημερομίσθιο για εργατοτεχνίτες θα διαμορφωθεί στα 29,62 ευρώ από 29,04 ευρώ και μπορεί να φτάσει στα 38,51 ευρώ για όσους έχουν προϋπηρεσία πάνω από 18 έτη και στα 41,47 ευρώ αν λαμβάνουν επίδομα γάμου.

Σημειώνεται πως η αναπροσαρμογή του κατώτατου μισθού δεν οδηγεί σε αυτόματη αναπροσαρμογή των μισθών όσων δεν αμειβονται με το βασικό.

Σύμφωνα με κύκλους του υπουργείου Εργασίας, «η αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 2% από 1ης Ιανουαρίου 2022 είναι η χρυσή τομή που επέλεγη προκειμένου να ενισχυθεί η αγοραστική δύναμη των εργαζομένων χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η βιωσιμότητα επιχειρήσεων που βρίσκονται σε οριακό σημείο. Η αύξηση του κατώτατου μισθού σε επίπεδα που υπερβαί-

Σύμφωνα με την «Εργάνη», στο σύνολο των μισθωτών στον ιδιωτικό τομέα, με τον κατώτατο μισθό αμειβόταν το 27,7% το 2020.

νουν τις αντοχές της οικονομίας και των επιχειρήσεων θα απέβαινε τελικά σε βάρος των ίδιων των εργαζομένων καθώς θα οδηγούσε σε:

- Κίνδυνο για τη βιωσιμότητα επιχειρήσεων που έχουν πληγεί από την πανδημία και λειτουργούν «στο όριο». Ο κίνδυνος αυτός είναι ιδιαίτερα αυξημένος καθώς οι κλάδοι που επηρεάστηκαν περισσότερο (εστίαση κ.λπ.) έχουν ταυτόχρονα και υψηλό ποσοστό εργαζομένων που αμειβονται με τον κατώτατο μισθό.
- Κίνδυνο απολύσεων ή στροφής σε αδύνατη/υποδωλωμένη εργασία λόγω της δυσκολίας απορρόφησης της αύξησης του εργασιακού κόστους εν μέσω ύφε-σας.

Η απόφαση ελήφθη με γνώμονα την εξέλιξη της οικονομίας κατά τη διετία 2019-2020 (θεωμένο ότι η προηγούμενη αύξηση του κατώτατου μισθού έγινε στις αρχές του 2019) και τις προβλέψεις διεθνών και εγχώριων οργανισμών και ινστιτούτων για την ανάπτυξη της οικονομίας το 2021 και το 2022».

«Η αύξηση την οποία αποφασίζουμε σήμερα προφανώς και δεν καλύπτει τις ανάγκες των εργαζομένων. Θέλω να θυμίσω, όμως, ότι έρχεται σε συνέχεια ενός

γιγαντιαίου προγράμματος το οποίο ξεπέρασε τα 40 δισ. ευρώ, το οποίο επί 18 μήνες στήριξε το εισόδημα, τις θέσεις εργασίας αλλά και τη ρευστότητα των επιχειρήσεων. Όπως επίσης και το γεγονός ότι η αύξηση αυτή έρχεται να συμπληρώσει ένα κύμα φοροελαφρύνσεων, αλλά και μικρότερων εισφορών, που και αυτές με τη σειρά τους υποστήριξαν το διαθέσιμο εισόδημα όλων των εργαζομένων. Τώρα η ενίσχυση αυτή έρχεται να τυνώσει τους χαμηλότερα αμειβομένους. Έχει ένα ύψος το οποίο μπορεί να χαρακτηριστεί και συμβολικό. Είναι, όμως, απολύτως ρεαλιστική», τόνισε μιλώντας στο υπουργικό συμβούλιο ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης.

«Μέλημα της κυβέρνησης με την απόφαση για την αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 2% από 1ης Ιανουαρίου του 2022, αλλά και με τη μείωση φόρων και ασφαλιστικών εισφορών –που οδήγησε σε πρόσθετη αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων κατά 1,6%–, είναι να στήριξει την αγοραστική δύναμη των εργαζομένων χωρίς να θέσει σε κίνδυνο επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας. Λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, δίνουμε μια συνετή αύξηση, που δεν βάζει εμπόδια στην ανοδική τροχιά της οικονομίας και επιπλέον διατηρεί τον κατώτατο μισθό στο μέσο του πίνακα των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Από εκεί και πέρα, εργοδότες και εργαζόμενοι έχουν τη δυνατότητα να συμφωνήσουν καλύτερες αμοιβές με τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας που υπογράφουν σε επιχειρησιακό, κλαδικό ή εθνικό επίπεδο», δήλωσε ο αρμόδιος υπουργός Κωστής Χατζηδάκης.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης, η ΓΣΕΕ είχε προτείνει αύξηση του κατώτατου μισθού κατά 15,4%, ενώ οι εργοδοτικές οργανώσεις πρότειναν τη διατήρησή του στα σημερινά επίπεδα ή και την αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος μέσω της μείωσης των ασφαλιστικών εισφορών.

Η αύξηση του κατώτατου μισθού επηρεάζει πρωτίστως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και έναν συνεχώς αυξανόμενο, χρόνο με τον χρόνο, αριθμό εργαζομένων, κυρίως νέους. Με βάση την επεξεργασία των στοιχείων των πληροφοριακού συστήματος «Εργάνη» από την Τράπεζα της Ελλάδος:

1. Οι εργαζόμενοι που αμειβονται με τον κατώτατο μισθό στο σύνολο των μισθωτών στον ιδιωτικό τομέα αυξήθηκαν διαχρονικά από 19,7% το 2016 σε 27,7% το 2020. Μάλιστα τη διετία 2018-2019 ο αριθμός των θέσεων εργασίας που αμειβόνταν με τον κατώτατο μισθό αυξήθηκε κατά περίπου 121.400.

2. Οι αμειβόμενοι με τον κατώτατο μισθό αποτελούν το 43,1% των εργαζομένων σε επιχειρήσεις με έως 10 απασχολούμενους και το 34,2% του προσωπικού σε επιχειρήσεις με 11 έως 50 απασχολομένων. Στις επιχειρήσεις με προσωπικό

Πώς διαμορφώνεται ο νέος κατώτατος μισθός

Μεταβολή κατώτατου μισθού στις χώρες της Ευρωζώνης

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020-ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

	Κατώτατος μισθός σε ευρώ (3/2021)	Ονομαστική μεταβολή από 1/2020	Πληθωρισμός 2020	Πραγματική μεταβολή από 1/2020	Μεταβολή ΑΕΠ 2020
Λετονία	500	16,3%	0,1%	16,2%	-3,6%
Σλοβενία	1.024	8,9%	-0,3%	9,2%	-5,5%
Σλοβακία	623	7,4%	2,0%	5,4%	-4,8%
Πορτογαλία	775	4,7%	-0,1%	4,8%	-7,6%
Λιθουανία	642	5,8%	1,1%	4,7%	-0,9%
Ιρλανδία	1.723	4%	-0,5%	4,5%	3,4%
Λουξ/εργο	2.201	2,8%	0%	2,8%	-1,3%
Βέλγιο	1.625	2%	0,4%	1,6%	-6,3%
Γερμανία	1.614	1,9%	0,4%	1,5%	-4,8%
Ελλάδα*	758	0%	-1,3%	1,3%	-8,2%
Ολλανδία	1.684	1,9%	1,1%	0,8%	-3,7%
Εσθονία	584	0,0%	-0,6%	0,6%	-2,9%
Γαλλία	1.554	1%,	0,5%	0,5%	-7,9%
Ισπανία	1.108	0%	-0,3%	0,3%	-10,8%
Μάλτα	784	1%,	0,8%	0,2%	-7,8%

* Για την Ελλάδα υπολογίζεται με 12 καταβολές

ΠΗΓΗ: Eurostat

από 51 έως 250 εργαζομένους αποτελούν μόνο το 17,7% και σε εκείνες που απασχολούν έως 1.000 άτομα είναι το 11,7%. 3. Με τον κατώτατο μισθό αμειβεται το 67,7% των νέων ηλικίας έως 24 ετών και το 39,8% των ηλικίας 25-34 ετών. Στην ηλικία 35-44 ετών, το ποσοστό των αμειβομένων με τον κατώτατο μισθό εκτινάχθηκε από 12,8% το 2016 στο 20,8% το 2020, και στους 45άρηδες-50άρηδες από 9,8% σε 16,5%.

Η σύγκριση με την Ευρώπη Μεταξύ των 21 κρατών - μελών της Ε.Ε. που έχουν νομοθετημένο κατώτατο

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ (€/μήνα)				
ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗ-ΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022	ΜΕ ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΑΜΟΥ	Σήμερα
			Σήμερα	1/1/2022
0-3	650,00	663,00	715,00	729,30
3-6	715,00	729,30	780,00	795,60
6-9	780,00	795,60	845,00	861,90
9 και άνω	845,00	861,90	910,00	928,20

ΕΡΓΑΤΟΤΕΧΝΙΤΕΣ (€/μήνα)				
ΕΤΗ ΠΡΟΫΠΗ-ΡΕΣΙΑΣ	Σήμερα	1/1/2022	ΜΕ ΕΠΙΔΟΜΑ ΓΑΜΟΥ	Σήμερα
			Σήμερα	1/1/2022
0-3	29,04	29,62	31,94	32,58
3-6	30,49	31,10	33,40	34,07
6-9	31,94	32,58	34,85	35,55
9-12	33,40	34,07	36,30	37,03
12-15	34,85	35,55	37,75	38,51
15-18	36,30	37,03	39,20	39,98
18 και άνω	37,75	38,51	40,66	41,47

	Κατώτατος μισθός σε ευρώ (3/2021)	Ονομαστική μεταβολή από 1/2020	Πληθωρισμός 2020	Πραγματική μεταβολή από 1/2020	Μεταβολή ΑΕΠ 2020
Λετονία	500	16,3%	0,1%	16,2%	-3,6%
Σλοβενία	1.024	8,9%	-0,3%	9,2%	-5,5%
Σλοβακία	623	7,4%	2,0%	5,4%	-4,8%
Πορτογαλία	775	4,7%	-0,1%	4,8%	-7,6%
Λιθουανία	642	5,8%	1,1%	4,7%	-0,9%
Ιρλανδία	1.723	4%	-0,5%	4,5%	3,4%
Λουξ/εργο	2.201	2,8%	0%	2,8%	-1,3%
Βέλγιο	1.625	2%	0,4%	1,6%	-6,3%
Γερμανία	1.614	1,9%	0,4%	1,5%	-4,8%
Ελλάδα*	758	0%	-1,3%	1,3%	-8,2%
Ολλανδία	1.684	1,9%	1,1%	0,8%	-3,7%
Εσθονία	584	0,0%	-0,6%	0,6%	-2,9%
Γαλλία	1.554	1%,	0,5%	0,5%	-7,9%
Ισπανία	1.108	0%	-0,3%	0,3%	-10,8%
Μάλτα	784	1%,	0,8%	0,2%	-7,8%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

και τη συναλλαγματική ισοτιμία (για τις χώρες που δεν είναι μέλη της Ευρωζώνης). Σε 6 χώρες η πραγματική αύξηση ήταν μικρότερη της μίας ποσοστιαίας μονάδας και σε μία ο πραγματικός κατώτατος μισθός μειώθηκε.

- Στην Ελλάδα η πραγματική αξία του κατώτατου μισθού αυξήθηκε κατά 1,3% λόγω του αποπληθωρισμού, ενώ περαιτέρω αύξηση της αγοραστικής δύναμης επήλθε από τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων κατά 1,63%.
- Η πλειονότητα των χωρών με σημαντική αύξηση του κατώτατου μισθού είναι μικρές και «ανοικτές» οικονομίες που

είχαν έντονη αναπτυξιακή δυναμική πριν από την πανδημία και επλήγισαν πολύ λιγότερο από αυτήν. Επίσης στις δύο χώρες με την υψηλότερη ποσοστιαία αύξηση (Λετονία, Σλοβενία) εφαρμόστηκαν αποφάσεις που είχαν ληφθεί πολύ πριν από την πανδημία. Η σλοβενική κυβέρνηση έσπευσε μάλιστα να δεσμευτεί ότι θα αποζημιώσει, εν μέρει, τις επιχειρήσεις για το αυξημένο εργασιακό κόστος.

• Η Ισπανία και η Εσθονία διατήρησαν αμετάβλητο τον ονομαστικό κατώτατο μισθό το 2020, ενώ η πραγματική αύξηση (αφού ληφθεί υπόψη ο πληθωρισμός) ήταν μικρότερη από εκείνη της χώρας μας.

Από το 2022 θα αρχίσουν να γεμίζουν ξανά τα κρατικά ταμεία

Η μετάλλαξη «Δέλτα» και η παράταση της πανδημίας και μέσα στο 2021 βάζει προσωρινό φρένο στην επιχείρηση ανάκτησης της φορολογικής βάσης. Οι αναστολές συμβάσεων εργασίας συνεκκινούν ακόμη και τώρα (έστω και σε μειωμένη έκταση συγκριτικά με το 2020), εκατοντάδες χιλιάδες επιχειρήσεις δεν θα συμπληρώσουν ούτε φέτος 12μηνο κανονικής λειτουργίας, καθώς έχουν ήδη φορτωθεί αρκετούς μήνες lockdown, ενώ η τελική απόδοση του τουριστικού προϊόντος εξακολουθεί να αποτελεί το μεγάλο αίνιγμα της φετινής χρονιάς. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα, τα στοιχεία του α΄ εξαμήνου δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις ανακτούν το χαμένο εδάφος, καθώς ήδη αποτυπώνεται σημαντική αύξηση εσόδων συγκριτικά με το 2020. Μένει όμως να φανεί αν αυτό θα αποτυπωθεί και στα δηλωθέντα κέρδη. Για το οικονομικό αποτέλεσμα, στόχος είναι η κάμψη των δηλωθέντων εισοδημάτων στις δλώσεις του 2021 να αποδειχθεί μια «παρένθεση» και από το 2022 και μετά να ξεκινήσει μια αδιάκοπη ανοδική πορεία, η οποία θα φέρει περισσότερα έσοδα στα κρατικά ταμεία παρά τη μείωση των φορολογικών συντελεστών.

Τα στοιχεία των τελευταίων 15 ετών δείχνουν ότι η σημαντική μεταβολή των φορολογητέων εισοδημάτων από τη μια χρονιά στην άλλη είναι ο κανόνας και όχι η εξαίρεση. Από το 2006 έως και το 2011,

δλαδή μέσα σε μία 5ετία, τα δηλωθέντα εισοδήματα αυξήθηκαν από τα 80,557 δισ. ευρώ στα 103,7 δισ. ευρώ, με τον μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης να διαμορφώνεται περίπου στα 4,5-5 δισ. ευρώ ανά έτος. Αντίθετα, από το 2011 και μετά, που ξεκίνησε η περικοπή των μισθών και των συντάξεων, η μείωση ήταν ταχύτατη. Χρειάστηκαν μόλις τρεις χρονιές για να υποχωρήσουν τα φορολογητέα εισοδήματα από τα 103,7 δισ. ευρώ στα 71,3 δισ. ευρώ. Ήταν το αποτέλεσμα της έκρηξης της ανεργίας, της περικοπής των συντάξεων, του «κουρέματος» των μισθών καθώς

Στα νομικά πρόσωπα, τα στοιχεία του πρώτου εξαμήνου δείχνουν ότι οι επιχειρήσεις ανακτούν το χαμένο έδαφος.

και της απόλειας εισοδήματος από τους αυτοαπασχολούμενους αλλά και τους ιδιοκτήτες ακινήτων. Την τελευταία 2ετία, το 2019 και το 2020, αποτυπώθηκε μια τάση ανάκτησης του χαμένου εδάφους, ωστόσο οι φετινές φορολογικές δηλώσεις θα αποτυπώσουν την ανακοπή αυτής της πορείας λόγω πανδημίας.

Για την περίοδο μέχρι το 2025, η διευρυνση της φορολογικής βάσης μπορεί να

Το υπουργείο Οικονομικών ποντάει στην ανάπτυξη για την αύξηση των φορολογικών εσόδων. Για την περίοδο μέχρι το 2025 υπάρχουν μεγάλες προσδοκίες λόγω και των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, αλλά και του πολυετούς προϋπολογισμού της Ε.Ε., οι οποίοι αθροιστικά μπορούν να φτάσουν τα 90-100 δισ. ευρώ.

επιτευχθεί με διαφορετικό τρόπο συγκριτικά με αυτόν που χαρακτήρισε την περίοδο έως και το 2010. Το ζητούμενο είναι η αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων να έχει μόνιμο χαρακτήρα, ώστε να στήριξη τα φορολογικά έσοδα σε βάθος χρόνου. Ποια είναι αυτά τα χαρακτηριστικά που μπορούν να κάνουν τη διαφορά μέσα στην επόμενη χρονική περίοδο;

1. Η μείωση των φορολογικών συντε-

λεστών περιορίζει αισθητά, συγκριτικά με τα τελευταία 15-20 χρόνια, το κίνητρο για φοροδιαφυγή. Οι αυτοαπασχολούμενοι από φέτος γνωρίζουν ότι κέρδος μέχρι 10.000 ευρώ επιβαρύνεται με φόρο μόλις 9%, ότι οι ασφαλιστικές εισφορές δεν συνδέονται πλέον με το ύψος των δηλωθέντων εισοδημάτων και ότι η εισφορά αλληλεγγύης θα είναι μηδενική. Το μόνο «καράτσι» της μνημονιακής περιόδου που έχει απο-

μείνει ενεργό είναι το τέλος επιτηδεύματος, η κατάργηση του οποίου είναι επίσης στην ατζέντα, εφόσον βρεθεί ο απαιτούμενος δημοσιονομικός χώρος. Αυτό σημαίνει ότι οι αυτοαπασχολούμενοι –περισσότεροι από ένα εκατομμύριο συνολικά, καθώς περιλαμβάνονται και οι αγρότες– δεν έχουν ισχυρό κίνητρο να περιορίζουν το ύψος των δηλωθέντων εισοδημάτων στις 2.000-3.000 ευρώ, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της μνημονιακής περιόδου. Διότι ήταν αυτή η επιλογή που τους στέρπησε άλλα «πρόνοια», όπως η ικανότητα καταπολέμησης των τεκμηρίων ή η πρόσβαση στον τραπεζικό δανεισμό. Κάτι αντίστοιχο ισχύει και για τις επιχειρήσεις, οι οποίες από φέτος έχουν να ωφεληθούν από τον συνδυασμό μείωσης του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων, φορολόγησής των μερισμάτων, υπολογισμού της προκαταβολής φόρου και κατάργησης της εισφοράς αλληλεγγύης.

2. Η αύξηση των δηλωθέντων εισοδημάτων είναι –σε περιόδους ανάπτυξης– φυσικό αποτέλεσμα της θετικής μεταβολής του ΑΕΠ. Για την περίοδο μέχρι το 2025, η ανάπτυξη έχει αυτή τη φορά και συγκεκριμένες, ποσοτικοποιημένες πηγές χρηματοδότησης, όπως οι πόροι του Ταμείου Ανάκαμψης αλλά και του πολυετούς προϋπολογισμού της Ε.Ε., οι οποίοι αθροιστικά μπορούν να φτάσουν τα 90-100 δισ. ευρώ, ανάλογα και με το ποια θα είναι η συμμε-

τοχή του ιδιωτικού τομέα. Η... ιστορία έχει δείξει ότι η επιστροφή του ΑΕΠ στα επίπεδα των 190-200 δισ. ευρώ (ότι που προβλέπεται να γίνει το 2023-2024) μπορεί να επαναφέρει τα δηλωθέντα εισοδήματα πάνω από τα 85-90 δισ. ευρώ.

3. Οι φορολογικές αρχές θα έχουν τα εφόδια χρόνια τα περισσότερα όπλα που είχαν ποτέ στη φαρέτρα τους. Τα σχέδια επί χάρτου ετών για ολοκληρωτή υποβολή όλων των τιμολογίων, για διασύνδεση με το Taxis όλων των ταμειακών μηχανών, για τακτική εφαρμογή των «έμμεσων πρακτικών φορολογικού ελέγχου» αλλά και για... online διασταύρωση με τα στοιχεία του τραπεζικού συστήματος (καταθέσεις, δάνεια κ.λπ.) γίνονται από το 2022 πράξη, ανοίγοντας καινούργιο κεφάλαιο στη μάχη κατά της φοροδιαφυγής. Στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης από το νέο έτος αναμένεται να συμβάλει και το νέο πλαίσιο παροχής κινήτρων για την αύξηση των ηλεκτρονικών πληρωμών. Οι νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες της κυβέρνησης θα παρουσιαστούν το φθινόπωρο και θα ενεργοποιηθούν από τις αρχές του 2022. Το νέο πλαίσιο θα περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, κίνητρα για ηλεκτρονική πληρωμή επαγγελματικών οφείλων που θεωρούνται «όπιστες» για φοροδιαφυγή, αλλά και παροχές σε καταναλωτές ώστε να συμβάλουν στην προσπάθεια εντοπισμού των φορολογικών μηχανισμών «καίριου».

Βόμβα για την αγορά οι «παγωμένες» επιταγές της πανδημίας ύψους 4 δισ.

Παρατείνονται για άλλο ένα τρίμηνο, έως τέλος Οκτωβρίου οι προθεσμίες λήξης

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Μια εν δυνάμει ωρολογιακή βόμβα στην αγορά συνιστούν οι επιταγές ύψους 4 δισ. που μένουν «παγωμένες» επί μήνες και κάποια στιγμή θα πρέπει να πληρωθούν μαζί με συσσωρευμένες υποχρεώσεις 40 δισ. Η αναστολή των προθεσμιών λήξης, εμφάνισης και πληρωμής των επιταγών παρατείνεται για άλλο ένα τρίμηνο και συγκεκριμένα έως το τέλος Οκτωβρίου. Ειδικότερα, με τροπολογία που κατατέθηκε σε νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών παρατείνεται μέχρι 31.10.2021 η προθεσμία που έληγε 31.8.2021 για τη μη «σφράγιση» επιταγών σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την εμφάνιση και διάδοση της COVID-19.

Μέχρι 31.10 αναστέλλεται και η έκδοση διαταγής πληρωμής, καθώς και η λήψη πάσης φύσεως μέτρων ή η διενέργεια πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης. Όπως προβλέπει η σχετική τροπολογία, «κατά παρέκκλιση, επίσης, αξιόγραφα επί των οποίων έχει βεβαιωθεί ή πρόκειται να βεβαιωθεί αδυναμία πληρωμής από την πληρώτρια τράπεζα από την 1η Νοεμβρίου 2020, δεν καταχωρίζονται σε αρχεία δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς, που τηρούνται από τα πιστωτικά και εν γένει χρηματοδοτικά ιδρύματα, εάν αποδεδειγμένα εξοφληθούν έως τις 31 Οκτωβρίου 2021».

Πρόκειται για μία ακόμα φορά από τον Μάρτιο του 2020 που η κυβέρνηση παρατείνει την αναστολή της πληρωμής των επιταγών, αυτή τη φορά για συγκεκριμένες επιχειρήσεις, με συνέπεια τη διαρκή μετακύλιση της υποχρέωσης πληρωμής τους στο μέλλον. Το μέτρο που υποθετίθηκε για πρώτη φορά με το ξεσπάσμα της πανδημίας, συνιστά μια εν δυνάμει βόμβα για την αγορά όποτε οι οφειλές αυτές καταστούν απαιτητές, καθώς συσσωρεύει ένα χρέος μαζί με πλήθος άλλων υποχρεώσεων που έχουν ανασταλεί λόγω COVID-19. Αν και το ακριβές μέγεθος δεν είναι γνωστό, εκτιμήσεις από τις τράπεζες που είναι οι αποδέκτες των δηλώσεων από τους εκδότες αυτών των επιταγών, κάνουν λόγο για οφειλές ύψους 4 δισ. ευρώ, χωρίς ωστόσο η εκτίμηση

Με τροπολογία που κατατέθηκε σε νομοσχέδιο του υπουργείου Οικονομικών, παρατείνεται μέχρι 31.10.2021 η προθεσμία που έληγε 31.8.2021 για τη μη «σφράγιση» επιταγών σε επιχειρήσεις που επλήγησαν από την εμφάνιση και διάδοση της COVID-19.

Φόβοι για ντόμινο επιπτώσεων, όταν θα χρειαστεί να πληρωθούν.

αυτή να είναι ασφαλής, καθώς δεν υπάρχουν στοιχεία για τα ποσά που έχουν στο μεταξύ «τραβηχθεί» και έχουν πληρωθεί έστω και μερικώς από τους εκδότες τους. Εκπρόσωποι της αγοράς με δηλώσεις τους κάνουν λόγο για ντόμινο επιπτώσεων, όταν οι επιταγές της πανδημίας θα χρειαστεί να πληρωθούν και έχουν διατυπώσει μάλιστα και προτάσεις να υπάρξει πρό-

γραμμα χρηματοδότησης με την εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου.

Σε κάθε περίπτωση, η διαιώνιση του προβλήματος και η παρέμβαση στο συναλλακτικό κύκλωμα έχει απαξιώσει τις επιταγές ως μέσο συναλλαγής, κάτι που αποτυπώνεται και στην αυστηροποίηση των κριτηρίων για την αποδοχή τους από τις τράπεζες ως μέσο προεξόφλησης στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων για κεφάλαια κίνησης. Σύμφωνα με απόψεις τραπεζικών στελεχών, η αναστολή πληρωμής που έχει επιβληθεί για περίπου 1,5 χρόνο, αυξάνει το ρίσκο και καθιστά ακριβότερο τον δανεισμό για επιχειρήσεις που κάνουν χρήση των επιταγών για το άνοιγμα ή

την επέκταση πιστωτικών γραμμών.

Αν και η μείωση των μεταχρονολογημένων επιταγών οδηγεί εμμέσως στην εξυγίανση του συναλλακτικού κυκλώματος, στελέχη της αγοράς επισημαίνουν επίσης ότι οι συνεχιζόμενες παρατάσεις καθιστούν πλέον τις επιταγές αβέβαιο τρόπο πληρωμής και για αυτό σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων δεν δέχεται πλέον την προμήθεια πρώτων υλών ή προϊόντων με τη χρήση επιταγής. Οι επιταγές καθίστανται με αυτόν τον τρόπο βασικό μέσο συναλλαγής για τις μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν διαπραγματευτική ισχύ σε αντίθεση με τις μικρότερες που αποτελούν τον αδύναμο κρίκο της αλυσίδας.

Σε ρυθμιστές της οικονομικής ζωής αναδεικνύονται τα ξένα επενδυτικά κεφάλαια, καθώς έχουν αποκτήσει δάνεια ύψους 43 δισ. ευρώ.

Ενα στα τρία δάνεια έχει περάσει στην κυριότητα ξένων funds

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Ενα στα τρία δάνεια που οφείλουν τα νοικοκυριά και οι επιχειρήσεις βρίσκεται ήδη στην κυριότητα ξένων επενδυτικών κεφαλαίων (funds). Η παρουσία τους ισχυροποιείται διαρκώς με συνέπεια να αναδεικνύονται σε ρυθμιστές της οικονομικής ζωής, καθώς έως το τέλος του έτους θα ελέγχουν το 50% του συνολικού χρέους του ιδιωτικού τομέα.

Το σύνολο των δανείων του τραπεζικού συστήματος, είτε πρόκειται για εξυπηρετούμενα είτε για μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ανέρχεται με βάση τα στοιχεία του α' τριμήνου στο 155 δισ. ευρώ και από αυτά ήδη τα 43 δισ. ευρώ βρίσκονται σε ξένα χέρια. Εως τα τέλη του χρόνου, και μετά την ολοκλήρωση των τιτλοποιήσεων που έχουν δρομολογηθεί από τις συστημικές τράπεζες, το ποσό αυτό θα φτάσει τα 70 δισ. ευρώ περίπου και αναμένεται να αυξηθεί έτι περαιτέρω έως τα τέλη του 2022, όταν πλέον, αξιοποιώντας τον μηχανισμό των κρατικών εγγυήσεων, το σκέ-

Παρά το γεγονός ότι έχουν εξαγοραστεί στο 5% έως και το 30% της αξίας τους, προς το παρόν δεν υπάρχουν γενναία «κουρέματα».

διο «Ηρακλής», θα έχει ολοκληρωθεί η εξυγίανση των ισολογισμών των ελληνικών τραπεζών.

Την αύξηση των υπό διαχείριση δανείων που περνούν σε funds σηματοδοτεί η ολοκλήρωση της τιτλοποίησης Frontier ύψους 6 δισ. ευρώ από την Εθνική Τράπεζα, των δύο τιτλοποιήσεων Sunrise 1 και 2 ύψους 14 δισ. ευρώ από την Τράπεζα Πειραιώς, της τιτλοποίησης Mexico από τη Eurobank, ενώ εντός του 2022 τόσο η Alpha Bank όσο και η Εθνική Τράπεζα έχουν δρομολογήσει νέες πωλήσεις και τιτλοποιήσεις συνολικής αξίας άνω των 10 δισ. ευρώ.

Μέσα από τη μεταβίβαση των κόκκινων δανείων, οι τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να ξεκαθαρίσουν τους ισολογισμούς τους αλλά και να απελευθερώσουν κεφάλαια για να προχωρήσουν σε νέες, υγιείς κορηγίες που θα αυξήσουν το ενεργητικό τους. Ωστόσο, η μεταβίβαση μεγάλων χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων δεν επιλύει το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους, το οποίο παραμένει σε δυσθεώρητα ύψη της τάξης των 100 δισ. ευρώ, αλλάζοντας απλώς χέρια.

Αντίθετα ισχυροποιεί την παρουσία των funds, τα οποία εκτός από τα δάνεια αποκτούν και την κυριότητα σημαντικού μέρους των εξασφαλίσεων, δηλαδή των ακινήτων που συνδέονται με αυτά τα δάνεια, με συνέπεια εκτός του ότι καθίστανται βασικός πύλωνας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, ελέγχουν και σημαντικές αξίες περιουσιακά στοιχεία (assets).

Η είσοδος των funds στην ελληνική αγορά συνοδεύτηκε με προσδοκίες για γενναία «κουρέματα» δανείων και απαλλαγών των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών

από το βάρος του χρέους που προκάλεσε η οικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας. Η προσδοκία αυτή ωστόσο δεν έχει ακόμη επαληθευτεί. Το μεγαλύτερο μέρος του χρέους παραμένει σχεδόν ακέραιο, ενώ οι λύσεις που προτείνονται δεν απέχουν πολύ από αυτές που εφάρμοσαν οι ίδies οι τράπεζες τα προηγούμενα χρόνια.

Αν και ο δισταγμός των τραπεζών για μαζικά «κουρέματα» προσέκρουε πάντα στην «τρύπα» που θα επέφερε μια τέτοια πολιτική στα κεφάλαιά τους, αλλά και στον πιθανό κίνδυνο που θα δημιουργούσε για το τραπεζικό σύστημα, δεν ισχύει το ίδιο για τα funds που έχουν αγοράσει αυτά τα δάνεια.

Το γεγονός ότι τα δάνεια αυτά έχουν εξαγοραστεί στο 5% έως και το 30% της αξίας τους στερεί επιχειρήματα για μια πιο επιθετική πολιτική ρυθμίσεων και διαγραφών, προκειμένου εκτός από την εξυγίανση των ισολογισμών των τραπεζών να επιτευχθεί και η μείωση του ιδιωτικού χρέους που θα επιτρέψει με τη σειρά της και την επανεκκίνηση της οικονομίας.

Το 73% των επιχειρήσεων θεωρεί ότι οι επιπτώσεις στις θέσεις εργασίας από την χρήση της τεχνητής νοημοσύνης δεν θα είναι σοβαρές, σε αντίθεση με το 18%.

Είναι ελάχιστα ενημερωμένες στις νέες εφαρμογές, παρότι η πλειονότητα πιστεύει ότι ο αντίκτυπός τους θα είναι σημαντικός.

Σε ό,τι αφορά τον τρόπο που οι επιχειρήσεις έχουν εισαγάγει ή σχεδιάζουν να εισαγάγουν αντίστοιχες λειτουργίες, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο ποσοστό (58%) επιλέγει έναν συνδυασμό εξειδικευμένων στελεχών και εξωτερικών συμβούλων. Το 25% το αναθέτει ή θα το αναθέσει σε εξειδικευμένους συμβούλους και το 8% έχει προχωρήσει ή θα προχωρήσει σε προσλήψεις νέων στελεχών για να αναλάβουν το συγκεκριμένο έργο.

Η πανδημία, πάντως, δεν φαίνεται να έχει επηρεάσει τις αποφάσεις της πλειονότητας των εταιρειών (82%) για άμεση υιοθέτηση εργαλείων τεχνολογίας και τεχνητής νοημοσύνης, σύμφωνα με την έρευνα της PwB.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τη συμμετοχή των CEOs και των ανώτατων διοικητικών στελεχών ανθρώπινου δυναμικού στην εφαρμογή εργαλείων τεχνητής νοημοσύνης, το 45% δηλώνει ότι είναι μεγάλου, το 36% μικρά και το 18% ελάχιστη.

Ανέβασε ταχύτητα η οικοδομική δραστηριότητα

Σημαντική επιτάχυνση κατέγραψε τον μήνα Απρίλιο η πορεία της οικοδομικής δραστηριότητας, δείγμα της δυναμικής που μπορεί να αναπτυχθεί στην κτηματαγορά με την επιστροφή της αγοραστικής ζήτησης από το εξωτερικό.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), τον Απρίλιο η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 2.209 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 510.900 τ.μ. επιφάνειας και 2.095.000 κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 124,5% στον αριθμό των αδειών, κατά 162,3% στην επιφάνεια και κατά 117,8% στον όγκο σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2020.

Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 2.191 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 504.800 τ.μ. επιφάνειας και 2.066.700 κυβικά μέτρα όγκου, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 125,6% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 159,8% στην επιφάνεια και κατά 115,2% στον όγκο. Τον Μάρτιο, η αντίστοιχη ετήσια μεταβολή δεν είχε ξεπεράσει το 42,4% στον αριθμό των αδειών, το 43,2% στην επιφάνεια και το 32,4% στον όγκο.

Ασφαλώς, η σημαντική αύξηση του Απριλίου οφείλεται και στο γεγονός ότι κατά τον αντίστοιχο περυσινό μήνα είχαν

Καταγράφηκε αύξηση κατά 124,5% στον αριθμό των αδειών.

εφαρμοστεί μέτρα αυστηρού περιορισμού της κυκλοφορίας, περιορίζοντας έτσι και την οικοδομική δραστηριότητα. Σημειώνεται ότι τον Απρίλιο του 2020 η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα σημείωσε πτώση σε ετήσια βάση (δηλαδή σε σχέση με τον Απρίλιο του 2019) κατά 22,8% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 20,5% στην επιφάνεια και κατά 17,5% στον όγκο.

Στην Αττική, ο όγκος της ιδιωτικής οικοδομικής δραστηριότητας εκτινάχθηκε κατά 109,3% τον φετινό Απρίλιο. Σημαντικές αυξήσεις καταγράφηκαν επίσης στην Ηπειρο και στα νησιά του Ιονίου, όπου η ετήσια αύξηση του όγκου της οικοδομικής δραστηριότητας διαμορφώθηκε σε 367,5% και 353,3%, αντίστοιχα. Στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη η αύξηση του όγκου ανήλθε σε 238,1% και στην Πελοπόννησο σε 211,7%. Τριψήφια ποσοστά ανόδου καταγράφηκαν επίσης στις περιφέρειες της Δυτικής Ελλάδας με 194,4%, του Νοτίου Αιγαίου με

123,7% και της Κρήτης με 116,9%. Συνολικά, πάντως, κατά το πρώτο φετινό τρίμηνο (Ιαν. - Απρίλιος) η συνολική οικοδομική δραστηριότητα κατέγραψε αύξηση κατά 35,6% στον αριθμό των αδειών, κατά 50,5% στην επιφάνεια και κατά 47,3% στον όγκο συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό τετράμηνο. Αντίστοιχα, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα το πρώτο φετινό τρίμηνο εμφανίζει αύξηση κατά 35,5% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 47,2% στην επιφάνεια και κατά 40,9% στον όγκο συγκριτικά με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

Την περίοδο των τελευταίων δώδεκα μηνών, δηλαδή από τον Μάιο 2020 έως τον Απρίλιο 2021, η συνολική οικοδομική δραστηριότητα ανήλθε σε 20.824 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 4.674.000 τ.μ. επιφάνειας και 19.755.900 κυβικά μέτρα όγκου. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο Μαΐου 2019 - Απριλίου 2020 παρατηρήθηκε αύξηση κατά 13,4% στον αριθμό των οικοδομικών αδειών, κατά 15,7% στην επιφάνεια και κατά 11,9% στον όγκο. Κατά την ίδια σύγκριση, η ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα εμφανίζει αύξηση κατά 13,1% στον αριθμό των αδειών, κατά 14,6% στην επιφάνεια και κατά 10% στον όγκο.

Η εταιρεία Σκλαβενίτης Κύπρου στηρίζει τα 5 χωριά της καταστροφικής πυρκαγιάς με δωροκουπόνια αξίας €50,000

Η ΣΚΛΑΒΕΝΙΤΗΣ είναι μία αμιγώς ελληνική Επιχείρηση στον χώρο της λιανικής πώλησης τροφίμων και ειδών ευρείας κατανάλωσης, με παρουσία στην Ελλάδα και 18 καταστήματα στην Κύπρο με 1350 εργαζομένους. Η εμπορική πολιτική της βασίζεται στους άξονες: Προϊόντα άριστης ποιότητας, τιμές "τόσο φθηνά όσο πουθενά" και φιλική εξυπηρέτηση.

Δίπλα στις πληγέντες περιοχές από την καταστροφική πυρκαγιά του Ιουλίου, βρέθηκε η εταιρεία Σκλαβενίτης Κύπρου, παραδίδοντας την Τετάρτη 21/7/21 δωροκουπόνια αξίας 50,000€. Συγκεκριμένα δόθηκαν 10,000€ σε κάθε ένα από τα 5 χωριά, Αρακαπός, Οδού, Ορά, Επαγώνια και Μελίνη, με απώτερο στόχο τη στήριξη και ανακούφιση συμπολιτών μας. Τα κουπόνια τα παρέλαβαν οι Κοινοτάξεις και μέλη του Συμβουλίου των χωριών από τον Γενικό Διευθυντή της εταιρείας, Μιχάλη Παναγιώδη. Στα πλαίσια της επίσκεψης έγιναν συζητήσεις με τοπικούς παραγωγούς προϊόντων μανιτικής και άλλων προϊόντων για μελλοντική συνεργασία κατόπιν επίσκεψης στα υποστατικά τους.

Η αύξηση της θερμοκρασίας κοντά στους 50 βαθμούς Κελσίου, την περασμένη εβδομάδα στον Καναδά, προκάλεσε τουλάχιστον 456 θανάτους και φονικές πυρκαγιές, με αποκορύφωμα την ολοκληρωτική καταστροφή του Λίτον.

Αγριεύει η κλιματική αλλαγή

Συναγερμός για τα ακραία φαινόμενα καύσινα σε Β. Αμερική, Σιβηρία και Ευρώπη

Της **ΑΝΝΑΣ ΚΑΤΣΙΓΕΡΑ**

Ο φονικός καύσινας στον Καναδά και στις ΗΠΑ πρέπει να αφυπνίσει την παγκόσμια κοινότητα σχετικά με την κλιματική αλλαγή, δηλώνουν οι επιστήμονες του κλίματος. Η άνευ προηγουμένου αύξηση της θερμοκρασίας, κοντά στους 50 βαθμούς Κελσίου, την προηγούμενη εβδομάδα, προκάλεσε τουλάχιστον 456 θανάτους και φονικές πυρκαγιές, με αποκορύφωμα την ολοκληρωτική καταστροφή του Λίτον. Παράλληλα, η Βόρεια Αμερική βίωσε τον θερμότερο Ιούνιο, σύμφωνα με το ευρωπαϊκό παρατηρητήριο Copernicus. Ήταν επίσης ο τέταρτος πιο θερμός Ιούνιος που έχει καταγραφεί παγκοσμίως και ο πιο ζεστός εδώ και 110 χρόνια στη Νέα Ζηλανδία.

Ο καθηγητής Πίτερ Σκοτ, της βρετανικής μετεωρολογικής υπηρεσίας, δήλωσε στο BBC ότι αυτό που σοκάρει εκείνον και τους συναδέλφους του δεν είναι ότι ο κόσμος βιώνει περισσότερους καύσινους, αλλά ότι τα ρεκόρ θερμοκρα-

σίας σπάνε ολοένα και περισσότερο, με μεγάλα θερμοκρασιακά εύρη, όπως στις ΗΠΑ και στον Καναδά, όπου αρκετές πόλεις κατέγραψαν θερμοκρασίες 5 βαθμών πάνω από τα προηγούμενα ρεκόρ. Το 2021 είναι μια χρονιά γεμάτη αποδείξεις της κλιματικής κρίσης. Εκτός από τις καλοκαιρινές υψηλές θερμοκρα-

Οι επιστήμονες ανησυχούν για το σπάσιμο των θερμοκρασιακών ρεκόρ με διαφορές έως και 5 βαθμών Κελσίου.

σίες στο βόρειο ημισφαίριο, ο Φεβρουάριος ήταν εξίσου δύσκολος για τους κατοίκους του Τέξας, όπου ένα ανήκουστο πολιτικό ψύχος προκάλεσε αρκετούς θανάτους και άφησε χωρίς ρεύμα περίπου 5 εκατ. ανθρώπους. Σε μελέτη του 2020,

οι επιστήμονες υποστήριζαν ότι η θέρμανση της Αρκτικής με ρυθμό μεγαλύτερο από τον διπλάσιο του παγκόσμιου μέσου όρου διαταράσσει τα μακροχρόνια κλιματικά συστήματα και πιθανόν να ευθύνεται για τα ακραία καιρικά φαινόμενα που παρατηρούμε τα τελευταία χρόνια.

Όπως αναφέρει ο Guardian, οι ειδικοί προειδοποιούν πως όλες οι κοινωνίες πρέπει να προετοιμαστούν για ακόμη πιο ακραία καιρικά φαινόμενα. Παρά τις προειδοποιήσεις δεκαετιών για το καταστροφικό αποτύπωμα της αύξησης της θερμοκρασίας, ηγέτες και πολίτες πολλών χωρών θεωρούσαν ότι η κλιματική αλλαγή ήταν ένα πρόβλημα που αφορούσε τις πιο φτωχές χώρες της Νότιας Αμερικής και της ανατολικής Ασίας, χωρίς να έχουν μερίδιο ευθύνης. Ωστόσο, η άποψη αυτή αλλάζει – αν και πολλοί συνεχίζουν να αποποιούνται τις ευθύνες τους. Ενδεικτικά, σε δημοσκόπηση της Mintel σε 16 χώρες, οι ερωτηθέντες είχαν μεγαλύτερες πιθανότητες να πι-

στεύουν ότι η χώρα τους υπέφερε από την κλιματική αλλαγή παρά ότι την προκαλεί. Κατά μέσον όρο, το 44% δήλωσε ότι η χώρα τους υπέφερε, ενώ μόνο το 33% πίστευε ότι συνέβαλε στην κρίση.

Είναι εμφανές ότι το πρόβλημα αγγίζει και τον Βορρά. Οι ακραίες θερμοκρασίες στο βόρειο ημισφαίριο και η πρόσφατη κατάρρευση του κτιρίου στο Μαϊάμι – εμπειρογνώμονες την αποδίδουν στην εισβολή νερού στα θεμέλια λόγω ανόδου της θαλάσσιας στάθμης – είναι τρανές αποδείξεις ότι, παρά τους υπεραισιόδους στόχους, οι κυβερνήσεις τώρα αρχίζουν να αντιλαμβάνονται πόσο άμεσα επηρεάζεται η ασφάλεια των πολιτών. Η κλιματική κρίση δεν λαμβάνει υπόψη την οικονομική ευημερία ή τη γεωγραφική τοποθεσία των κρατών. Είναι ζωτικής σημασίας οι κυβερνήσεις και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικών να αυξήσουν άμεσα τα σχέδια για τις εξαγωγές και να προετοιμάσουν τα κράτη για να αντιμετωπίσουν ακραία καιρικά φαινόμενα.

Ο παγκόσμιος χάρτης της γυναικείας χειραφέτησης

Η Νορβηγία, η Φινλανδία και η Ισλανδία βρίσκονται για μία ακόμη φορά στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης ως προς την παροχή ευκαιριών για τις γυναίκες, σύμφωνα με έκθεση που δόθηκε στη δημοσιότητα χθες. Η έκθεση συνοψίζει διαθέσιμα στοιχεία του ΟΟΣΑ, του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ, της Παγκόσμιας Τράπεζας και άλλων διεθνών οργανισμών, και συντάχθηκε από την τράπεζα N26.

Η Ελλάδα κατατάσσεται 54η μεταξύ 100 χωρών, σε χειρότερη μοίρα από γειτονικές βαλκανικές χώρες όπως η Βουλγαρία, η Αλβανία και η Ρουμανία, και σε λίγο καλύτερη από τη Ρωσία, το Περού και τη Γεωργία. Στις τελευταίες θέσεις του καταλόγου βρίσκονται η Σαουδική Αραβία, το Ομάν, το Ιράν, η Αλγερία, η Νιγηρία, η Ιορδανία, η Αίγυπτος και το Πακιστάν.

Μία από τις παραμέτρους που εξετάζει η έρευνα είναι η παρούσα γυναικεία σε θέσεις εξουσίας. Πρωταθλήτρια στον τομέα αυτόν αναδεικνύεται η Ρουάντα και ακολουθούν η Ισπανία και η Φινλανδία. Γυναίκες πρωθυπουργούς και επικεφαλής κυβερνήσεων τον τελευταίο μισό αιώνα είχαν περίπου οι μισές (46%) από τις χώρες που εξετάζονται.

Ως προς τις επιχειρήσεις, η χώρα με τις περισσότερες γυναίκες σε διευθυντικές θέσεις είναι η Σουηδία, ενώ η χώρα με τα μεγαλύτερα ποσοστά γυναικών επιχειρηματιών είναι οι ΗΠΑ. Ως προς τα διευθυντικά στελέχη, τις Σουηδές ακολουθούν κατά πόδας οι Ισλανδέζες, οι Νορβηγίδες, οι Φινλανδέζες, οι Καναδέζες και οι Ισπανίδες.

Στους τομείς της επιστήμης και τεχνολογίας (STEM), που σε πολλές περιοχές του πλανήτη ανδροκρατούνται, τα πρωτεία στον τομέα της γυναικείας συμμετοχής κατέχει η Σιγκαπούρη. Ακολουθούν η Ρωσία, η Νότια Κορέα, η Αργεντινή, το Καζακστάν, η Βολιβία, η Σλοβενία, η Τζαμάικα και η Ιαπωνία. Ανεπικύμηση της έρευνας δεν ήταν μόνο πόσες γυναίκες ειδικεύονται σε αυτά τα πεδία, αλλά και πόσες εργάζονται σε συναφείς κλάδους μετά την αποφοίτησή τους. Επίσης, εξετάστηκε το χάσμα στις αμοιβές ανδρών - γυναικών: η μεγαλύ-

Το μεγαλύτερο χάσμα στις αμοιβές ανδρών - γυναικών παρατηρείται σε Πακιστάν, Αλγερία, Ιορδανία και Ινδία.

τερη ανισότητα παρατηρείται στο Πακιστάν, στην Αλγερία, στην Ιορδανία και στην Ινδία.

Μεταξύ των 100 χωρών που εξετάστηκαν, η μοναδική που δεν κατοχυρώνει ούτε μία ημέρα πληρωμένης άδειας μητρότητας είναι οι ΗΠΑ. Στον αντίποδα βρίσκονται η Εσθονία, η Φινλανδία, η Ουγγαρία και η Σλοβακία, που παρέχουν πάνω από 1.100 ημέρες άδειας μητρότητας, σχεδόν τετραπλάσιες από όσες παρέχει η Ελλάδα.

Τα στοιχεία για την έρευνα συνελέγησαν το 2019 και δεν καταγράφουν τις δραστηριότητες ανακατατάξεων που έχει φέρει στην αγορά εργασίας και στη συμμετοχή των γυναικών η κρίση του κορωνοϊού. Τα πιο πρόσφατα στοιχεία δείχνουν οπισθοδρόμηση ως προς τους δείκτες συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, εξαιτίας των μέσων που έχει ασκήσει η πανδημία. Κάποια προγράμματα ανάκαμψης, όπως το αμερικανικό, έχουν ενσωματώσει τη διάσταση αυτή, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση σε μέτρα που θα ωφελίσουν τις γυναίκες.

ΟΟΣΑ, ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΑΥΤΟ ΑΚΟΥΝΣ!

ΔΕΥΤΕΡΑ-ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
7:00 - 10:00

Γιώργος Λογίδης

Αντρέας Γιωργαλλίδης

ΠΡΩΤΗ ΠΑΣΑ

Listen Live Radio Live
24sports.com.cy

ΣΠΟΡ FM 95.0
ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ
ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Η δημιουργικότητα είναι «κλειδί» για υγιή τρίτη ηλικία

Ταξίδια, παραστατικές τέχνες, κηπουρική ίσως είναι το εισιτήριο για τη μακροζωία

ΑΝ ΘΈΛΕΤΕ να μείνετε υγιείς καθώς μεγαλώνετε και να εξασφαλίσετε μακροζωία, ίσως θα πρέπει να προσθέσετε μερικούς ακόμη μυσ στην καθημερινή σας άσκηση: εκείνους της δημιουργικότητας. Σύμφωνα με την Washington Post, η έρευνα που διεξάγεται αφήνει να εννοηθεί ότι η δημιουργικότητα αποτελεί «κλειδί» για μια υγιή τρίτη ηλικία. Η συμμετοχή σε δραστηριότητες, όπως το τραγούδι, οι θεατρικές παραστάσεις ή άλλες παραστατικές τέχνες, αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής των ηλικιωμένων και η δημιουργικότητα μπορεί να εξασφαλίσει μακροζωία.

Όταν οι ερευνητές μιλούν για δημιουργικότητα δεν εννοούν μόνο τις τέχνες. Ο συγγραφέας και ψυχίατρος στο Πανεπιστήμιο Τζόρτζιαουν, Νόρμαν Ρόζενταλ, ορίζει τη δημιουργικότητα ως ικανότητα για αναπάντεχες συνδέσεις, είτε δηλαδή να προσεγγίζει κανείς καθημερινά πράγματα με νέο τρόπο είτε να αναδεικνύει ασυνήθιστα πράγματα που διαφεύγουν

Μελέτες αποδεικνύουν ότι οι ταξιδιώτες τα πάνε καλύτερα στα τεστ που προϋποθέτουν αντισυμβατική σκέψη ή ανοικτά ερωτήματα.

της προσοχής των άλλων, συνειδητοποιώντας τη σημασία τους. Ο Τζέιμς Σ. Κάουφμαν, ο οποίος διδάσκει την εισαγωγή σε ένα τμήμα δημιουργικότητας στο Πανεπιστήμιο του Κονέκτικατ, δίνει έμφαση στην «καθημερινή δημιουργικότητα». Η φράση, που ανήκει στην ειδική επί του θέματος Ρουθ Ρίτσαρντς, αφορά καθημερινές ασχολίες, όπως η ανατροφή των παιδιών, η κηπουρική ή η παροχή συμβουλών σε ένα φίλο.

Ο Κάουφμαν πιστεύει ότι ο καθένας μπορεί να είναι δημιουργικός. «Η δημιουργικότητα μπορεί να καλλιεργηθεί όταν καταπνάνεται κανείς με αυτά που του αρέσουν είτε σε μικρή είτε σε μεγάλη ηλικία. Θα πρέπει όμως να αποφεύγετε τις συγκρίσεις με ιδιοφυείς δημιουργούς, ούτε να συγκεντρώνεστε τόσο στο αποτέλεσμα ώστε να σταματάει να έχει πλάκα η διαδικασία».

Οι άνθρωποι που ταξιδεύουν τείνουν να είναι πιο δημιουργικοί, λέει η Ντάρια Ζαμπέλιν, καθηγήτρια Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο του Άρκανσο. Τα ταξίδια ενθαρρύνουν τους ανθρώπους να επα-

Ενα αντίγραφο του πίνακα του Ρέιμπραντ «Νυκτερινή περίπολος» έφεραν σε γηροκομείο του Άμστερνταμ οι υπεύθυνοι του Rijksmuseum, προς όφελος των ηλικιωμένων που δεν μπορούν να μετακινηθούν.

νεξτάζουν τα μοντέλα πραγματικότητας που έχουν διαμορφώσει. Ορισμένες μελέτες αποδεικνύουν ότι οι ταξιδιώτες έχουν μεγαλύτερη δημιουργική επιτυχία και όσοι απολαμβάνουν άγνωστες εμπειρίες τα πάνε καλύτερα στα τεστ που προϋποθέτουν αντισυμβατική σκέψη ή ανοικτά ερωτήματα που μπορούν να απαντηθούν με αναριθμητούς τρόπους. Οι επιδόσεις σε τέτοιου είδους ε-

ξετάσεις διαφέρουν από εκείνες που μετρούν το IQ και ίσως προβλέπουν πτυχές δημιουργικότητας που μπορεί να αναπτύξουν οι άνθρωποι στον πραγματικό κόσμο.

Η συγγραφέας Ναόμι Σικάμπ Νάι, μια 69χρονη από το Σαν Αντόνιο των ΗΠΑ, αυτοαποκαλείται «περιπλανώμενη ποιήτρια». Μέσα από μεγάλα ταξίδια έχει γίνει πιο παρατηρητική, εντοπίζοντας

τις ομοιότητες που βλέπει ανάμεσα σε διαφορετικούς πολιτισμούς στη δουλειά της, η οποία περιλαμβάνει μυθιστορήματα, λογοτεχνία για νέους, στίχους καθώς και ποίηση. «Είναι πολύ σημαντικό να εκτίθεται κανείς σε εμπειρίες και να είναι λιγότερο μονοκόμματος και επικριτικός», λέει η Νάι, η οποία τμήθηκε με το βραβείο του Εθνικού Κύκλου Βιβλιοκριτικών για το σύνολο του έργου της.

Εκρηξη πλαστικών εγχειρήσεων στην Κίνα

Η Gengmei, που σημαίνει «πιο όμορφη» στα κινέζικα, είναι μία από τις πολλές κινέζικες πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης που είναι αφιερωμένες στην αισθητική χειρουργική. Οι χρήστες ενημερώνουν τακτικά το προφίλ τους για ό,τι έχει να κάνει με την πλαστική χειρουργική, συμπεριλαμβανομένων της λιποαναρρόφησης και της ρινοπλαστικής. Από τη δημιουργία της εφαρμογής το 2013, οι χρήστες της εκτοξεύθηκαν από το 1 στα 36 εκατομμύρια, με παραπάνω από τους μισούς να είναι νεαρές γυναίκες ηλικίας 20-30 ετών, σύμφωνα με το BBC. Ομοίως, η πλατφόρμα αισθητικής χειρουργικής So-Young έχει δει τους μηνιαίους ενεργούς χρήστες της να αυξάνονται, από 1,4 εκατομμύρια το 2018 σε 8,4 εκατομμύρια το 2021.

Η δημοτικότητα των εφαρμογών για τις πλαστικές εγχειρήσεις αποτελεί ένδειξη της μεταβαλλόμενης στάσης απέναντι στην αισθητική χειρουργική στην Κίνα, η οποία πραγματοποιεί πλέον περισσότερες

Πολλοί Κινέζοι θεωρούν εξαιρετικά σημαντική την εξωτερική τους εμφάνιση, η οποία επηρεάζει πολλές πτυχές της ζωής τους και κυρίως την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

πλαστικές από οποιαδήποτε χώρα στον κόσμο μετά τις ΗΠΑ. Σύμφωνα με μια έκθεση της Deloitte, η αγοραστική αξία των αισθητικών επεμβάσεων στην Κίνα σχεδόν τριπλασιάστηκε σε τέσσερα χρόνια σε 23,2 δισεκατομμύρια ευρώ το 2019, με ετήσιο ρυθμό αύξησης 28,7%, πολύ πάνω από τον παγκόσμιο ρυθμό που ανέρχεται στο 8,2%.

Η εκρηξη της αισθητικής χειρουργικής

Ισλαμικό app βρίσκει ταίρι στους εργέννηδες

Το Ιράν παρουσίασε μια νέα ισλαμική ε-

φαρμογή γνωριμιών (dating app), που εγκρίθηκε από το κράτος με σκοπό να βοηθήσει τη νεολαία να πραγματοποιήσει «γάμους που διαρκούν». Η εφαρμογή Hamdam, της οποίας το όνομα σημαίνει «σύντροφος» στα φαρσί, επιτρέπει στους χρήστες της «να αναζητούν και να επικοινωνούν με το σύζυγό τους», δήλωσε το κρατικό τηλεοπτικό κανάλι. Σύμφωνα με τον αρχηγό της αστυνομικής διεύθυνσης διώξης ηλεκτρονικού εγκλήματος, συνταγματάρχη Αλί Μωάμεθ Ρατζάμπι, η εφαρμογή είναι η μόνη κρατική πλατφόρμα του είδους της στην ισλαμική δημοκρατία. Οι εφαρμογές γνωριμιών είναι δημοφιλείς στο Ιράν, ωστόσο, κατά τον Ρατζάμπι, όλες οι άλλες πλατφόρμες πλην της Hamdam είναι παράνομες.

Η εφαρμογή αναπτύχθηκε από το Πολιτιστικό Ινστιτούτο Tebyan, το οποίο αποτελεί τμήμα του Ισλαμικού Οργανισμού Ισλαμικής Προπαγάνδας. Στην ιστοσελίδα της, η εφαρμογή ισχυρίζεται ότι χρησιμοποιεί τεχνητή νοημοσύνη για να βρει πιθανά ζευγάρια «μόνο για τους εργέννηδες που αναζητούν μόνιμο γάμο και μία μόνο σύζυγο». Ο επικεφαλής του Tebyan, Κομελί Χοτζαστέχ, δήλωσε ότι οι οικογενειακές αξίες του Ιράν απειλούνται από τις εξωτερικές δυνάμεις. «Ο θεσμός της οικογένειας είναι ο στόχος του διαβόλου και οι εχθροί του Ιράν επιδιώκουν να επιβάλουν τις δικές τους ιδέες», τόνισε, προσθέτοντας ότι η εφαρμογή βοηθά στη δημιουργία «υγιών» οικογενειών. Για να χρησιμοποιήσουν την εφαρμογή, οι χρήστες πρέπει να επιβεβαιώσουν την ταυτότητά τους και στη συνέχεια να κάνουν ένα «ψυχολογικό

τεστ» πριν αποκτήσουν πρόσβαση στις υπηρεσίες της Hamdam. Όταν βρεθεί ένα ταίρι, η εφαρμογή «γνωρίζει τις οικογένειες μαζί με την παρουσία συμβούλων», οι οποίοι θα «συνοδεύσουν» το ζευγάρι έως και τέσσερα χρόνια μετά τον γάμο. Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της, η εγγραφή στην εφαρμογή είναι δωρεάν γιατί η ίδια διαθέτει «ένα ανεξάρτητο μοντέλο εσόδων».

Η νέα εφαρμογή στοχεύει στην επίλυση του ζητήματος της μείωσης των γεννηθέντων στη χώρα. Οι ιρανικές αρχές έχουν προειδοποιήσει πολλές φορές για την αυξανόμενη ηλικία γάμου στα ζευγάρια και τη μείωση των ποσοστών γεννήσεων. Τον Μάρτιο, το κοινοβούλιο ψη-

Η εφαρμογή του Ιράν χρησιμοποιεί τεχνητή νοημοσύνη για να βρει πιθανά ζευγάρια μόνο για όσους αναζητούν «μόνιμο γάμο και μία μόνο σύζυγο».

φισε ένα νομοσχέδιο με τίτλο «Αύξηση του πληθυσμού και υποστήριξη οικογενειών», το οποίο δίνει εντολή στην κυβέρνηση να προσφέρει σημαντικά οικονομικά κίνητρα για τον γάμο και να ενθαρρύνει τους πολίτες να κάνουν περισσότερα από δύο παιδιά, περιορίζοντας παράλληλα την πρόσβαση τους σε υπηρεσίες άμβλωσης.

AL JAZEERA, THE GUARDIAN

Το ταίριασμα γίνεται παρουσία οικογενειών και συμβούλων, οι οποίοι θα «συνοδεύουν» το ζευγάρι έως και τέσσερα χρόνια μετά τον γάμο.

Τεράστια αποδοχή γνωρίζουν οι πλαστικές στην Κίνα, γεγονός που το αποδεικνύει και η ύπαρξη καλλιστείων με τίτλο «Μίς Τεχνητή Ομορφιά», απ' όπου και η φωτογραφία.

Μια νέα αρχή για τον «Τιτανικό των Ορέων», Κανφράνκ

Ονομάστηκε «Τιτανικός των Ορέων», αλλά σήμερα ο ορεινός, σιδηροδρομικός σταθμός του Κανφράνκ, σε υψόμετρο 1.000 μέτρων στα σύνορα Γαλλίας - Ισπανίας, αλλάζει και γεμίζει ζωή. Περίπου 51 χρόνια μετά την κατάρρευση της διεθνούς σιδηροδρομικής γραμμής που διερχόταν από τα Πυρηναία, ο ιστορικός σταθμός μεταβάλλεται σε υπερπολυτελές, πεντάστερο ξενοδοχείο.

Η ιστορία του σταθμού Κανφράνκ είναι συνώνυμη με τη ματαιοδοξία, την ανικανότητα και τη διαφθορά. Είναι, επίσης, καταστροφική με ίντριγκες, παράνομες δραστηριότητες αλλά και κακή τύχη που διήρκεσε έναν αιώνα.

Ο Αλφόνσο Φράνκο, συγγραφέας του έργου «Κανφράνκ: η ιστορία ενός σιδηροδρομικού σταθμού-θρύλου», επισημαίνει ότι η απόφαση να κατασκευαστεί ελθόντη επείδη η Ισπανία ήθελε να αποδείξει ότι μπορεί και αυτή να κατασκευάζει έργα α-ντάξια των ευρωπαϊκών. Όταν, όμως, ο-

Ενα πεντάστερο ξενοδοχείο θα πάρει τη θέση του θρυλικού σιδηροδρομικού σταθμού στα σύνορα Γαλλίας - Ισπανίας.

λοκληρώθηκε, το 1928, ήδη ήταν παρωχημένος και ανήκε στον 19ο αιώνα.

Ο συγγραφέας, γόνος οικογένειας σιδηροδρομικών, γεννήθηκε στον σταθμό όπου εργαζόταν και ζούσε ο πατέρας του. Όταν ο σταθμός και η σιδηροδρομική γραμμή εγκαταστάθηκαν, ο βασιλιάς Αλφόνσο ΙΓ' της Ισπανίας είχε δηλώσει γέ-μάτος έπαρση ότι «τα Πυρηναία δεν υφίστανται πλέον». Όμως όχι μόνο εξακολούθησαν να υπάρχουν, αλλά αποτέλεσαν και σημαντικό εμπόδιο για την επιτυχία του ορεινού σταθμού.

Μετά την κατοχή της Γαλλίας από τους ναζί, το καθεστώς Φράνκο τον χρησιμοποίησε ως τόπο ανταλλαγής του μετάλλου βολφραμίου, απαραίτητου για την κατασκευή τεθωρακισμένων, με τον χρυσό των ναζί. Ο σταθμός εξελίχθηκε σε σημείο συνάντησης κατασκόπων από όλα τα κράτη, ενώ από το χωριό διήλθαν εκατοντάδες Εβραίοι που προσπαθούσαν να σωθούν από τους διωγμούς της κυβέρνησης του Βισί. Οι Γερμανοί, άλλωστε, ουδέποτε κατέλαβαν το Κανφράνκ.

Ο συγγραφέας δεν παραδέχεται ότι ο σταθμός είναι ο «Τιτανικός των Ορέων», αλλά ομολογεί πως γνώρισε μεγάλη κακοτυχία. Ανοίξε το 1929, τη χρονιά του οικονομικού κραχ. Δύο χρόνια αργότερα καταστράφηκε από φωτιά. Οι σιδηροδρομικές μεταφορές σταμάτησαν εξαιτίας του ισπανικού εμφυλίου και στη συνέχεια λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και δεν ξανάρχισαν παρά το 1950. Στην πραγματικότητα, όμως, και με ιδανικές συνθήκες

η σιδηροδρομική γραμμή δεν ήταν βιώσιμη. Η σύνδεση με τους γαλλικούς σιδηροδρόμους ήταν ανέφικτη λόγω ιδιομορφίας των σιδηροτροχιών. Ο εκτροχιασμός τρένου το 1970 κατέστρεψε μία γέφυρα και ο σταθμός με τα 365 παράθυρα και την πλατφόρμα των 200 μέτρων εγκαταλείφθηκε. Σήμερα λειτουργεί με ελάχιστα τοπικά τρένα.

Το ξενοδοχείο που θα τον αντικαταστήσει, έργο των αρχιτεκτόνων Γιάαχι Μαγκραζό και Φερνάντο Γιούζεντ, θα διαθέτει 104 δωμάτια και το κόστος της ανακαίνισης αγγίζει τα 27 εκατομμύρια ευρώ. Η πρόσοψη θα διατηρηθεί, αλλά πίσω της θα οικοδομηθεί νέος σταθμός, προσβάσιμος από τον χώρο του ξενοδοχείου. Το σύμπλεγμα θα διαθέτει καταστήματα, συνεδριακό χώρο, σιδηροδρομικό μουσείο, αλλά και χώρους για τους προσκυνητές που μεταβαίνουν προς το Σαντιάγο ντε Καμποστέλα. Η ανοικοδόμηση αναμένεται να ολοκληρωθεί του χρόνου, γεμίζοντας ζωή το μικρό χωριό.

Η πρόσοψη θα διατηρηθεί και το ξενοδοχείο θα διαθέτει 104 δωμάτια, ενώ πίσω του θα οικοδομηθεί νέος σιδηροδρομικός σταθμός.

BBC

